

Memòria de la intervenció arqueològica realitzada a la vil·la romana de la Llosa (Cambrils, Baix Camp)

Codex - Ester Ramón Sariñena

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

TEXT

INDEX

I.	INTRODUCCIO	
II.	SITUACIO	
III.	ANTECEDENTS	
IV.	EL JACIMENT	
V.	LA INTERVENCIO ARQUEOLOGICA	
	V.1. PLANTEJAMENT	
	V.2. DESCRIPCIO DELS TREBALLS	
	V.2.1. L'àrea 1300	
	Llistat UEs.	
	V.2.2. L'àrea 1600	
	Llistat UEs	
	V.2.3. L'àrea 2100	
	Llistat UEs	
	V.2.4. L'àrea 2200	
	Llistat UEs	
VI.	PERIODITZACIO	
	VI.1. FASE I (abans del 50 dC)	
	VI.2. FASE II (50-250 dC)	
	VI.2.1. Anivellació (50-100 dC)	
	VI.2.2. Construcció (50-250 dC)	
	VI.2.3. Obliteració (150-250 dC)	
	VI.3. FASE III (250-400 dC)	
	VI.4. FASE IV (400-500 dC)	
VII.	CONCLUSIONS	
VIII.	BIBLIOGRAFIA	
	APENDIX I. EL CONJUNT DE PECES METAL.LIQUES	
	I. INTRODUCCIO	
	II. DESCRIPCIO DE LES PECES	
	III. CONCLUSIONS	

I . INTRODUCCIO

La intervenció de la qual ens ocupem en la present memòria, és la sisena en el conjunt de campanyes efectuades al jaciment i la segona en la qual CODEX SCCL-ARQUEOLOGIA I PATRIMONI assumeix la responsabilitat científica, per encàrrec de les institucions pertinents.

En realitat, la present campanya es fruit d'un conveni, corresponent a l'any 1991, signat entre la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Tarragona, i l'Ajuntament de Cambrils. Aquest conveni es traduí en l'organització i finançament d'un camp de treball a l'estiu, el qual no esgotà la totalitat del pressupost, per la qual cosa aquest excedent es destinà a una nova campanya de neteja, sanejament i excavació.

Amb aquesta nova intervenció queda demostrat, un cop més, l'interès, tant de la Corporació Municipal com de les altres Administracions implicades, en vincular la recuperació del patrimoni cultural amb la voluntat d'oferir un servei públic als ciutadans. Aquesta intervenció arqueològica es converteix així en un pas més dins d'un projecte més ambiciós d'integració del patrimoni arqueològic de Cambrils dins del seu entorn físic i social.

II. SITUACIO

El jaciment es troba a la partida que li dona nom, dita de la Llosa, al terme municipal de Cambrils (Baix Camp), concretament a la banda occidental del barranc de la Verge del Camí, molt pròxim a l'actual línia costera (Làmina 1).

Les seves coordenades geogràfiques són 41° 3' 55'' de Latitud nord, i a 1° 2' 58'5'' de longitud est¹, i es troba a una cota entre 3 i 7 metres sobre el nivell del mar.

Geològicament, el jaciment s'estén sobre una plataforma de formació quaternària amb argiles i graves que conformen els successius dipòsits fluvials. Hem de tenir en compte que des del moment en que fou ocupat aquest jaciment fins ara, tant la línia de costa, com el traçat del barranc ha variat substancialment, avançant o retrocedint al llarg del temps. Això ha provocat la presència de diversos nivells de sedimentació natural que colmaten les restes arqueològiques.

En el paisatge actual coexisteixen els terrenys erms amb oliveres i les illes d'habitatges plurifamiliars de segona residència que formen part, juntament amb els vials que delimiten el jaciment, del Pla d'urbanització del sector.

¹ "Mapa Topogràfic Nacional de España, escala 1: 50000, 2ª edició . hoja 472, Reus"

III. ANTECEDENTS

L'any 1980, es van realitzar tota una sèrie de moviments de terres i aplanaments del terreny en aquesta parcel·la, fonamentalment a la zona més pròxima a la línia de costa, la qual cosa posà de manifest l'existència de restes arquitectòniques associades a elements de cultura material que es podien incloure, *grosso modo*, dins de l'època romana.

Anteriorment, aquesta mateixa parada havia estat objecte d'una plantada d'arbres, que havien de configurar un càmping que, per raons desconegudes, no es va arribar a construir. Aquesta acció va afectar alguns murs del jaciment, així com diversos nivells estratigràfics.

No obstant, fou arrel de l'aplanament abans esmentat, quan el jaciment fou detectat per alguns membres del Centre d'Estudis Cambrilencs (C E C), que realitzaren diverses "prospeccions superficials" amb l'ajut de detectors de metalls, recuperant alguns materials entre els quals destacaven una cinquantena de monedes (vegeu MASSO - RAMON - MAGRIÑA, 1990: 5).

A finals d'agost de 1981, el jaciment fou identificat de manera casual per l'arqueòleg Jaume Massó, qui després de valorar l'interès de l'indret es posà en contacte amb els membres del Centre d'Estudis Cambrilencs (C E C) per tal de frenar les activitats furtives que es produïen intermitentment. No obstant això, aquestes excavacions incontrolades prossequiren, fins al punt de

resseguir i deixar al descobert algunes de les estructures. Al mateix temps, es va comunicar la troballa al Servei d'arqueologia dels Serveis Territorials del Departament de Cultura la Generalitat de Catalunya.

L'estiu de 1982, el mateix arqueòleg va tenir coneixement que la parada ocupada per la vil·la havia estat inclosa dins del Pla parcial del Polígon 30, en el qual era prevista la propera construcció d'una sèrie d'edificis i àrees d'urbanització. Davant d'això, En Jaume Massó informà de l'existència del jaciment i demanà la seva protecció, alhora que sol·licità els permisos corresponents per tal de portar a terme una campanya arqueològica de delimitació i excavació. L'Ajuntament de Cambrils considerà oportú paralitzar les obres del polígon 30 fins que les prospeccions arqueològiques determinessin la magnitud de les restes.

Així, entre els dies 8 d'agost i 11 de setembre de 1983 es portà a terme la primera campanya d'excavació, sota la direcció tècnica de Jaume Massó. El mateix arqueòleg dirigí una nova campanya, amb caràcter d'urgència, a les darreries d'aquell mateix any, i a l'estiu de 1984 codirigí juntament amb Manel Magriñá la tercera intervenció.

En el període de temps en que es desenvoluparen aquests treballs arqueològics quedà palesada la necessitat de crear una protecció física que salvaguardés les restes exhumades. Per aquest motiu s'aturaren els treballs fins que es construís una tanca de protecció, per a la qual es destinà una partida pressupostària dins del conveni entre la Diputació de Tarragona i la Generalitat de Catalunya.

No obstant això, aquest tancament no es portà a terme, i el jaciment quedà abandonat durant un llarg període de temps, en el transcurs del qual es realitzaren diverses construccions per les rodalies, que afectaren notablement el jaciment, tant per la destrucció d'una part de la vil.la, com per l'abocament de terres i formigó en l'àrea que anteriorment havia estat objecte d'estudi.

No seria fins l'any 1990, quan després d'una breu campanya de delimitació, es continuaren els treballs d'excavació, aquesta vegada amb la participació d'un camp de treball organitzat per l'Institut Català de Serveis a la Joventut, sota la direcció tècnica de Manel Magriñá, i la col.laboració de Jaume Massó.

L'any següent, l'Ajuntament de Cambrils decidí finalment realitzar la protecció d'una part del jaciment amb una tanca metàl.lica, que es construí uns mesos abans de realitzar una nova campanya. Aquesta vegada, la responsabilitat tècnica seria assumida per l'empresa CODEX SCCL- ARQUEOLOGIA I PATRIMONI, aportant un tècnic arqueòleg - Josep M. Macias - i dos auxiliars d'excavació, i comptant de nou, amb dos camps de treball de les mateixes característiques que els de l'any anterior. Aquesta campanya, com s'ha esmentat anteriorment, es fruit d'un conveni entre la Diputació de Tarragona, la Generalitat de Catalunya, i l'Ajuntament de Cambrils. L'excedent del pressupost destinat a aquesta darrera campanya, es va decidir destinar-ho a una nova intervenció (d'un més de duració), que finalment s'endarrerí fins a començaments de 1992.

IV. EL JACIMENT

Ja durant les primeres campanyes d'excavació, es posà de manifest l'existència de tres sectors, condicionats, a primera vista, per la topografia actual (làmina 2).

En el sector més proper a la línia de costa (Sector C o sector 1) es detectaren una sèrie de dipòsits adossats, alineats en dues filades, dels quals es van excavar dos i una estructura semicircular, així com dues estances amb paviments d'*opus signinum*, diverses conduccions d'aigua, i les restes molt malmeses d'un *hipocaustum*. Aquest sector també fou objecte de treballs en les intervencions de 1990 i 1991, en el transcurs de les quals s'excavaren un total 6 estances més. Des dels inicis, aquest sector s'interpretà com la part "industrial" de la vil.la, dedicada possiblement a algun tipus d'elaboració de conserves de peix ².

El segon sector (Sector B), únicament fou objecte d'una intervenció, durant la qual s'excavà un petit dipòsit d'*opus signinum* i alguna estructura, associades a nivells arqueològics rics en elements ceràmics, que s'interpretaren, de manera provisional, com restes de la "part residencial" de la vil.la.

² Amb els treballs posteriors s'ha pogut determinar que aquesta funcionalitat "industrial" no devia existir en els primers moments de vida de l'assentament, sinó que sembla tractar-se d'una transformació posterior. No obstant, aquesta hipòtesi s'haurà de clarificar quan es completi l'estudi en extensió del sector.

Finalment, el tercer sector (Sector A) situat a l'extrem nord de la finca, aportà algunes estructures, molt malmeses, interpretades com a magatzems o estances, que semblaven integrar-se en la part agrícola de l'assentament.

V. LA INTERVENCIO ARQUEOLOGICA

V. 1 PLANTEJAMENT

Des de l'inici dels treballs a la vil.la de la Llosa, aquests es plantejaren com una documentació de les restes en extensió i en profunditat, la qual cosa ens permetia conèixer tant la planta general de les estructures, com les diverses fases d'ocupació, reforma i abandonament. Aquests criteris han perdurat en el transcurs de les diferents intervencions, de tal manera que hores d'ara coneixem, amb més o menys profunditat, tota una sèrie de recintes, destinats a usos diversos i i corresponents a fases d'ocupació de la vil.la diferents (Làmina 3).

La intervenció comptà amb un arqueòleg - Ester Ramón Sariñena - i un auxiliar d'arqueologia de l'empresa CODEX SCCL- ARQUEOLOGIA I PATRIMONI, més dos obrers de la brigada municipal de Cambrils. Aquest reduït grup de treball permetia realitzar tasques acurades, que no serien possibles d'efectuar en el transcurs de l'anterior campanya, donada la composició del grup de treball³.

³ Com ja hem mencionat abans, aquesta intervenció fou plantejada en dos camps de treball organitzats per l'Institut Català de Serveis per a la joventut.

Inicialment, hom procedí a l'extracció de la vegetació que havia crescut dins de l'àrea excavada, així com al sanejament i condicionament de la mateixa. Un cop desbrossat el sector 1, s'iniciaren els treballs d'excavació que descriurem tot seguit.

Aquesta nova campanya d'excavacions de la qual ens ocupem en la present memòria, es projectà, lògicament, com una continuació dels treballs realitzats amb anterioritat. Es per això que un dels principals objectius fou l'acabament de tres àrees (1300, 1600 i 2200), iniciades durant la intervenció de l'estiu de 1991, així com la neteja i excavació d'altres dos àrees començades l'any 1983 (2100 i 2200)⁴.

V 2. DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS

V 2.1. L'àrea 1300

Aquesta àrea fou delimitada durant la campanya de l'estiu de 1991, en el transcurs de la qual es va poder documentar completament la planta del recinte, que presentava algunes diferències estructurals respecte a les altres estances conegudes (CODEX, 1991: 13) (Làmina 17, 1).

⁴ En la campanya de 1983 el sector 2100 va ser C 11, i els paviments del sector 2200, C 12.

En el seu estat actual, l'àrea es troba delimitada pels murs 1005 al nord, 1007 a l'est, 1019 a l'oest i 1032, 1022 i 1018 al sud. No obstant, quedà palesada l'existència de, com a mínim, dues reformes, de manera que en un primer moment aquesta estança formaria part d'un recinte més ampli. Durant l'anterior intervenció es va identificar una fase d'abandonament (UE 1302). Al mateix temps, es va detectar l'existència d'un retall (UE 1304) de forma quadrangular, coincidint amb el perímetre de les estructures, efectuat tallant les argiles geològiques. Aquest retall contenia un rebliment (UE 1303), l'excavació del qual únicament s'encetà.

A la present campanya d'excavacions es procedí a continuar l'extracció de l'esmentat nivell de rebliment (1303), compost fonamentalment per abundants elements constructius (*tegulae*, *imbrices* i maons), restes de pintures murals, així com nombroses peces de marbre, corresponents a un paviment d'*opus sectile*. Gairebé al final d'aquest nivell, aparegué l'interessant conjunt de bronzes que estudiem més endavant. Alguns d'aquests bronzes es trobaven formant part d'aquest nivell, mentre que la resta aparegueren entre el nivell de sorres (UE 1307). Eliminat el nivell UE 1303, hom comprovà que resseguia un fort pendent en sentit sud-nord (Làmina 18).

A la meitat sud del sondeig, immediatament per sota del nivell UE 1303, es documentà la presència d'un altre (UE 1306), format per diverses filades de maons quadrangulars sense coure⁵, alineats lateralment.

⁵ El fet de que els maons no eren cuits, sumat a la forta humitat concentrada en aquest sector, van fer impossible de recuperar cap d'aquestes peces.

Finalment, es detectà un tercer i últim nivell de sorres (UE 1307), que formava la forta pendent mencionada anteriorment. Aquest nivell cobria la base del retall (UE 1304) efectuat en les argiles geològiques (UE 1308). Cal destacar l'escassa presència d'elements ceràmics que permetin proporcionar una datació més precisa.

A partir d'aquestes dades, es pot confirmar que tots tres nivells (UE 1303, 1306 i 1307) corresponen a tres abocaments coetanis, efectuats des del sector sud; en primer lloc el nivell de sorres, tot seguit les peces de bronze i el nivell de maons sense coure, i finalment tot el nivell d'elements de construcció i pintures murals. Segons això, tota la seqüència estratigràfica respondria a una voluntat de reblir aquest sector per causes encara no clarificades (possiblement un canvi de funcionalitat?), en un moment situat entre la segona meitat del segle II i la primera meitat del segle III dC.

Pel que respecta al retall UE 1304, sembla lleugerament posterior, o coetani, al paredat UE 1022, i la seva funcionalitat estaria lligada a les estructures que actualment conformen l'estança.

Les característiques estructurals d'aquest àmbit suposaven un cert perill, tant pels murs com per les restes de pintures murals que encara es conserven. El fet d'haver estat excavat totalment el retall efectuat al nivell geològic (UE 1304), i tenint en compte que les estructures arquitectòniques descansen a l'extrem mateix d'aquest retall, ens va fer témer que l'erosió climàtica pogués arribar a fer-les caure. Per aquest motiu es va considerar oportú tornar a omplir aquest espai amb sorra

de platja, un cop finalitzada la campanya. Unicament s'ompliria el retall, quedant a nivell del basament de les estructures, la qual cosa facilitaria la comprensió de l'àrea excavada, al mateix temps que ajudaria a la seva preservació.

Per altra banda, l'enorme quantitat d'elements constructius que generà l'excavació d'aquest àmbit, plantejà, un cop més, el greu problema de l'emmagatzematge. Aprofitant la necessitat de reomplir el retall UE 1304, es va creure adient dipositar una part d'aquestes restes ceràmiques, juntament amb la sorra. Per a realitzar aquesta tasca es va demanar permís al Servei d'Arqueologia, i un cop concedit es va procedir a abocar-los juntament amb etiquetes distintives i altres elements (l्लाunes de coca-cola i un calendari de 1992) que indiquen la seva procedència i la datació en la que s'ha realitzat l'abocament.

Llistat de les Unitats Estratigràfiques de l'àrea 1300

UE 1005 Mur

UE 1007 Mur

UE 1008 Mur

UE 1032 Mur

UE 1022 Paredat

UE 1018 Pilar

UE 1019 Mur

UE 1302 Nivell estratigràfic

UE 1303 Nivell estratigràfic

UE 1304 Retall

UE 1305 Encaix no determinat.

UE 1306 Nivell estratigràfic

UE 1307 Nivell estratigràfic

UE 1308 Nivell geològic

V 2.2 L'Àrea 1600

L'àrea 1600 es va definir totalment durant l'anterior intervenció, en el transcurs de la qual s'inicià el procés d'excavació de les unitats estratigràfiques que el reblen. Aquesta àrea es troba definida pels murs UE 1004, 1010, 1003, 1011, 1032, 1031, i per l'estructura 1030 (Làmina 17, 2).

En aquest moment, donades les característiques de l'intervenció, es va considerar oportú deixar l'exhumació dels darrers estrats per a una propera intervenció. A l'inici dels nostres treballs, l'àrea presentava un estrat (UE 1606) que ocupava els extrems de l'estança, lliurant-se als murs, i que havia estat retallat (UE 1604) i farcit amb un nivell de sorres (UE 1605).

Inicialment es procedí a l'excavació d'aquests nivells, proporcionant ambdós idèntica cronologia: segona meitat del segle II. No obstant, l'extracció d'aquests nivells estratigràfics va fer possible detectar una nova estructura, situada per sota del mur UE 1032, que consisteix en un retall (UE 1610) efectuat en les argiles geològiques (UE 1608), la superfície del qual havia estat revocada (1031) i utilitzada com a un mur, relacionat amb un bloc de pedra rectangular (UE 1030) i amb el mur UE 1004.

Immediatament a sota d'aquest dos estrats, es detectà un nivell de circulació (UE 1607), que es va sedimentar amb posterioritat al mur UE 1004, però amb

anterioritat a la resta de murs que delimiten el recinte (UE 1032, 1011, 1003 i 1010), i que cobria el nivell geològic. Un cop rebaixat, aquest nivell de circulació ens proporcionà alguns materials ceràmics que ens permeten situar-lo abans de mitjan segle II, sense més precisions. No obstant, aquest nivell no va ser totalment excavat degut a les pluges dels últims dies, que dificultaven l'observació acurada d'alguns detalls interessants. Per aquest motiu es va decidir postergar l'acabament fins a la propera intervenció.

L'extracció dels esmentats nivells estratigràfics ens va permetre observar algunes transformacions efectuades amb l'intenció de modificar la funcionalitat de les estructures. Així, a hores d'ara, sembla factible pensar que en un primer moment el mur UE 1004 faria les funcions de façana, juntament amb el retall revocat (UE 1031), un a cada costat dels dos blocs de pedra (UE 1030 i 1033), que es podrien interpretar com una escala d'accés a un pis superior no conservat.

En un segon moment, es construeix un nou mur (UE 1032) que paredarà l'escala i donarà continuïtat al mur UE 1004. En un moment posterior s'edificarà el mur UE 1003 i l'espai quedarà finalment delimitat amb les dues estructures laterals UE 1010 i 1011.

Si bé les estructures que configuren la primera fase presenten un aspecte acurat, les de la segona foren construïdes amb el sistema d'encofrat, i no presenten restes d'haver portat cap revestiment extern. Tot això ens fa pensar en un primer moment destinat a l'ús "domèstic", que es transformaria en un recinte de caire més "industrial".

Un cop finalitzada l'excavació, es va considerar oportú omplir de sorra aquest àmbit, fins al nivell de circulació original. Això facilita la comprensió de tot aquest sector, i ajuda a preservar tant les estructures com els retalls efectuats en el nivell geològic.

Llistat de les unitats estratigràfiques de l'àrea 1600

UE 1003 Mur

UE 1004 Mur

UE 1010 Mur

UE 1011 Mur

UE 1030 Esglaó? inferior

UE 1031 revocat del retall UE 1611

UE 1032 Mur

UE 1033 Esglaons? superiors

UE 1034 Carreu de pedra.

UE 1604 Retall d'UE 1606

UE 1605 Rebliment d'UE 1604

UE 1606 Nivell estratigràfic

UE 1607 Nivell de circulació

UE 1608 Nivell geològic

UE 1610 Retall

V 2.3 L'Àrea 2100

L'àmbit 2100 es troba delimitat pels murs UE 1005, 1021, 1024 i 1026. Fou definit totalment durant la campanya de 1983⁶, en el transcurs de la qual s'excavà totalment el nivell superficial (UE 2101 en la present intervenció) (Làmina 16,1).

En el moment d'iniciar els nostres treballs, es trobava a punt de començar a excavar el primer nivell (UE 1202). Aquest era, fonamentalment, un nivell de rebliment amb abundants elements constructius (*tegulae*, *imbrices* i maons), fragments de pintura mural, així com alguns fragments ceràmics que permeten suposar una datació de la segona meitat del segle II aC. Aquest nivell es lliurava als murs UE 1005, i 1021, i el seu inici coincidia amb un canvi constructiu d'aquest últim, el qual presenta la part superior feta amb encofrat, mentre que l'inferior fou construïda a sac.

Un cop extret aquest nivell, es va evidenciar l'existència d'un retall (UE 2104) en el nivell geològic que resseguia l'alineació del mur UE 1024 en el seu tram est-oest, i amb menor potència en el tram nord-sud.

El nivell UE 2102 cobria un altre estrat (UE 2105) amb algunes característiques morfològiques que els diferenciaven. Aquest nivell es situava per sota dels murs 1006 i 1021, tot i que no es detectà en cap moment que fos tallat pels mateixos. Això ens fa pensar en la

⁶ L'àmbit 2100 correspon al C 11 de l'intervenció de 1983.

possibilitat que es tracti d'un nivell d'aplanament del terreny, dipositat en moment de construir. Els materials ceràmics recuperats ens permeten atorgar una datació de les darreries del segle I i els inicis del II dC.

Aquest darrer estrat cobria el nivell geològic, en el qual es documentaren diversos retalls. Per una banda, el retall anteriorment mencionat (UE 2104), efectuat resseguint aproximadament el perímetre intern de l'estança. Per l'altra, es detectà un retall rectangular (UE 2106) en direcció est-oest i paral·lel al mur UE 1021, amb un rebliment diferenciat (UE 2107). que proporcionà materials datables en el segle I d C. Aquest retall, apareix en el sector 2200, pel que s'interpretà com la trinxera d'una estructura (segurament un mur) de la qual no es detectà cap més vestigi.

Finalment, es documentaren dos retalls circulars en el sector més ampli de l'estança, que s'interpretaren com les restes d'evidències d'estructures de suport, segurament orgàniques (fusta), per la qual cosa no en resta cap vestigi.

Llistat de les unitats estratigràfiques de l'àrea 2100

UE 1005 Mur

UE 1021 Mur

UE 1024 Mur

UE 1026 Mur

UE 2101 Estrat superficial

UE 2102 Nivell estratigràfic

UE 2103 Nivell geològic

UE 2104 Retall

UE 2105 Nivell estratigràfic

UE 2106 Retall

UE 2107 Rebliment de l'UE 2106

UE 2108 Retall

UE 2109 Retall

V.2.4. L'àrea 2200

Dins d'aquest àmbit incloem un ampli sector, part del qual fou excavat amb anterioritat (Campanya de 1983), mentre que de la resta únicament s'havia extret el nivell superficial (Campanya de 1981).

En la part excavada, es documenten els dos recintes amb paviments d'*opus signinum*. El primer dels quals es troba delimitat pels murs UE 1024, 1021, 1022, 1025 i l'estructura, 1027, i al seu interior presenta un paviment (UE 1035) i una conducció d'aigua (UE 1023) que circula en direcció est-oest (Làmina 16, 2).

Aquesta conducció es va construir amb posterioritat al paviment, aprofitant-lo com a terra, sobre el qual es disposaren les dues parets laterals en forma de mitja canya, l'una adossada al mur UE 1025 mentre que l'altre, a l'extrem oposat, presentava encara les marques d'haver portat una coberta. Depassat el mur UE 1022, canvia l'estructura de la conducció i se li adossa una altre conducció de dimensions més reduïdes, la qual circula en direcció noroest-sudest. Pel que fa al paviment, aquest presenta un fort pendent vers l'est i un mitja canya situada de manera que qualsevol element líquid abocat, lliscaria cap a la conducció d'aigua.

Ambdues estances es comuniquen entre si mitjançant una porta. Aquest nou recinte es troba delimitat pels murs UE 1024 i 1025, i presenta un paviment (UE 1029) inclinat vers a l'est. Adossat al mur UE 1025 apareix una estructura (UE 1027), que fa les

funcions de basament d'un petit dipòsit d'*opus signinum* del qual únicament es conserva la part inferior ⁷.

A l'angle format pel mur UE 1025 es pot observar una plataforma (UE 1028), feta amb grans pedres, de difícil interpretació, tot i que podria tractar-se del basament d'un altre dipòsit.

El sector oriental d'aquest recinte apareix molt arrasat, de manera que s'ha perdut el mur que el delimitaria. Aquí, es va obrir un gran quadre, davant l'absència d'estructures que definirien un recinte, i es va procedir a extreure totalment el nivell superficial ⁸.

Immediatament per sota de l'estrat superficial aparegué el nivell geològic (UE 2203), en el qual s'havien efectuat alguns retalls. El primer d'aquests retalls documentats es de forma rectangular (UE 2204) en direcció est oest, i amb el mateix recorregut que el retall UE 2106 aparegut en l'àmbit 2100, la qual cosa en va fer suposar que es tractava d'una estructura anterior a les que podem observar avui dia, i de la qual únicament s'ha conservat la trinxera de fonamentació. El rebliment d'aquesta trinxera (UE 2205) ens proporcionà una datació de mitjans del segle I dC.

⁷ En el moment de la seva excavació es va observar que presentava una reparació, en la qual s'havia modificat el lloc de desguàs vers a la claveguera UE 1023, mentre que originalment abocaria directament al paviment UE 1029. Actualment no es conserva pràcticament cap vestigi de la reparació.

⁸ Aquest nivell es va començar a excavar durant l'anterior intervenció, en la qual va rebre la nominació d'UE 1501.

En segon terme, es detectà un altre retall (UE 2207), situat en l'angle dels murs UE 1006 i 1026. Aquest presentà un rebliment (UE 2206), que aportà alguns elements ceràmics, els quals ens proporcionen una datació de la segona meitat del segle I dC. Per sota, coincidint amb el final del mur UE 1006, es situava un segon rebliment (UE 2208), la datació del qual es situa a la primera meitat del segle I dC. Perpendicular a aquest retall, trobem un altre (UE 2209), de forma rectangular, el rebliment del qual (UE 2210) no proporcionà cap resta material.

Finalment, a l'extrem nord-oest del sondeig, es detectà un nou retall (UE 2212) de forma circular. Un cop excavat el seu rebliment s'interpretà com un pou, de 0'90 m de diàmetre, i una profunditat de 2'10 m. Al seu interior aparegueren dos nivells de rebliment (UE 2213 i 2216) amb abundants elements ceràmics, així com restes de banyam de cèrvid. En conjunt, aquests materials en proporcionen una datació de mitjan segle III dC.

A l'extrem sud-oest del sondeig, es detecten dos retalls més que, donada la seva situació, foren excavats parcialment. Deixem, per tant, la seva intervenció per a intervencions futures.

Sembla, doncs, que en aquest sector, el nivell de circulació es situaria a una cota superior a la conservada en l'actualitat. Aquest arrasament es pot atribuir a les tasques de conreu o als aplanaments posteriors del terreny. Per aquest mateix motiu, uns metres més a l'oest es troba la part inferior d'un *hipocaustum* del qual únicament es conserva el paviment d'*opus signinum* amb les marques dels *pilae*.

No obstant, amb l'excavació d'aquest sector s'ha posat de manifest l'existència d'algunes estructures que correspondrien a la primera fase d'ocupació de l'assentament, i que van ser arrasades en el moment en que van perdre la seva utilitat i fou necessària la construcció d'altres.

Llistat de les unitats estratigràfiques de l'àrea 2200

UE 1021: Mur

UE 1022: Mur

UE 1023: Conducció d'aigua

UE 1024 Mur

UE 1025 Mur

UE 1027 Estructura

UE 1028 Estructura

UE 1029 Paviment

UE 1035 Paviment

UE 1036 Conducció d'aigua

UE 1037 Dipòsit

UE 2201 Nivell superficial

UE 2202 Nivell estratigràfic

UE 2203 Nivell geològic

UE 2204 Retall

UE 2205 Rebliment de 2204

UE 2206 Rebliment de 2207

UE 2207 Retall

UE 2208 Segon rebliment de 2207, sota 2206

UE 2209 Retall

UE 2210 Rebliment de 2209

UE 2212 Pou.

UE 2213 Rebliment de 2212

UE 2214 Retall

UE 2215 Rebliment de 2214

UE 2216 Segon rebliment de 2212

UE 2217 Rassa constructiva del mur 1006.

VI. PERIODITZACIO

Un dels problemes que planteja l'estudi d'aquest jaciment, és que la major part dels murs conservats fins avui dia corresponen a la darrera fase de l'assentament. Aquests no sempre es situen directament sobre el nivell geològic, sinó que, de vegades, trobem alguns estrats d'anivellament sobre els quals posteriorment foren construïdes altres estructures. Aquest fet, provocà que en les diferents intervencions no s'excavesin aquests darrers nivells, ja que la seva extracció posava en perill l'estabilitat de les estructures.

El fet d'haver destinat la present intervenció a concloure l'excavació d'alguns dels àmbits iniciats en anteriors campanyes, en ha permès d'aprofundir en l'estudi de la seqüència cronològica de l'àrea excavada fins al moment.

A partir dels resultats proporcionats pels darrers treballs, ens ha estat possible determinar l'existència de diverses fases de construcció, sense que de moment es pugui constatar cap període d'abandonament entre elles. Es a dir, que podríem considerar una pervivència d'ocupació ininterrompuda des dels seus orígens fins al moment del seu abandonament. Aquesta seqüència constructiva es pot observar únicament en aquells sectors que han estat excavats totalment. Per això, no és possible encara determinar gràficament la seqüència de fases sobre la planta general. Fases que es refereixen només a les àrees excavades.

VI.1. FASE I (abans del 50 dC)

Aquesta primera fase s'ha documentat únicament en els àmbits 2100 i 2200, que van ser excavats fins al nivell geològic. Concretament a aquesta fase correspondrien les trinxeres de dues estructures (UE 2204-2106, i 2210) i possiblement d'alguns retalls (UE 2106 i 2207), tots ells efectuats en el nivell geològic (UE 2203).

Els rebliments que es documenten a l'interior d'aquests rebaixos, ens indica que es van efectuar en un moment anterior a la segona meitat del segle I d C. Si bé fins al moment no s'havia detectat cap resta constructiva que se li pogués atribuir aquesta datació, si que es constata a diferents indrets del jaciment la presència de materials ceràmics residuals, que fan suposar un origen de l'assentament pels volts del canvi d'Era.

Aquesta podria ser, doncs, la fase fundacional, que fou ampliada i modificada al llarg del temps, per la qual cosa, la major part de les estructures van ser arrasades en el moment de realitzar noves construccions.

Pel que respecta a la seva funcionalitat, és molt arriscat en funció de les poques dades obtingudes, especificar el tipus d'activitat que es realitzava, tot i que es possible que es tractés d'una zona d'hàbitat, a l'igual que en la fase posterior.

VI.2. FASE II (50 - 250 dC)

VI.2.1. Anivellació (50 - 100 dC)

Aquesta fase començaria amb una anivellació del terreny, documentada en els àmbits 2100 i 2200. Aquí s'observa una intencionalitat de replanar tots el retalls de la fase anterior i preparar el terreny per a la construcció de noves estructures (Làmina 7).

Així doncs, corresponen a aquesta fase els rebliments de les estructures UE 2106 - 2204 (rebliment 2107 i 2205), UE 2209 (rebliment 2210), i dels retalls UE 2104 (rebliment 2105) i UE 2207 (rebliments 2206 i 2208).

VI.2.2. Construcció (50 - 250 dC)

Després de l'anivellació del terreny, es produeix una segona fase de construccions on podem situar la major part de les estructures actualment visibles. Així, per exemple en l'àmbit 2100, podem situar la construcció dels murs UE 1005, i UE 1021 entre el moment d'anivellació i la meitat del segle II dC, mentre que la resta de murs que configuren l'estança (UE 1024 i 1026) es situen en un període cronològic més ampli, a partir de la construcció de les primeres estructures.

En aquest mateix període es situarien la resta d'estructures de l'àmbit 2200. Aquest sector es troba molt arrasat, motiu pel qual es difícil precisar més el moment de la seva construcció, tot i que segurament es podrà concretar amb més precisió després de l'excavació de les zones circumdants.

En el cas del sector 1300 es poden determinar diverses fases, la primera de les quals es troba representada per la construcció del mur UE 1005 (50-150 dC), tot seguit s'afegirien els murs UE 1007, 1032, així com el pilar 1018. En un moment posterior, es paredarà l'espai obert entre el mur UE 1032 i el pilar UE 1018, donant continuïtat al mur⁹.

També d'aquest moment podem considerar el rebaix efectuat en el nivell geològic (UE 1304), el qual estaria directament relacionat amb les estructures arquitectòniques, ja que ressegueix el perímetre d'aquestes. La seva funcionalitat concreta no queda massa clarificada amb les dades que tenim actualment. Una hipòtesis seria la de que podria tractar-se d'un recurs per a aïllar l'humitat del terra, donada la proximitat amb la línia costera.

Segurament aquestes transformacions són degudes a un canvi de funcionalitat de l'estança. Si bé en un primer moment sembla evident que es tracta d'un espai destinat a hàbitat, com ens indiquen les restes de pintures murals conservades a les parets. Amb les

⁹ La successió constructiva d'aquestes estructures es troba desenvolupada en la memòria de l'anterior intervenció, vegeu CODEX, 1991: 13, làmina 6)

modificacions arquitectòniques del segon moment, aquestes pintures murals s'inutilitzen¹⁰ i tot l'espai respon a un concepte diferent. Al mateix temps, aquesta sala s'individualitzaria del sector 1200, que roman encara sense excavar.

Pel que respecta al sector 1600, podem establir dos moments ben diferenciats, a partir de les estructures arquitectòniques. En un primer moment es documenta la presència d'una estructura, que segurament correspon a una escala amb quatre esglaons, dels quals únicament s'identifiquen els dos superiors i l'inferior. Aquesta escala es troba flanquejada per dues estructures: a l'est un mur de pedres i argamassa (UE 1004), que presenta la seva cara sud revocada, i està rematat amb un carreu de pedra de forma rectangular (1034); al costat oest, apareix una estructura feta arrebossant una superfície tallada en el nivell geològic.

En un segon moment, aquesta escala s'inutilitzaria, construint un mur (UE 1302), que donarà continuïtat al mur UE 1004. Aquest període constructiu correspondria a la formació de l'estança 1300, en el seu primer moment, i respon a unes necessitats concretes, encara no definides clarament.

En un moment posterior es bastiren la resta dels murs que configuren l'estança (UE 1003, 1010 i 1011). La construcció d'aquestes estructures és pel

¹⁰ Al realitzar el paredat (UE 1032), la superfície del pilar (UE 1018) que presentava pintures murals queda tapada i, al mateix temps, la superfície interna d'aquest paredat és molt irregular, com si no hagues d'anar vista, o realment no importés el seu aspecte descuidat.

sistema d'encofrat, donant un aspecte poc acurat, ben diferent dels primers, la qual cosa fa pensar en una transformació de l'espai d'habitat en un altre, de caire més industrial.

VI.2.3. Obliteració (150 - 250 dC)

Cap al final d'aquesta fase de construccions i transformacions es documenten una sèrie de nivells estratigràfics, dipositats voluntàriament amb l'intenció de reblir alguns espais, com per exemple el pou del sector 2200 (UE 2212).

També d'aquest període tenim el retall efectuat en el nivell geològic del sector 1300 el qual, en un moment donat, entre la segona meitat del segle II dC i la primera meitat del segle III dC ja no és necessari, per la qual cosa s'omplirà amb runa procedent d'altres sectors de la vil.la (elements de construcció, i el conjunt de peces metàl.liques que ja no s'utilitzen) (Làmina 7).

El mateix succeeix amb el rebaix documentat a l'àmbit 2100, que també presenta un rebliment (UE 2102) datat cap a les darreries del segle II.

De manera preliminar, podem avançar l'hipòtesis d'una voluntat de transformar estructuralment la major part d'aquests àmbits, per tal de destinar-los a un altre us de caire més "industrial", si tenim en compte les característiques morfològiques de les estructures arquitectòniques.

VI.3. FASE III (250 - 400 dc)

Aquesta fase correspondria segurament a un període d'utilització, en el transcurs del qual s'efectuarien algunes transformacions. Sembla que aquest seria el moment en el qual una part de les estances de la vil·la es faran servir de dipòsits, com és el cas del sector 1600, i segurament els dipòsits I i II.

En la present intervenció donades les característiques de la mateixa, no s'ha documentat cap vestigi d'aquesta fase, tot i que es pot determinar a partir de les anteriors campanyes.

VI.4. FASE IV (400 - 500)

Aquesta fase correspondria al nivell d'abandonament, documentat en les anteriors intervencions (CODEX 1991).

VII. CONCLUSIONS

Així doncs, ens trobem davant d'un assentament amb uns orígens situats pels volts del canvi d'era, que romandrà ocupat ininterrompudament fins al moment del seu abandonament definitiu¹¹. Lògicament en un període de temps tan llarg es modificarà i transformarà l'estructura de la vil.la, responent a necessitats que variaran al llarg del temps.

Sembla evident que, si bé en un començament aquest sector de la vil.la fou destinat a zona, si no plenament residencial, sí d'hàbitat, és molt possible que aquesta funcionalitat es traslladés a un altre sector de l'assentament, reservant aquest a tasques de caire més "industrial". Aquest canvi pot ser degut a motius molt diversos, com per exemple la voluntat o necessitat d'ampliar els recursos productius de la vil.la, l'insalubritat d'aquest sector tan pròxim a la línia costera, o senzillament una ampliació de l'assentament.

De moment no tenim suficient informació com per a poder precisar qualsevol d'aquestes hipòtesis; caldrà esperar el coneixement d'una zona més ampla, no tan sols d'aquest sector, sinó també dels altres per tal d'aprofundir en l'estudi d'aquest interessant jaciment.

¹¹ En el sector que estem estudiant actualment aquest abandonament correspon a la FASE IV, documentada en anteriors campanyes i datada en el segle V d C. Aquesta dada però, no implica que tot l'assentament s'abandoni en aquesta època, sinó que una part pot continuar habitada. Caldrà esperar noves intervencions que ens ampliïn l'informació del jaciment.

No obstant, és molt possible que es tracti d'una vil·la aterassada, es a dir, que les diferents àrees no formarien part d'un únic nucli, sinó que la part residencial estaria separada de la que acolliria les tasques productives. Segurament aquesta part residencial estaria lleugerament elevada, de manera que dominaria el territori circumdant. Així doncs, l'aterassament que s'observa avui dia en el jaciment, podria correspondre al relleu real de l'assentament romà.

Pel que fa a la seva situació, podem afirmar que es pot considerar com una de les moltes vil·les que s'estableixen en el *hinterland* de Tarraco. La seva situació, ben comunicada per via terrestre¹², i al costat de la línia costera no deu ser un fet casual, sinó que ben segur que es tingué en compte en el moment de la planificació de l'assentament.

Aquesta situació al costat del mar degué ser un aspecte força valorat en època romana, ja que per una banda facilitava l'aprofitament dels recursos marins, i al mateix temps permetia l'utilització d'una navegació de cabotatge, a petita o mitjana escala, que ben segur s'utilitzava freqüentment. Al llarg de la costa tarragonina podem localitzar abundants vil·les que reuneixen aquestes condicions estratègiques; en el tram que hi ha entre Cambrils i Tarragona, per exemple s'han localitzat un total de quatre assentaments: La Llosa (Cambrils), L'Esquirol (Cambrils), Cap de Sant Pere (Salou), i Cal.lípolis (Vilaseca).

¹² La via Augusta circularia en aquest tram pel mateix recorregut que actualment segueix la Carretera Nacional 340 al seu pas per Cambrils (Vegeu MASSO, 1984 i MASSO, 1990),

Això posa de manifest la intensitat de l'ocupació i explotació del litoral. Aquesta explotació es fa patent en la vil.la de Cal.lípolis, amb la troballa del conegut mosaic dels peixos que ens mostra una bona part de la fauna marina del moment¹³, i en la mateixa vil.la de La Llosa si es confirma la seva utilització com a lloc de producció de salaons de peix.

Les indústries de salaons de peix són freqüents en el litoral sud del Mediterrani, i tot i que poc abundants, també es localitzen en punts de la costa catalana, com la factoria de salaons de Roses (NOLLA - NIETO: 1981), o a la vil.la dels Atmellers a Tossa (BATISTA-LOPEZ-ZUCCHITELLO: 1990).

Per altra banda, a més de les tasques de caire industrial relacionades amb el mar, no podem oblidar que la vil.la se situa en una zona apta per al conreu, fonamentalment vinya i olivera, de les quals encara avui en dia en resten algunes mostres. Es ben segur que una part important de les tasques productives de l'assentament foren destinades a aquesta activitat.

Per finalitzar, considerem necessaria la continuació dels treballs, tant en extensió com en profunditat, per tal d'ampliar els coneixements d'aquest assentament, que ben segur, proporcionarà interessants resultats.

¹³ Sobre aquest tema vegeu BOBADILLA, 1969.

VIII. BIBLIOGRAFIA

- AQUILUE 1989a "Terra Sigillata Africana", a Un abocador del segle V d C en el Fòrum Provincial de Tàrraco. TED'A. Tarragona 1989. p 190-204.
- AQUILUE 1989b "Les ceràmiques comunes de producció africana" a Un abocador del segle V d C en el Fòrum Provincial de Tàrraco. TED'A. Tarragona 1989. p 190-204.
- ATLANTE 1981 Atlante delle forme cermiche I: ceramica fine romana nel bacino mediterraeo (medio e tardo impero). Roma 1981.
- BATISTA - LOPEZ - ZUCCHITELLO 1980 Noves aportacions al coneixement de la vil.la romana dels Atmellers / Tossa. Quaderns d'Estudis Tosencs 1. Ajuntament de Tossa 1980.
- BIROLI 1990 Il brozo dei romani. Roma, 1990.
- BLAZQUEZ 1959 "Veintinueve lámparas romanas de bronce del Museo Arqueològico Nacional de Madrid". Zephyrus, 10, p 159-170. Salamanca 1959.

- BOBADILLA 1969 "El mosaico de peces de la Pineda (Tarragona)", Pyrenae 5, Barcelona 1969. P141 - 153
- BOUCHER 1971 Vienne. Bronzes antiques. París
- BURANELLI 1989 Candelabri e Thymiateria. Monumenti Musei e Gallerie Pontificie. Museo Gregoriano Etrusco, Cataloghi 2.
- CODEX 1991 Memòria de la intervenció arqueològica realitzada a la vil.la romana de la Llosa, Cambrils (Baix Camp) . Juliol de 1991.
- CONTICOLLO DE SPAGNOLIS -
DE CAROLIS 1988 Le lucerne di bronzo di Escolano e Pompei. Roma 1988.
- ESPERANDIEU -
ROLLAND 1959 Bronzes antiques de la seine maritime. Paris 1959.
- JASHEMSKI 1979 The gardens of Pompei, Herculaneum and the villas destroyed by Vesuvi. New York 1979.
- KEAY 1984 S. Keay, Late Roman Amphorae in the Western Mediterranean, BAR Internacional Series 196, Oxford 1984.

- MARTIN 1970 G. Martín, "Las pesquerías romanas de la costa de Alicante", a Papeles del laboratorio de Arqueología de la Universidad de Valencia, Valencia 1970.
- MASSARI -
CASTOLDI 1985 Vasellame in bronzo romano. L'officina dei CIPII. Archeologia dell'Italia setentrionale 1. Como 1985.
- MASSO 1984 "La via augusta al seu pas per la Costa Daurada. Fixació del tram Tàrraco - Tria Càpita". XXIX Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, p 111 - 119 Sitges 1984
- MASSO 1990 a "Notas sobre un miliario desaparecido de la Via Augusta, entre las Mansiones de Tàrraco y Oleastrum" La red viaria en la Hispània Romana. Tarazona 1987. p 347 - 354 Zaragoza 1990.
- MASSO 1990 b El terme de Cambrils a l'antiguitat. Cambrils 1990.
- MASSO/RAMON/
MAGRIÑA 1990 Memòria de les campanyes d'excavació portades a terme en la vil.la romana de la Llosa, terme municipal de Cambrils, Baix Camp.

- MENZEL 1969 Antike lampen im römisch -
Germanischen zentralmuseum zu Mainz.
Mainz 1969.
- PANAZZA 1984 Le lucerne romane della Valcaconica.
- PONSICH 1988 Aceite de oliva y salazones de
pescado. Madrid, 1988
- ROMERO 1934 Catálogo Monumental de España:
Provincia de Càdiz. Madrid 1934.
- ROULAND 1965 Bronzes antiques de Haute Provence.
París 1965.
- ROURE -
KEAY 1985 "Excavacions a la vil.la romana de
Villalba (Camós, Girona). 1979-1983"
Tribuna d'Arqueologia, 1983-84 .
Barcelona
- SERRANO - ATENCIA -
DE LUQUE 1985 "Excavaciones arqueològicas en el
"Cerro de los Castellones"
(Campillos, Málaga). (Campañas 1977-
1981)." Noticiario Arqueològico
Hispànico, 25. Madrid 1985.
- VVAA 1990 Los bronce romanos en España,
Madrid.

APENDIX I: EL CONJUNT DE PECES METAL·LIQUES TROBAT A LA VIL·LA DE LA LLOSA

I. INTRODUCCIO

En època romana, hi havia una certa debilitat per les vaixelles luxoses (plata, o més abundantment bronze, ja que aquest és un metall més assequible). Així, al costat de l'utilitatge quotidià de terrissa, la major part de les *domus* comptaven amb una vaixel·la d'algun material més luxós, tot i que no es troba sovint.

El bronze és un material fàcilment reciclable, ja que un cop amortitzada una peça, es pot tornar a fondre per a fabricar altres estris. Aquest és el motiu principal pel qual es poc freqüent de trobar els objectes de bronze en aquells jaciments en els quals hi ha una ocupació ininterrompuda, essent més fàcil de recuperar-los en jaciments que han patit alguna destrucció, com és el cas de Pompeia. No obstant això, de vegades, aquestes peces no s'amortitzen, sinó que es llancen com seria el cas de la vil·la de Vilauba (ROURE - KEAY, 1985), o el de la Llosa, del qual ens ocupem en el present treball.

El bronze és un material que proporciona molta flexibilitat, per la qual cosa fou àmpliament utilitzat per a les peces artístiques, com per exemple les estàtues, així com per aquell utilitatge que reunia un important component decoratiu (llums, gerros, etc).

II. DESCRIPCIO DE LES PECES

1.- LAMPADARI (1303.1) de bronze. Format per tres peces: una peanya, una figura humana i un motiu vegetal.

* La peanya és una plataforma quadrangular, sostinguda per quatre potes en forma de garres de felí abundantment decorades amb motius geomètrics, de les quals únicament es conserven tres. La part superior d'aquesta plataforma apareix també ornamentada i al centre presenta una perforació circular, a la qual s'uneix una peça de forma cilíndrica motllurada, sobre la qual es situa l'estàtua.

Dimensions: 26 X 26 X 16'7 cms

* L'estàtua representa un jove adolescent, nu, calçat amb sandàlies, amb una de les cames lleugerament avançada i flectida. El braç dret forma angle recte amb el cos a partir del colze, i té la mà en actitud de sostenir algun element que no s'ha conservat (possiblement estris relacionats amb el funcionament de les llànties). En el palmell de la mà presenta restes d'una aplicació plom. El braç esquerre apareix estirat al llarg del cos i adossat a la cama, amb un element vegetal enrotllat.

Presenta els cabells llargs i pentinats de forma que li cauen formant rinxols per l'esquena i la part anterior de les espatlles. Els ulls portarien algun tipus d'aplicació (pasta de vidre o pedra) que els proporcionaria un aspecte més realista.

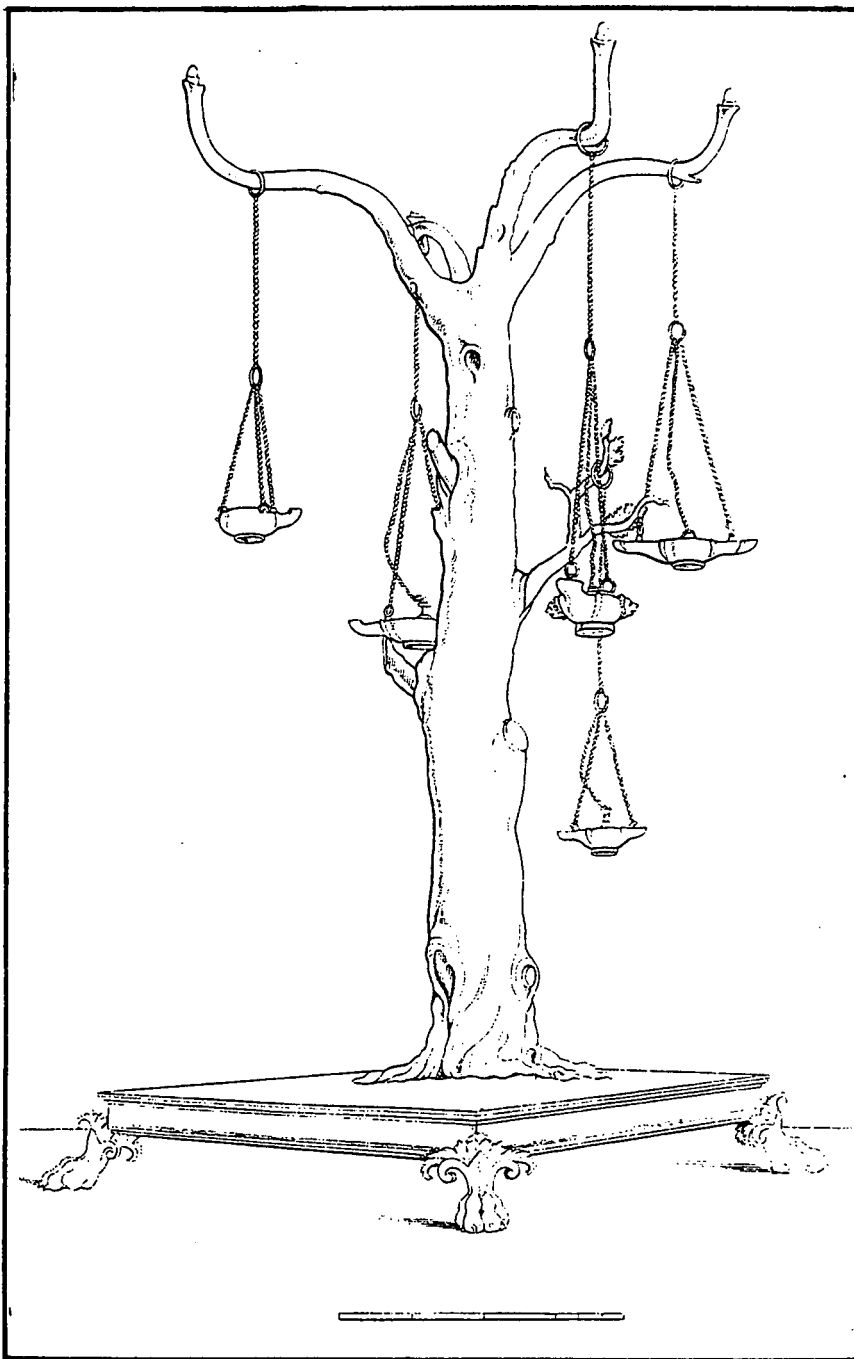
El cap està fet d'una sola peça, diferenciat de la resta del cos, amb el qual encaixa perfectament. A l'interior de l'estàtua presenta fragments de plom, que facilitarien una major estabilitat.

Dimensions: Alçada total 64 cms

* El motiu vegetal consisteix en una branca que s'enrotlla al braç esquerre, i passa per l'esquena de l'estàtua enlairant-se per damunt del cap i ramificant-se en quatre branques rematades amb un botò i lligades amb una aplicació que les fixaria al tronc; aquestes ramificacions servirien per a penjar-hi les llànties (Il.lustració 1).

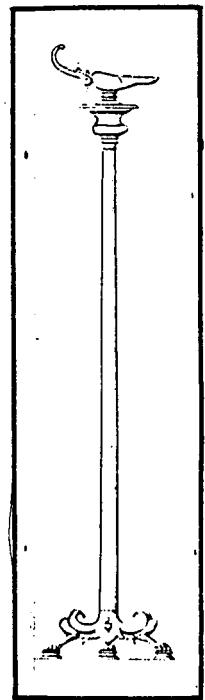
No és extrany l'ús d'estàtues lampadaris de bronze als *triclinia*, amb una doble funció: il.luminació i decoració de les estances. Així, a Pompeia, per exemple, s'han documentat diverses estàtues amb aquestes característiques, generalment als *triclinia* dels jardins, representant figures molt diverses: sàtirs, silens, efebus, etc (BIROLI, 1990). D'aquests últims, podríem citar com a exemple, el de la "Casa de l' Efebus", còpia d'un original grec, que presenta el braç dret flectit cap el davant i l'esquerra estirat al llarg del cos. Les mans sostenen motius vegetals que servirien per penjar les llànties (JASHEMSKY, 1979: núm 148). Un altre exemple de Pompeia (Museu de Nàpols), presenta una idèntica posició dels braços i les mans obertes en actitud de sostenir un objecte no determinat (JASHEMSKY, 1979: núm 184)¹⁴.

¹⁴ La composició d'aquestes dues estàtues de Pompeia és similar a la de l'exemplar de La Llosa. Aquest fet fa pensar en l'existència de prototipus preestablerts.

IL.LUSTRACIO 1.-
 Canelobre en forma de
 tronc d'arbre. Aquest
 recurs de les llanties
 penjades de les
 branques seria
 l'utilitzat en
 l'element vegetal de
 l'estàtua. (Extret de
 PIRZIO BIROLI
 STEFANELLI, 1990: 90,
 núm. 43.

IL.LUSTRACIO 2.- Representació de la posició
 d'una llàntia piriforme sobre un canelobre o
 porta llànties. Extret de PIRZIO BIROLI
 STEFANELLI, 1990: 98, núm 50.

3.- **PATERA** (1303. 2) de bronze, de perfil exterior convex, amb el llavi inclinat cap a l'interior, a la part superior del qual presenta una decoració d'òvuls, i amb el fons extern còncav.

Té un mànec de secció circular amb la representació d'una figura, segurament femenina, estesa amb els braços oberts abraçant una part del llavi del recipient. A l'extrem distal del mànec respecte al recipient hi apareix com a remat, un altre cap femení. També apareix decorada amb filigranes tota la part superior d'aquest mànec. A la superfície externa, en el lloc on s'uneix la paret amb la base, i a l'alçada de l'arrencament del mànec presenta una altre representació en relleu d'un rostre humà de perfil.

Dimensions:	Diàmetre vora	17 cms
	Diàmetre base	8'5 cms
	Alçada	6 cms
	Llargada mànec	1 cms

L'abundant decoració d'aquesta peça fa pensar que es tracta d'un objecte més de caire ornamental que per a utilitzar-ho com a vaixel·la. Segurament es tracta d'una peça per a un ús molt especial, com per exemple per a realitzar les libacions abans de començar els banquets: un *capedo*.

4.- **SUPPORT** de bronze. Format per tres peces: un plat, un peu i una base amb quatre potes. Es tracta d'un suport idèntic a l'anterior, amb lleugeres variacions dimensionals, que, probablement, serviria de base al cassó (1303.6).

El freqüent l'existència d'aquest tipus de peces en el conjunt del vaixellam de bronze de les *domus*. A l'Itàlia septentrional s'ha estudiat un taller, L'Oficina dels CIPII, que fabricava entre d'altres peces, cassons molt semblants a l'aparegut a La Llosa (MASSARI - CASTOLDI, 1985: 53-65, Tav V i VII). Aquestes peces solen portar la marca de l'obrador impresa a la part superior del mànec¹⁶.

Sembla que les peces d'aquesta oficina van tenir una ampla difusió; així, s'han localitzat peces a diversos jaciments de les Illes britàniques (Leicester, Hod Hill, Circenter,...) amb cronologies de mitjans del segle I dC; a l'Europa Septentrional, i naturalment a Itàlia, amb datacions semblants. Segons aquest estudi es tractaria de produccions del segle I dC, que arriben fins a la següent centúria.

6.- CANELOBRE de bronze. Està format per tres peces: un trespeus, un fust i una peça d'encaix.

* **Tres peus (1303. 9)**. Consisteix en una peça cilíndrica perforada, a la qual se li adossen tres potes estriades rematades amb garres de lleó, d'idèntica factura que les dels dos suports de quatre potes i les de la peanya de l'estàtua.

Dimensions:

Alçada total 15 cms

¹⁶ La peça trobada a La Llosa es localitzà en un pèsim estat de conservació, per la qual cosa fou necessari extreure-la mitjançant el sistema de l'engassat. Això impedeix observar si presenta o no marca de l'Oficina, així com les característiques ornamentals, fins que no es realitzi la restauració de la peça.

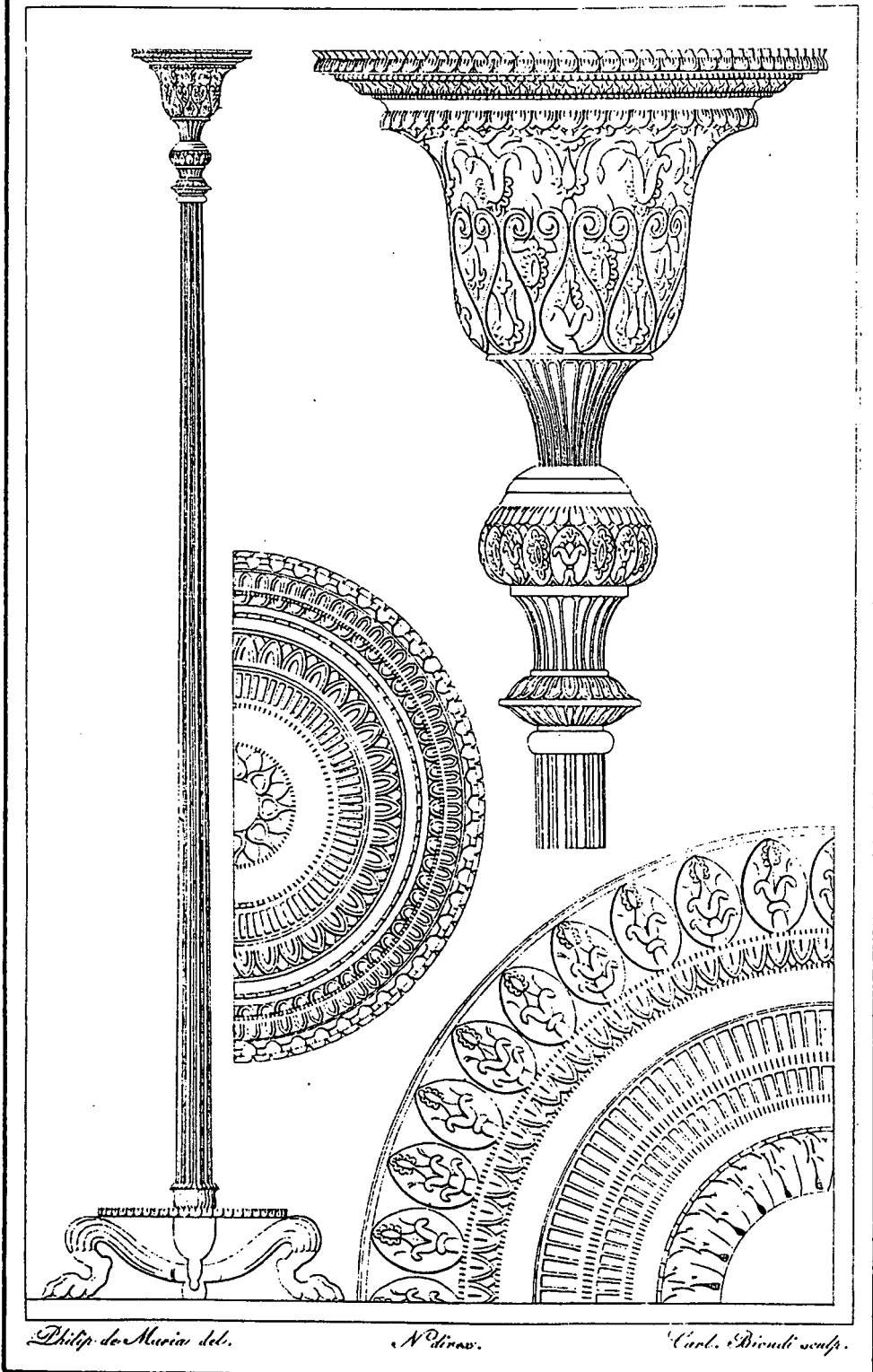
* **FUST (1307. 4).**- Barra de secció cilíndrica en forma de columneta estriada, que presenta l'anima de ferro recoberta de bronze. A la part inferior té un apèndix cilíndric de ferro que serviria d'encaix amb el trespeus. A la part superior presenta un remat emmotllurat decorat amb una extens repertori de motius geomètrics i vegetals estilitzats. El remat està culminat per una peça circular que serviria de base a algun objecte, probablement la llàntia (1307.5).

Dimensions:	Llargada total de la barra	157 cms
	Diàmetre inferior barra	5'3 cms
	Diàmetre mig barra	3'7 cms
	Diàmetre superior barra	3'1 cms
	Diàmetre superior remat	11'5 cms

* **ENCAIX (1307. 6).** Peça cilíndrica motllurada i perforada, que segurament faria d'encaix entre el trespeus i la barra del lampadari.

Dimensions:	Diàmetre	6 cms
	Alçada	5 cms

Els elements per a la il.luminació de la casa permeten nombrosos recursos ornamentals, per la qual cosa sempre han constituït part de la decoració de les diferents habitacions. Per aquest motiu, ja en els segles IV - III trobem en Etruria gran diversitat de canelobres i *thymiateria* (BURANELLI, 1989). També de vegades, es poden apreciar alguns porta llànties, (BURANELLI, 1989: 29. NUM 65) element que s'introduirà en Etruria per influència hel.lenística, i que més tard, cap els segles I - II dC serà una peça relativament freqüent. En el cas de La Llosa, la llàntia (1307. 3) trobada en el mateix estrat, formaria part d'aquest conjunt.

IL.LUSTRACIO 3.- Detall d'un canelobre o porta-llànties molt similar al trobat a la vil.la de la Llosa. Extret de PIRZIO BIROLI SETEFANELLI, 1990: 99, núm. 51

7.- LLANTIA (1307. 5) de bronze. Llàntia piriforme d'un sol broc. El disc presenta una petita perforació circular. Presenta una ansa replegada sobre el disc i rematada per una màscara teatral de molt bona factura. Segurament es tracta de la peça que aniria situada damunt del lampadari anteriorment descrit.

Aquest tipus de llànties piriformes amb representacions de rostres humans a l'extrem de l'ansa són relativament abundants. A la Península ibèrica coneixem dos exemplars de característiques molt semblants, tot i que de dimensions més reduïdes, l'una al Museo Arqueológico Provincial de León (BLAZQUEZ, 1959: 159-170 i VVAA, 1990: 272, núm. 206), i l'altra al Museu de Cadiz (ROMERO, 1934: 179, Lam LXXV i VVAA, 1990: 273, núm. 207), ambdues amb una datació compresa entre darreries del segle I i inicis del segle II dC.

També es troben exemplars iguals fora de la Península, concretament coneixem l'existència de peces al Museu Arqueològic d'Aquileia, del Louvre (BLAZQUEZ, 1959), al Museu de Milà (PANAZZA, 1984: 112 núm 69, Tav XXXVI¹⁷), i a Mainz (MENZEL, 1969, núm 103).

Dimensions:	Llargada total	27 cms
	Amplada total	11 cms
	Alçada	21 cms

¹⁷ En aquesta publicació ens citen paralels de la llàntia per tota Itàlia i a bèlgica.

III. CONCLUSIONS

Si observem tot el lot de bronzes, de seguida es constata que formen part d'un mateix conjunt, fets per un mateix taller i pensats per a la decoració d'una sala concreta de la *domus*. Així, amb una ràpida mirada podem advertir que els dos conjunts dels suports (1303.3, 4 i 5, i 1303.7 i 8 i 1307.8) són pràcticament idèntics, amb algunes variacions dimensionals, i que les garres de felí que suporten les dues bases amb quatre peus (1303.5 i 1307.8) són iguals que les del trespeus del canelobre (1303.9) i la peanya de l'estàtua lampadari (1303.1).

A partir de la segona república es realitzen una sèrie de reformes a l'estructura de les *domus*, una d'elles la creació d'un peristil, un jardí amb fonts, en el qual es sol instal·lar un *triclinium* per l'estiu, que és necessari il·luminar artificialment amb lampadaris o canelobres. En general, els canelobres són elements importants dintre de la decoració de la *domus*, ja que permeten exterioritzar el luxe, constituint de fet un símbol del status social.

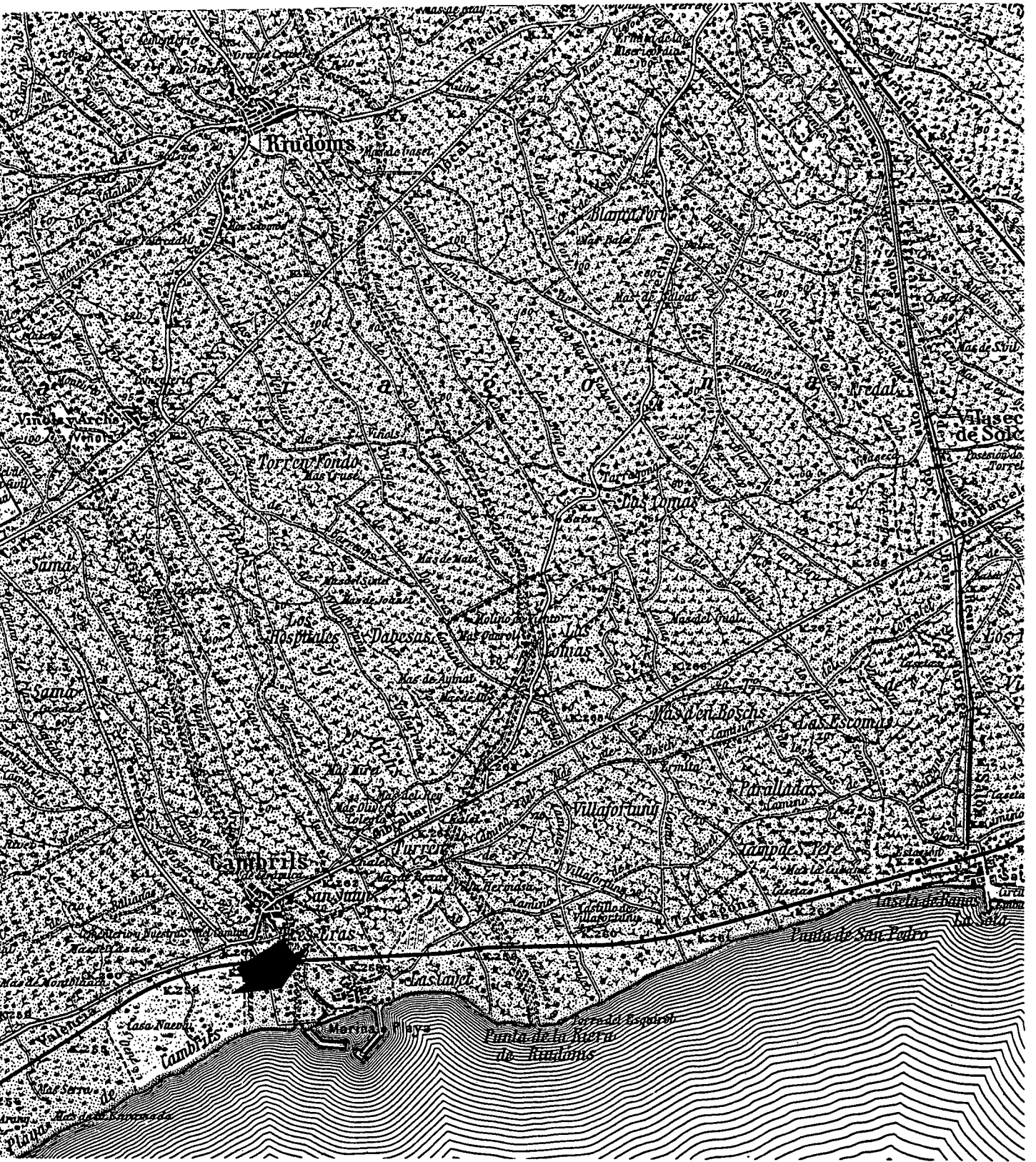
Donades les característiques de les peces trobades a la Llosa, sembla evident que devien formar part d'un *triclinium*, molt possiblement exterior, si considerem la similitud d'algunes de les peces amb altres trobades a diversos jardins de Pompeya (JASHEMSKI, 1979). Tenim, doncs, per una banda uns elements d'il·luminació de la sala: el lampadari i el canelobre, que al mateix temps decorarien, i per altra elements per situar damunt de la taula: els suports, la pàtera i el cassó.

A tot això hem de sumar el conjunt de peces de marbre que formarien un paviment d'*opus sectile*, combinant peces de forma quadrada, triangulars i rectangulars amb un extrem bisellat. Els marbres del qual estaria fet aquest paviment són blancs (segurament procedents de la pedrera de Santa Tecla a Tarragona, o de Carrara), o vermellosos (de la pedrera de la Cinta a Tortosa). Entre aquest reblliment també apareixien gran nombre de fragments de pintures murals amb decoracions geomètriques i vegetals.

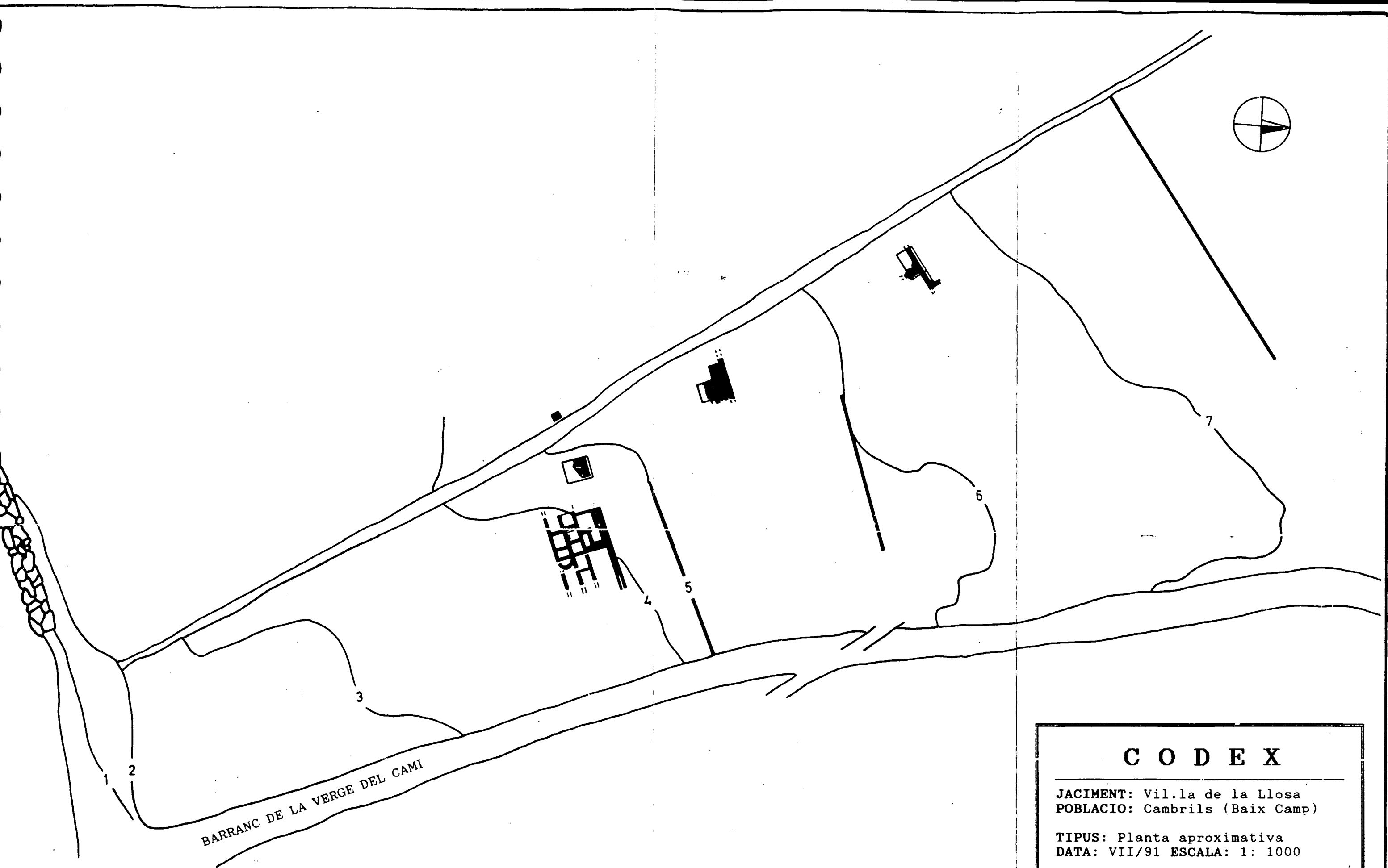
La situació en que es trobaren tant les restes de pintures murals, els fragments de *sectile* i les peces de bronze, fan pensar en una reforma total del *triclinium* per causes desconegudes per a nosaltres, en la qual es desmuntaria la totalitat de l'estança, segurament per a realitzar una nova decoració que inclouria el terra, les parets i els elements de decoració mobles.

Aquest reblliment coincideix amb altres trobats en diferents indrets del jaciment, el qual es situa cap als inicis del segle III dC. Si tenim en compte que els paral·lels d'algunes de les peces de bronze es daten entre les darreries del segle I i els inicis del segle II dC, sembla factible pensar que les peces foren utilitzades en en el transcurs del segle II, amb la consegüent degradació de que es objecte el bronze, per la qual cosa fou necessaria una substitució de les peces, que en comptes de ser reaprofitades, van ser llançades.

LAMINES

LAMINA 1.- Situació del jaciment.

BARRANC DE LA VERGE DEL CAMI

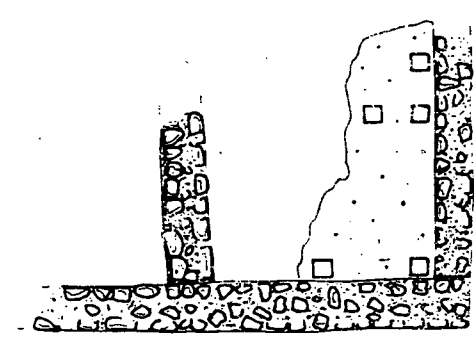
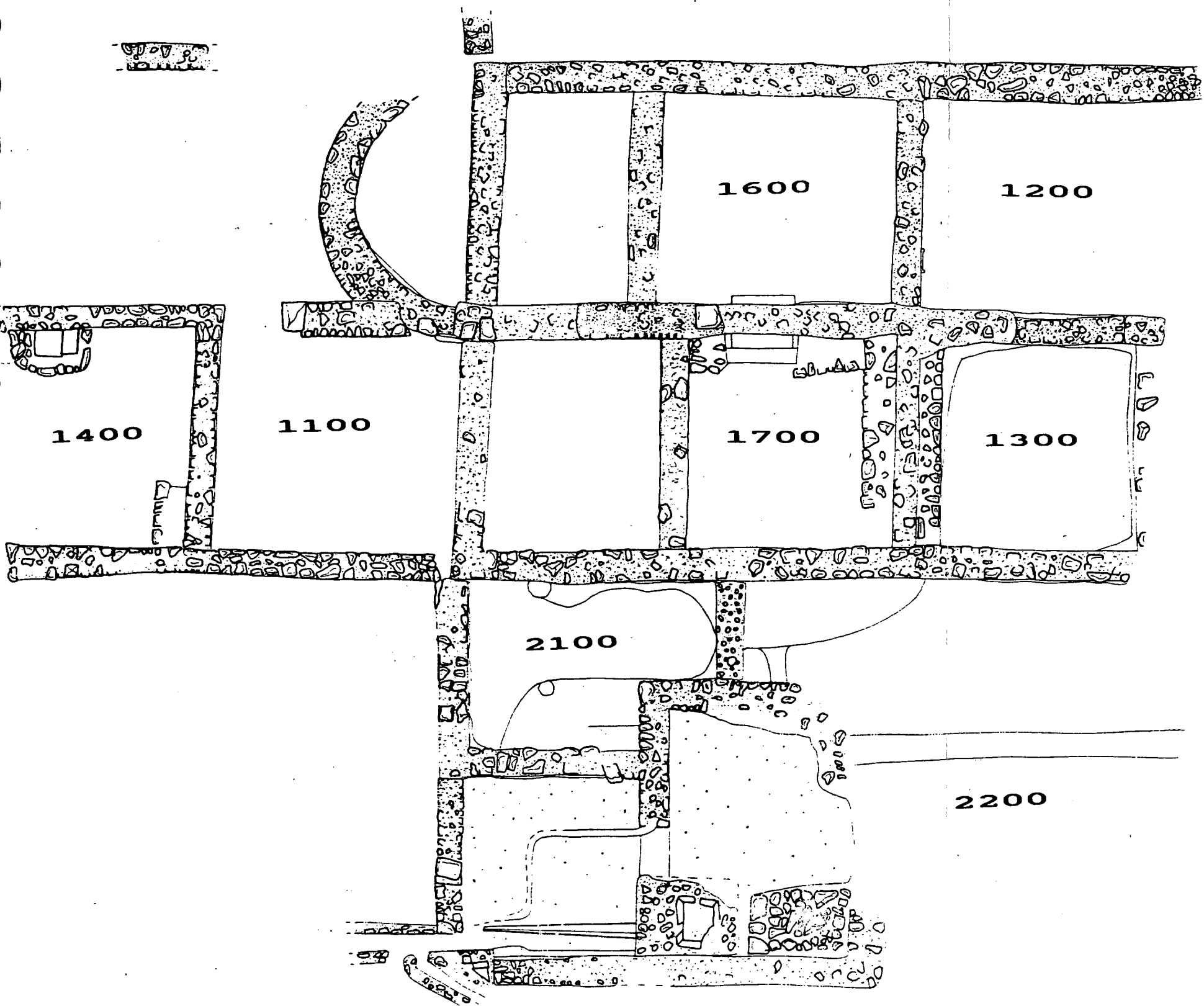
C O D E X

JACIMENT: Vil.la de la Llosa
 POBLACIO: Cambrils (Baix Camp)

TIPUS: Planta aproximativa
 DATA: VII/91 ESCALA: 1: 1000

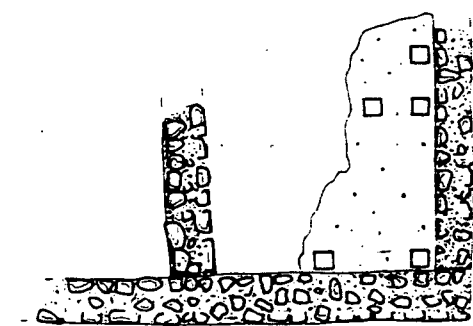
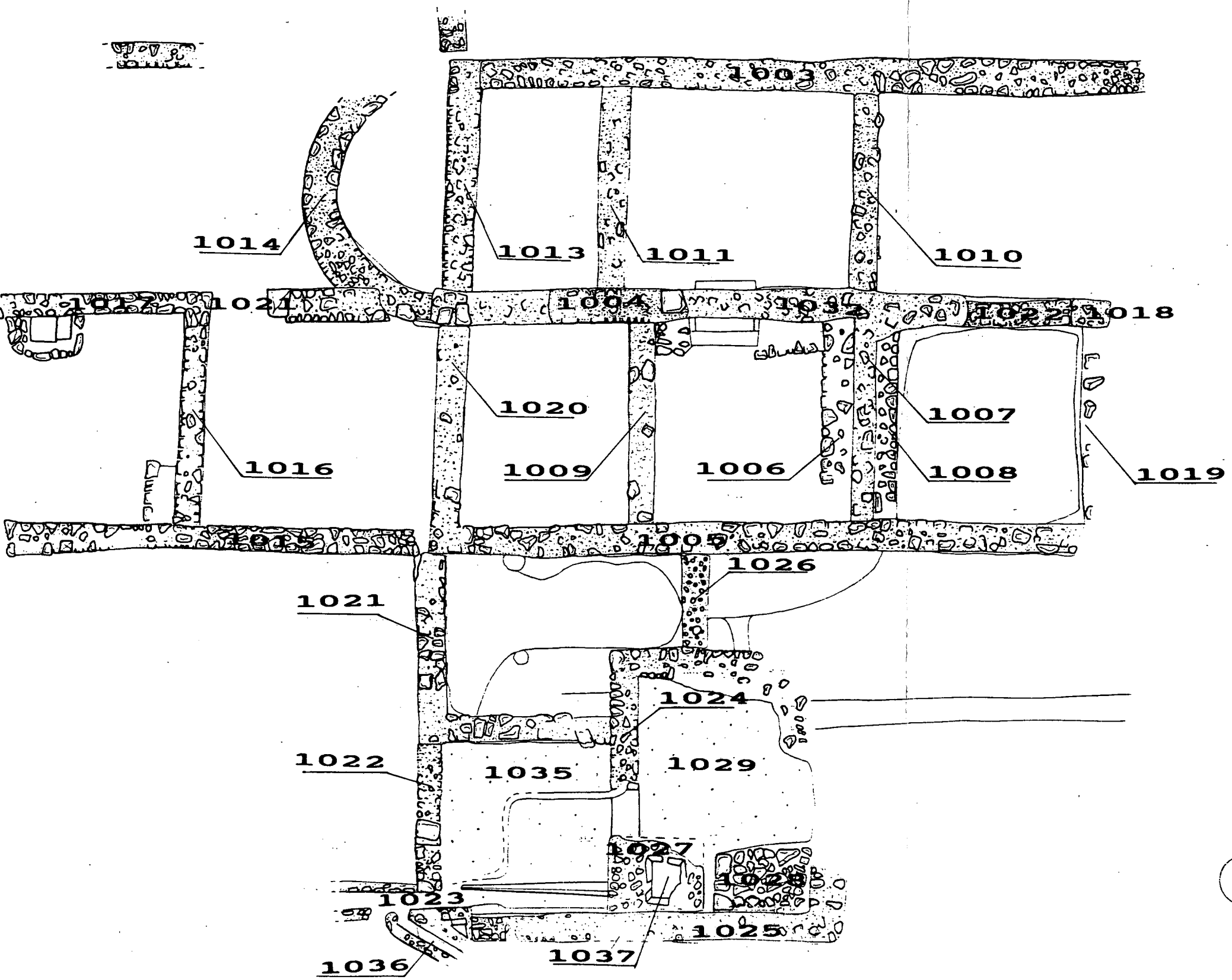

LAMINA 2.- Ubicació de les restes excavades.

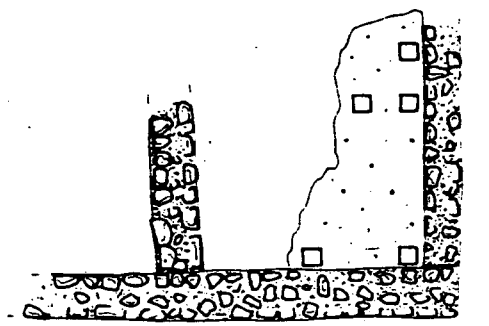
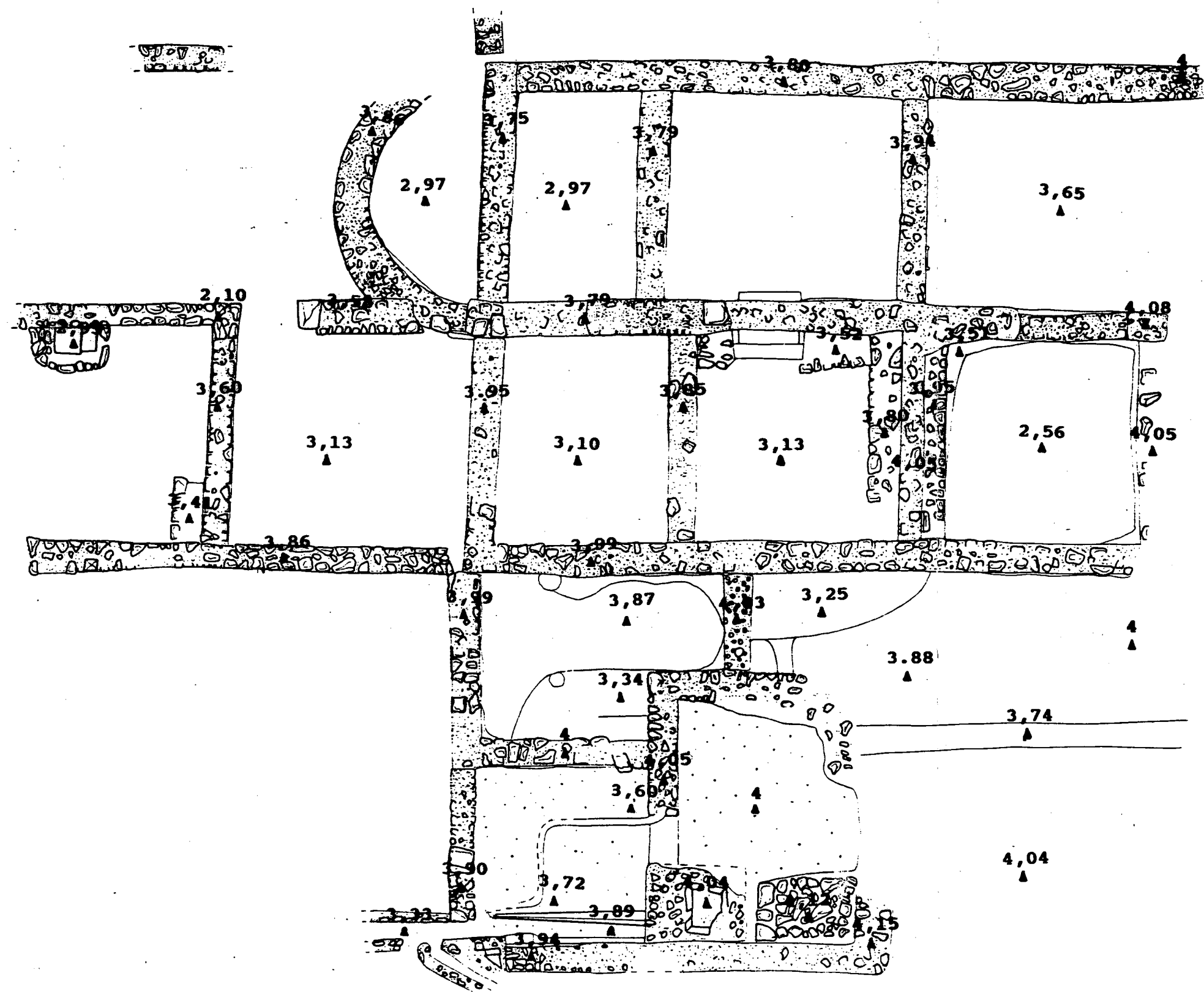

C O D E X
JACINT: Vil·la romana de la
Llona, Cantrils (Baix Camp).
TIPUS: Planta general 2
DATA: XII/1992 ESCALA: 1: 50

C O D E X
 DOCUMENT: Vil·la romana de la Llosa, Cambrils (Baix Camp).
 TÍPUS: Planta general 2
 DATA: III/1992 ESCALA: 1: 50

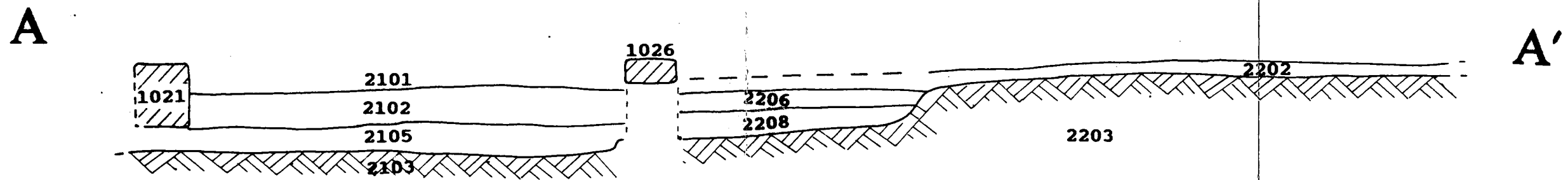
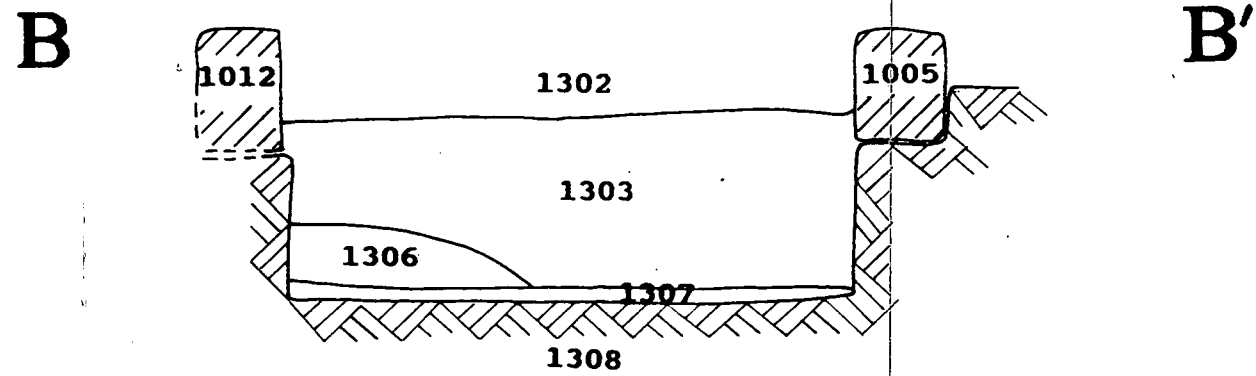
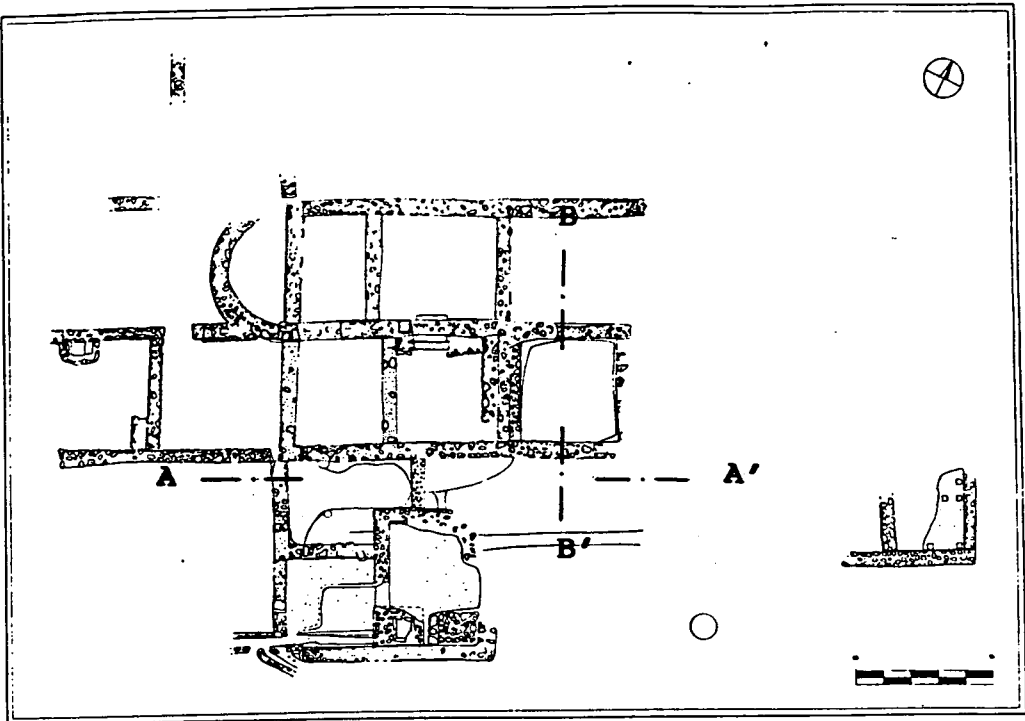
2,20
3,98

C O D E X

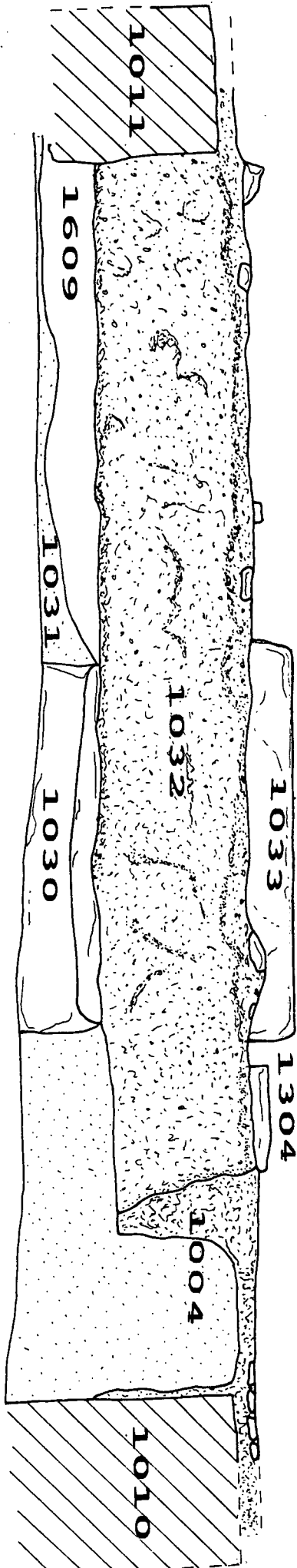
INDICENT: Vila romana de la Llosa, Castells (Baix Camp).

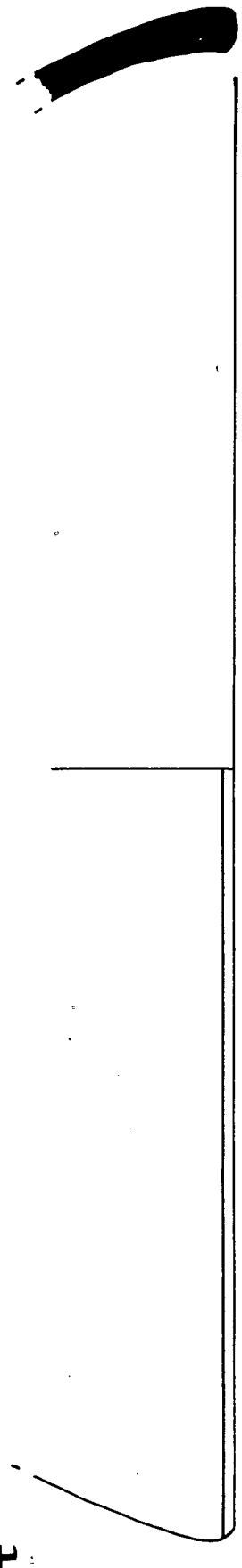
TIPUS: Planta general 2

DATA: LII/1992 ESCALA: 1: 50

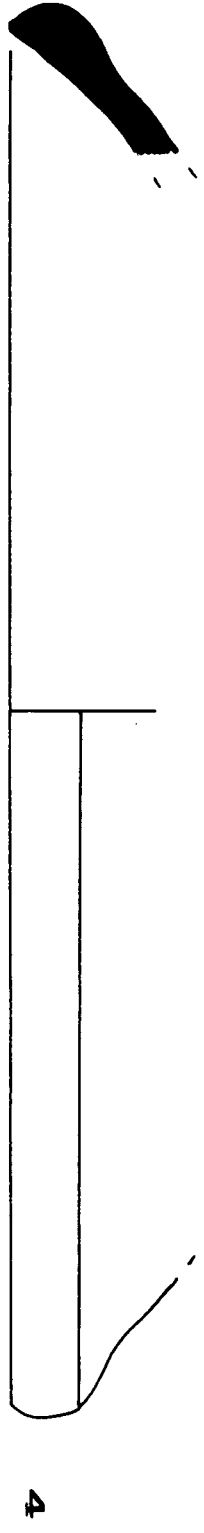
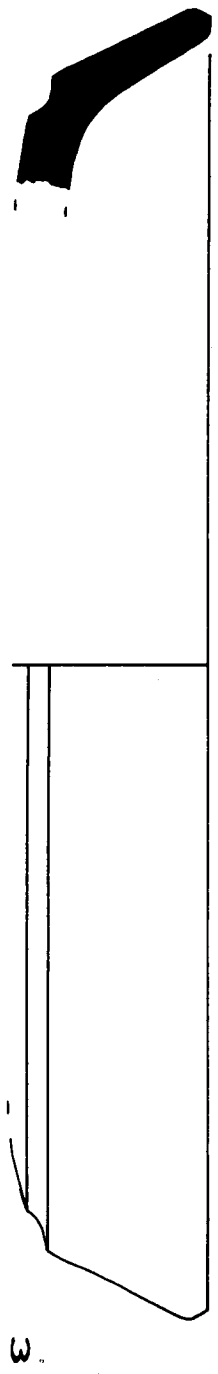
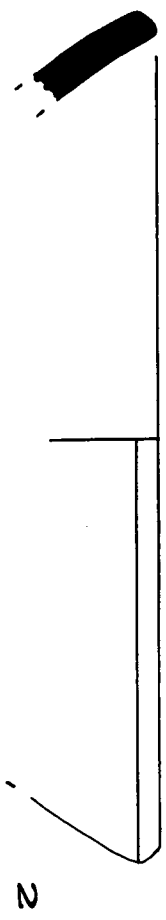

LAMINA 7.- Seccions efectuades al sector 2100 - 2200 (A - A') i 1300 (B - B').

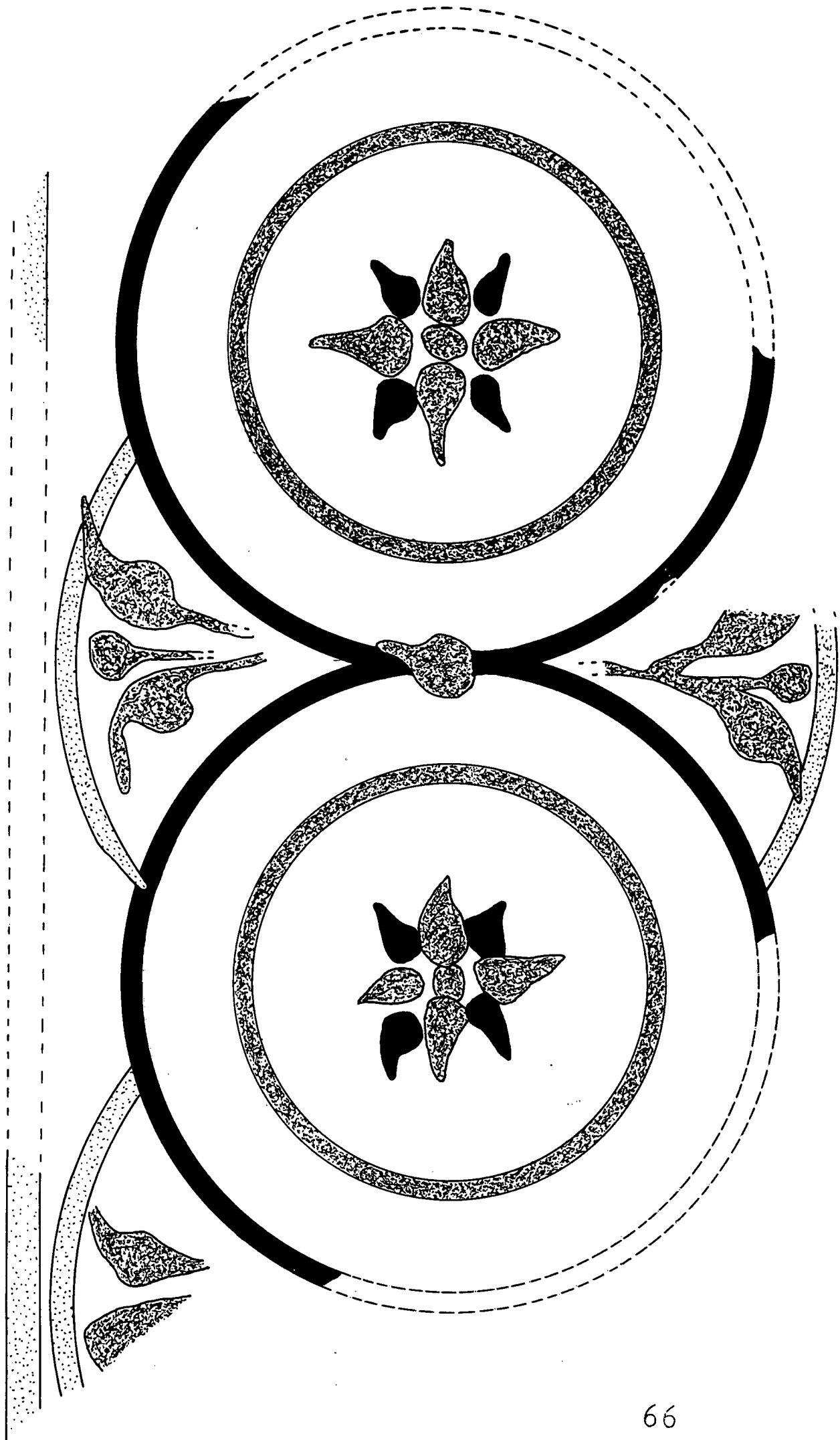

65

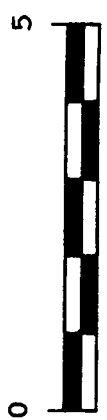

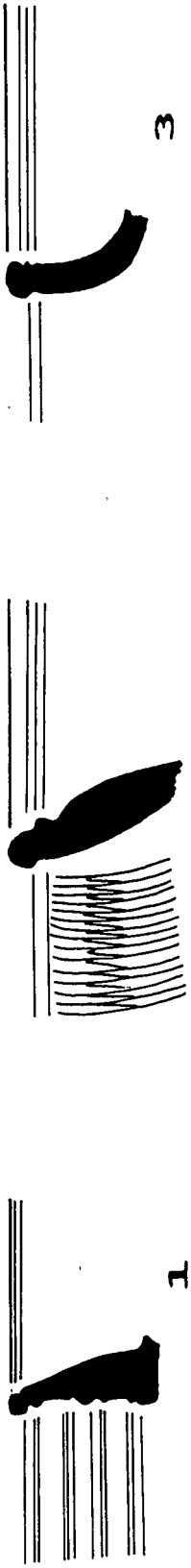
LAMINA 9.-

Materials trobats als sectors 1600 i 1300. 1: 1606-1, fragment de T.S. Aretina. 2: 1307-1, 3: 1307-2, fragments de T.S.Hispànica. 4: 1307-3,

LAMINA 10.- Detall de la decoració d'alguns estucs trobats al nivell 1303.

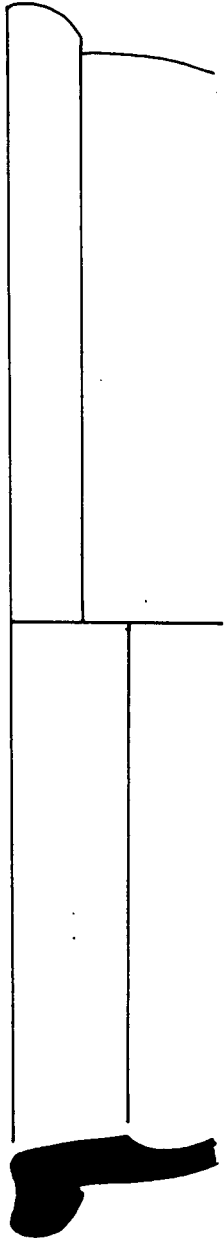

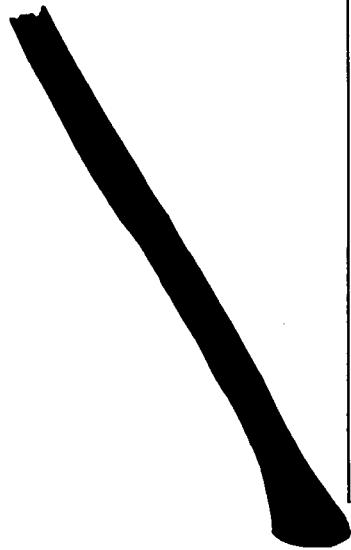
2

3

1

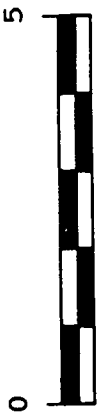
4

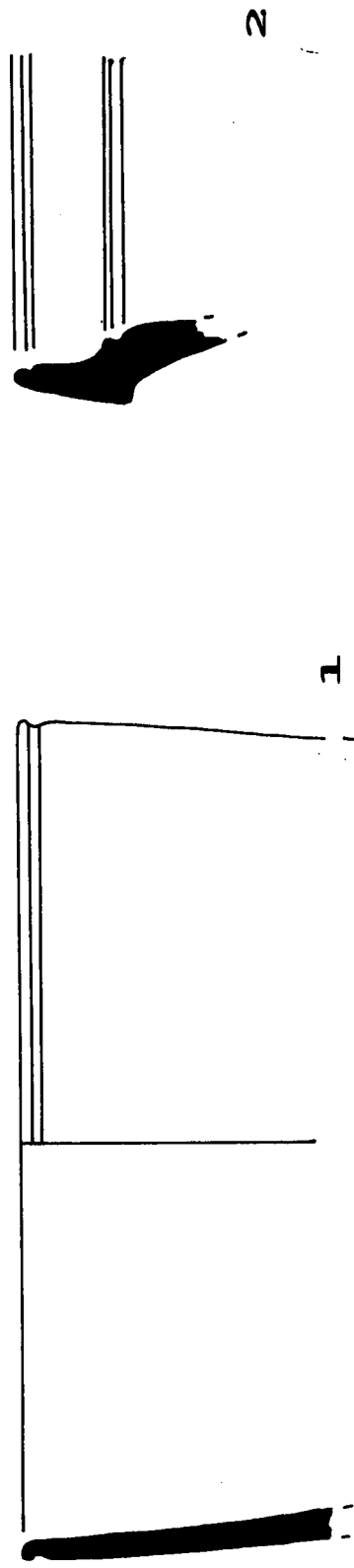

5

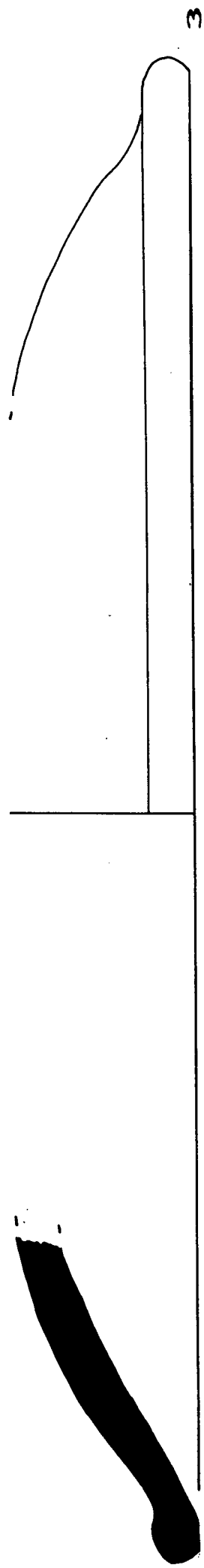
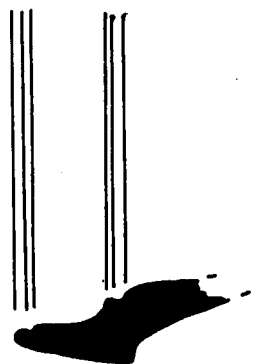
LAMINA 11.-

Materials trobats als sector 2100. 1: 2105-1, fragment de T.S.Aretina; 2: 2105-2 i 3: 2105-6, fragments de T.S.Sudgàl.lica; 4: 2107-2 i 5: 2107-1, fragments de ceràmica comuna africana.

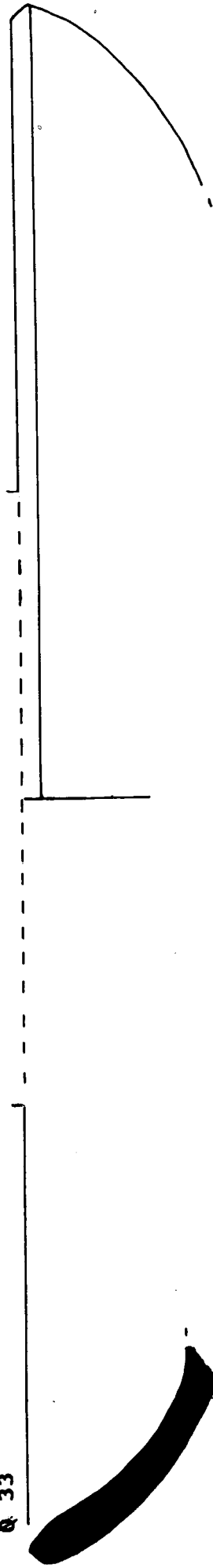

2

3

Ø 33

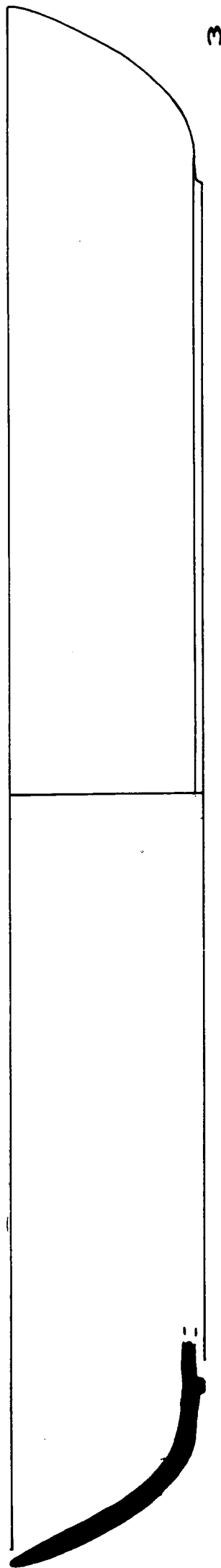
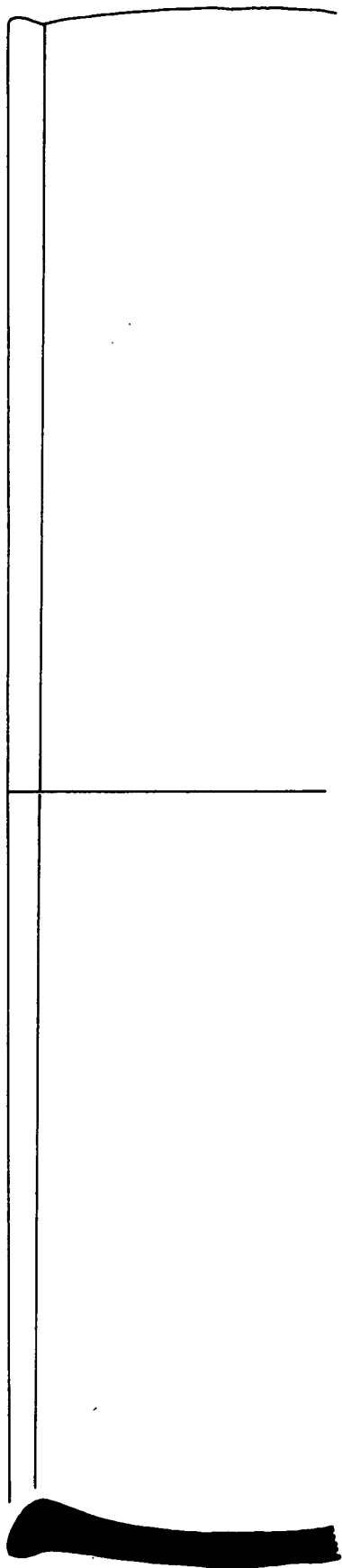
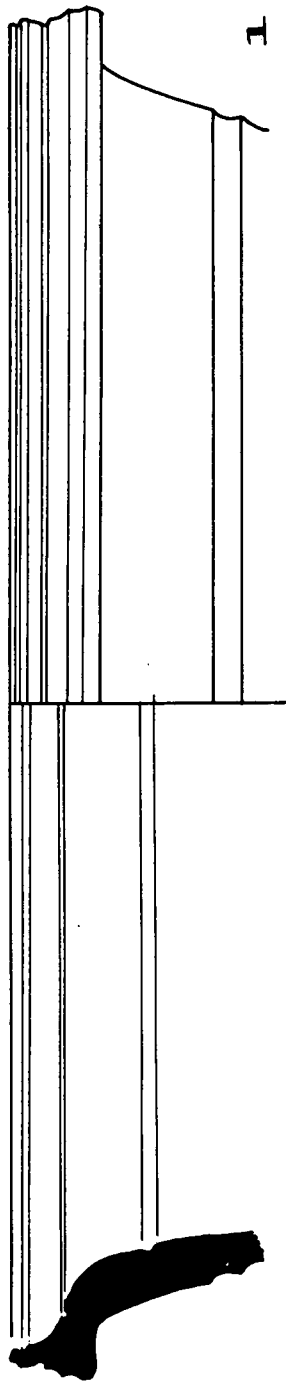

4

LAMINA 12.- Materials trobats als sectors 2200. 1: 2206-2 i 2: 2206-1, fragments de T.S.Aretina; 3: 2206-3, fragment de ceràmica comuna itàlica; i 4: 2206-4, fragment de roig intern pompejà.

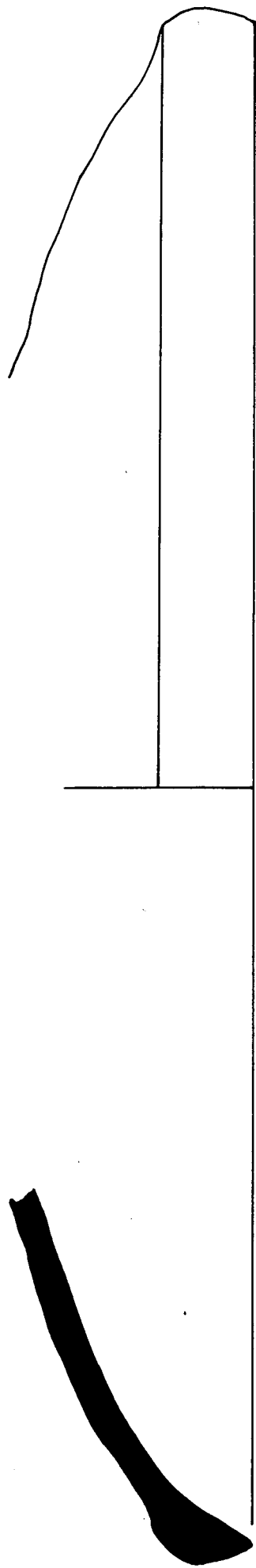
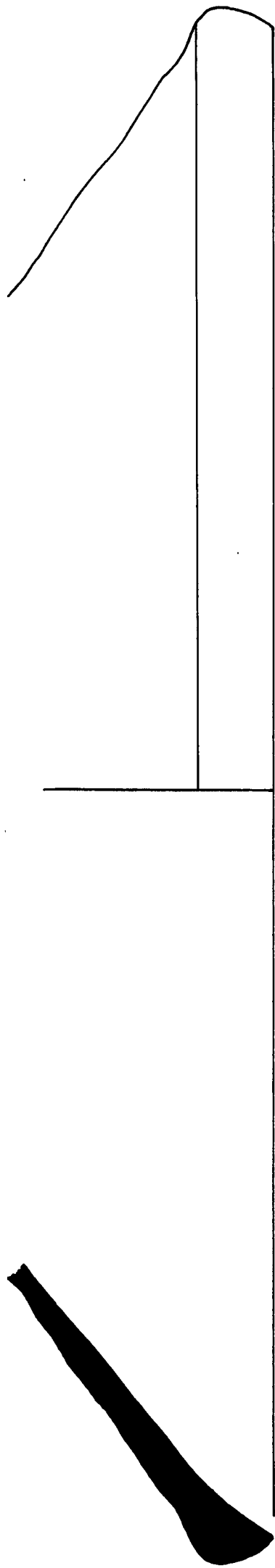
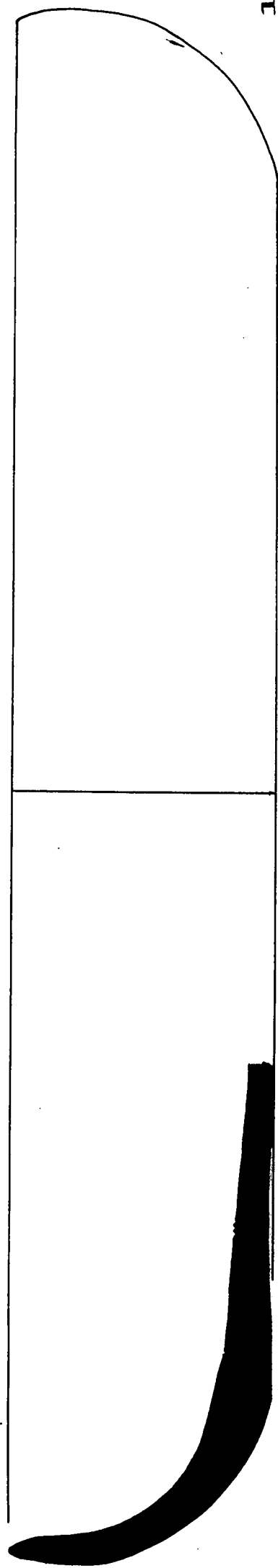
0 5

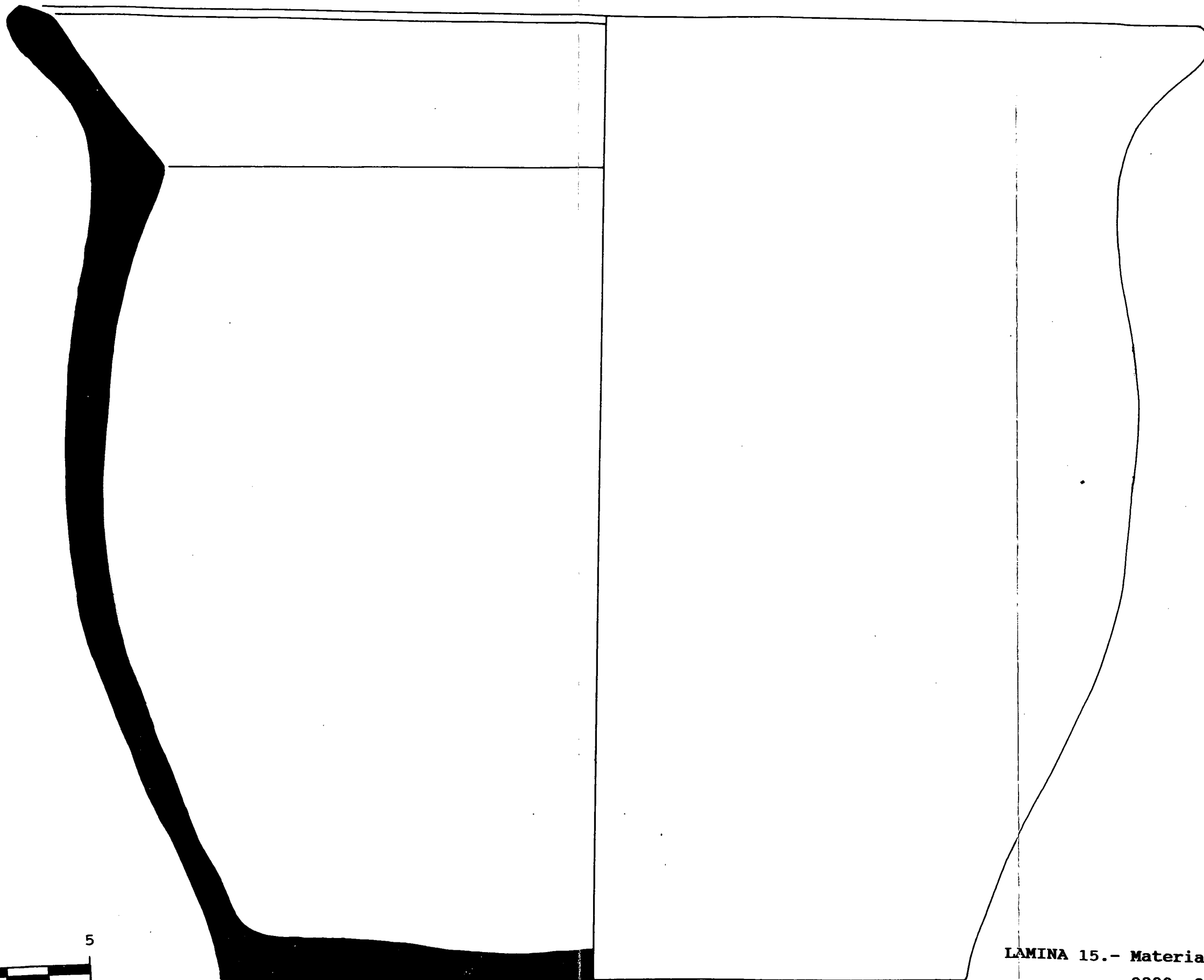

LAMINA 13.- Materials trobats al sector 2200. 1: 2208-1, fragment de T.S.Aretina; 2: 2213-1 i 3: 2213-2, fragment de T.S.Africana C.

LAMINA 14.- Materials trobats al sondeig 2200. 1: 2213-3, 2: 2213-5 i 3: 2213-6, fragments de ceràmica comuna africana.

LAMINA 15.- Materials trobats al sector 2200. 2213-7, fragment de ceràmica comuna romana.

1.- Vista general de l'àmbit 2100 totalment excavat.

2.- Vista general de l'àmbit 2200.

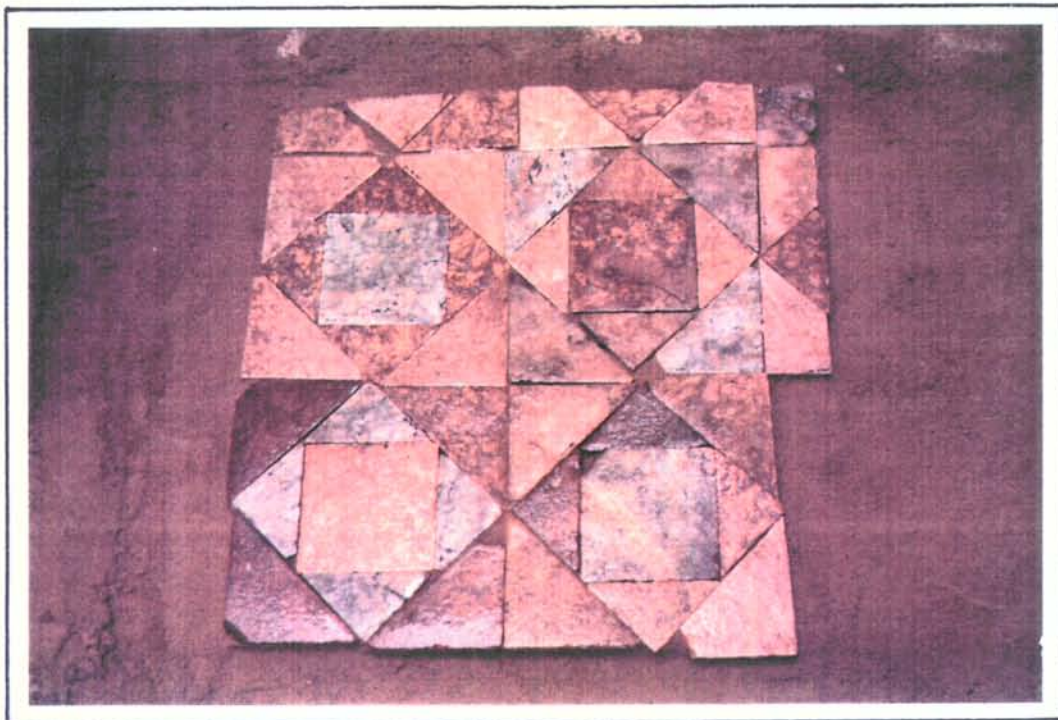
1.- Vista general de la zona excavada.

2.- Ambit 1600. Detall de l'escala paredada.

1.- Situació d'una part del conjunt de peces de bronze.

2.- Assaig de reconstrucció del paviment d'opus sectile tobat a l'àmbit 1300.

MATERAL FOTOGRAFIC

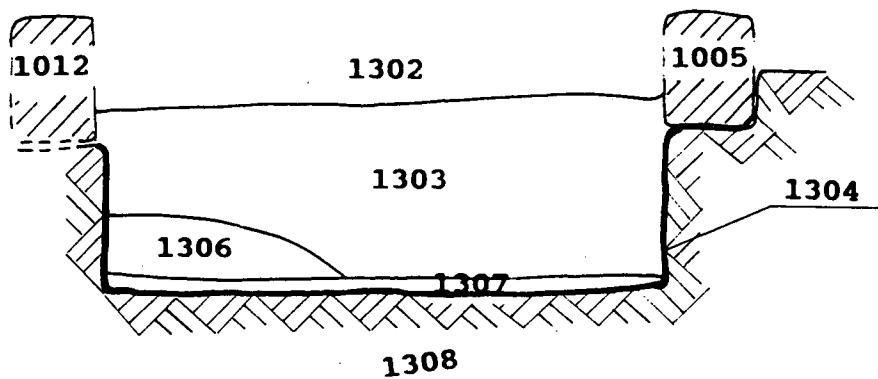
RODET	PEL.	Nº RODET	SECTOR	COMENTARI
49	COLOR	19	1300	Conjunt de bronzes en el transcurs de l'excavació.
50	COLOR	23	2200	Vista general.
50	COLOR	24	2200	Detall del pou (UE 2212).
50	COLOR	34		Vista general. En primer terme el sector 1600.
50	COLOR	36		Vista general zona dipòsits.
88	DIAP.	34	2100	Vista general.
92	DIAP.	33		Conjunt de bronzes.
94	DIAP.	5		Llàntia (1307-5).
94	DIAP.	33		Lampadari (1303-1).
95	DIAP.	1		Vista general. En primer terme el sector 1300.
95	DIAP.	6	1300	Detall del sector totalment excavat.
95	DIAP.	22	1300	Detall del paredat UE 1022.
95	DIAP.	27		Vista general del sectors 2100 i 2200.
99	DIAP.	6	2200	Detall del retall UE 2207.
100	DIAP.	16	1300	Detall del nivell UE 1306.
101	DIAP.	15	1600	Detall de les UE 1031, 1032, 1030.

FITXES DE REGISTRE

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1300	1	1304
Criteri Distinció		Definició	
Evidència física		Retall	
Datació		Fiabilitat	Criteri datació
0-250		Bona	Estratigràfic
Composició	Textura	Color	
Dimensions		Dimensions	
Màxima	Mínima	Màxima	Mínima
Llargada mts	mts	Amplada mts	mts
Alçada mts	mts	mts	mts
Observacions			
Seqüència física			
Igual a			
Cobreix		Cobert per	
Farceix		Farcit per 1303, 1306, 1307	
Recolza		Se li rec.	
Es lliura		Se li lliura	
Interpretació			

Croquis U.E. 1304

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92.3
 Plantes: General 2
 Alçats:

Fotografia:

Color:
 Diapositives: 95.1 / 95.22 / 95.6

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1300	1	1303

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Estrat

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
150-250	Bona	Ceràmic

Composició	Textura	Color
Terra, elements de construcció	Solta	Marró grisós

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	
Alçada	mts	mts	
		Màxima	
		Mínima	Mínima
		mts	mts
		mts	mts

Observacions

Es comença a escavar durant la campanya de l'estiu de 1991.
 En aquest nivell sortiren part dels bronzes.

Seqüència física

Igual a

Cobreix 1305, 1307

Cobert per 1302

Farceix 1304

Farcit per

Recolza

Se li rec.

Es lliura 1004, 5, 8, 12, 19

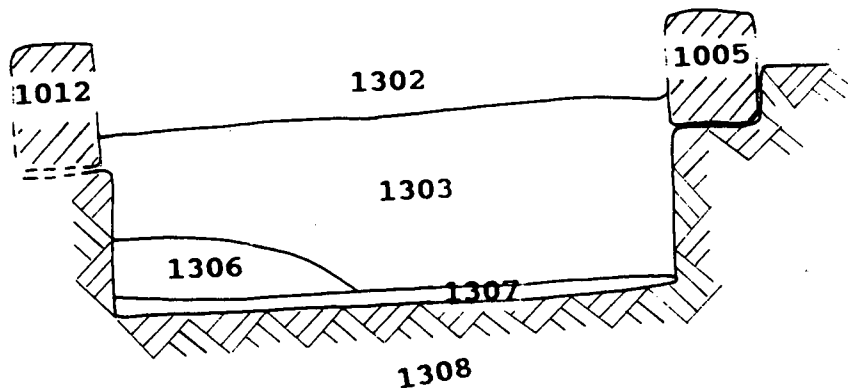
Se li lliura

Interpretació

Nivell de recompliment, abocament.

Croquis U.E. 1303

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
Plantes: 92.3
Alçats:

Fotografia:

Color:
Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.E. 1303

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
92	Comuna romana	Indeterminat		50						1
	Observacions:									
Subtotal				50						1
117	Amfora africana	Indeterminat		15						2
	Observacions:									
Subtotal				15						2
122	Amfora indeterminada	Indeterminat		126						1
	Observacions:									
Subtotal				126						1
128	Tegulae			28				1		2
	Observacions:									
Subtotal				28				1		2
129	Imbrice			56				1		2
	Observacions:									
Subtotal				56				1		2
194	Ferro	Clau						1		14
	Observacions:									
Subtotal								1		14
195	Bronze	Escultura	1					1		1
	Observacions:									
	Bronze	Pàtera	2					1		1
	Observacions:									
	Bronze	plat	3					1		1
	Observacions:									
	Bronze	peu	4					1		1
	Observacions:									
	Bronze	Base amb 4 peus	5					1		1
	Observacions:									

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LEOSA, CANBRILS

U.E. 1303

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSBS	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
195	Bronze	cassó	6					1		1
	Observacions:									
	Bronze	Plat	7					1		1
	Observacions:									
	Bronze	Peu	8					1		1
	Observacions:									
	Bronze	Tres peus	9					1		1
	Observacions:	Forma part del canalobre.								
	Bronze	Moneda	10					1		1
	Observacions:									
	Bronze	Moneda	11					1		1
	Observacions:									
	Subtotal							11		11
197	Plomb	Indeterminat		2						2
	Observacions:									
	Subtotal			2						2
199	Marbre	Plaques						6		6
	Observacions:	Forma quadrada. Formen part d'un opus sectile								
	Marbre	Plaques						1		10
	Observacions:	Forma poligonal. Formen part d'un opus sectile								
	Marbre	Plaques						1		67
	Observacions:	Forma triangular. Formen part d'un opus sectile								
	Marbre	Plaques		789						0
	Observacions:	Forma indeterminada. Formen part d'un opus sectile								
	Subtotal			789				8		83
202	Pintura mural	Vernell		57						1
	Observacions:									
	Pintura mural	Vernell i blanc		20						1
	Observacions:	Amb una banda blanca								
	Pintura mural	Blau fosc		11						1
	Observacions:									
	Pintura mural	Blanc		13						1
	Observacions:									

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CANBRILS

U.E. 1303

NUN. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
202	Pintura mural	Blanc i vermell		6						1
	Observacions: Amb motius decoratius									
	Pintura mural	Blau		11						1
	Observacions: Amb motius decoratius									
	Pintura mural	Mollura		2						1
	Observacions:									
Subtotal				120						7
204	Elements de paviments	Signinum		2						1
	Observacions:									
Subtotal				2						1
TOTAL				1188				22		126

CODEX

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1300	1	1306

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Estrat

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
150-200	Bona	Ceràmic

Composició	Textura	Color
Terra, Toves	Argilosa	Marró grisós

Dimensions					
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Es tracta de toves quadrades apilades i caigudes.
Forma part del nivell d'abocament.

Seqüència física

Igual a

Cobreix 1307

Cobert per 1303

Farceix 1304

Farcit per

Recolza

Se li rec.

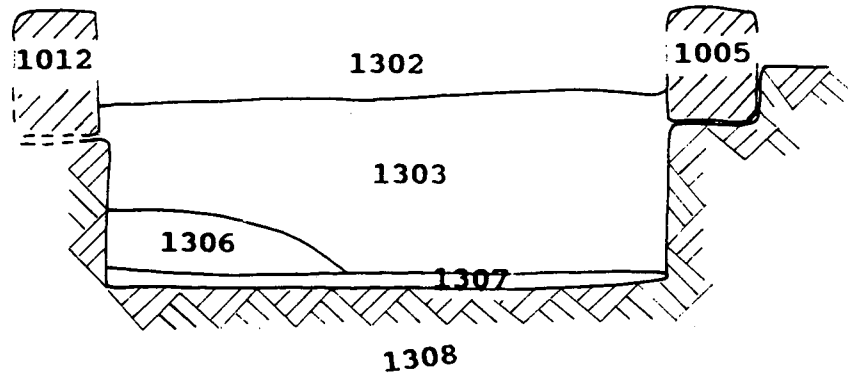
Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1306

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92.3
 Plantes:
 Alçats:

Fotografia:

Color:
 Diapositives: 100.16

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

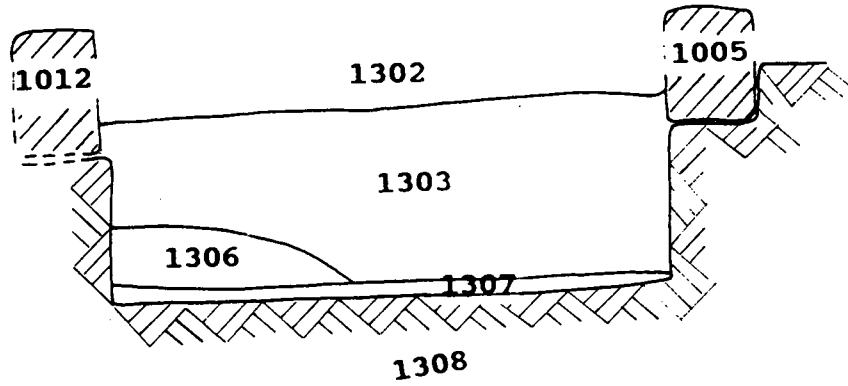
11-02-92

C O D E X

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1300	1	1307
Criteri Distinció	Definició		
Coloració, textura	Estrat		
Datació	Fiabilitat	Criteri datació	
150-250	Bona	Ceràmic	
Composició	Textura	Color	
Sorra	Solta	Grisós	
Dimensions			
Màxima	Mínima	Màxima	Mínima
Llargada mts	mts	Amplada mts	mts
Alçada mts	mts	mts	mts
Observacions			
Cubria algunes peces de bronze. S'ha trobat una moneda de bronze.			
Seqüència física			
Igual a			
Cobreix 1305	Cobert per 1306, 1303		
Farceix 1304	Farcit per		
Recolza	Se li rec.		
Es lliura	Se li lliura		
Interpretació			

Croquis U.E. 1307

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
 Plantes: 92.3
 Alçats:

Fotografia:

Color:
 Diapositives: 92.23

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CANBRILS

U.E. 1307

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
33	T.S. Hispànica	Dragendorf. 33	1				1			1
	Observacions:									
	T.S. Hispànica	Dragendorf .15/17	2				1			1
	Observacions:									
Subtotal							2			2
62	Parets fines	Indeterminat		1						1
	Observacions:									
Subtotal				1						1
89	Comuna africana	Indeterminat		3		1				1
	Observacions:									
	Comuna africana	Ostia II, 332	3				3			2
	Observacions:									
Subtotal				3		1	3			3
92	Comuna romana	Indeterminat		2						1
	Observacions:									
Subtotal				2						1
194	Ferro	Indeterminat	9	1						1
	Observacions: Possible espasa									
	Ferro	Indeterminat	10	1						1
	Observacions:									
Subtotal				2						2
195	Bronze	Fust de canalobre	4					1		1
	Observacions:									
	Bronze	Llantia	5					1		1
	Observacions:									
	Bronze	Encaix	6					1		1
	Observacions:									
	Bronze	Suport	7					1		1
	Observacions:									

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.E. 1307

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
195	Bronze	Base amb quatre peus	8					1		1
	Observacions:									
Subtotal								5		5
TOTAL				8		1	5	5		14

C O D E X

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1300	1	1308

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Nivell geològic

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
	Bona	

Composició	Textura	Color
Argiles		

Dimensions			Textura		
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Cobert per 1307,1019,4,5,8,22,18,12

Farceix

Farcit per

Recolza

Se li rec.

Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1308

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600		1606

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Estrat

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
150-200	Bona	Ceràmic

Composició	Textura	Color
Terra	Compacta	Marró vermelló

Dimensions					
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions
 Trobat a l'estiu de 1991.

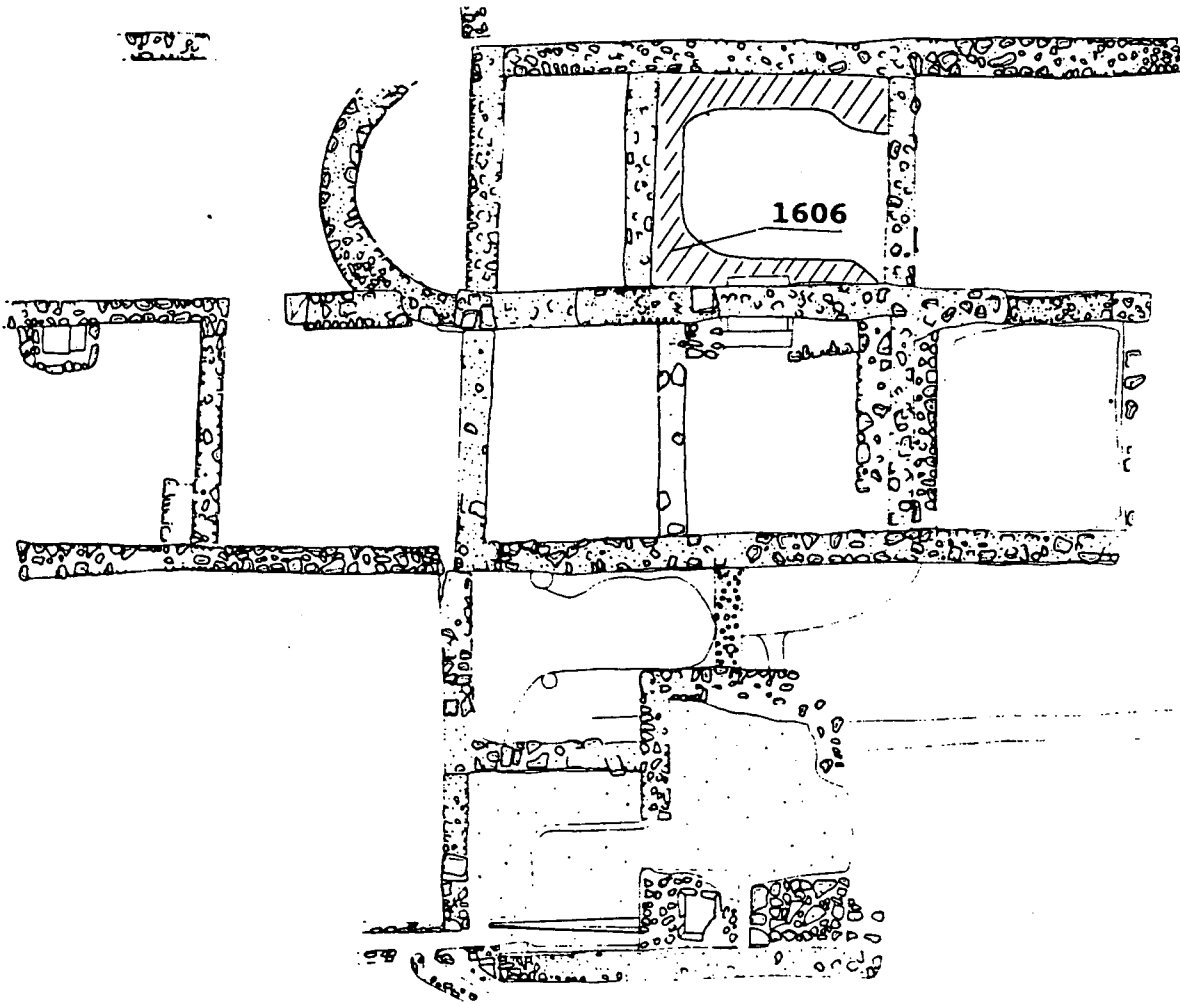
Seqüència física

Igual a	
Cobreix 1607	Cobert per
Farceix	Farcit per
Recolza	Se li rec.
Es lliura 1003,10,4,11,31,30	Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1606

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
11	T.S.Aretina Observacions:	Lamboglia 3a	1				3			1
Subtotal							3			1
62	Parets fines Observacions:	Indeterminat		1			1			2
Subtotal							1	1		2
89	Comuna africana Observacions:	Indeterminat		2						1
Subtotal							2			1
92	Comuna romana Observacions:	Indeterminat		8						1
Subtotal							8			1
122	Amfora indeterminada Observacions:	Indeterminat		1						1
Subtotal							1			1
206	Fauna terrestre Observacions:	Indeterminat		5						1
Subtotal							5			1
207	Fauna malacològica Observacions:	Cargol marí						1		1
Subtotal								1		1
TOTAL				17			4	1		8

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1604

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Retall

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
150-200	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	Amplada
Alçada	mts	mts	mts

Observacions

Donat que un dels estrats es format per sorra, no queda masa clar si el retall està fet en 1605 o en 1606.

Trobat a l'estiu de 1991.

Seqüència física

Igual a	Cobert per
Cobreix	Farcit per 1605
Farceix	Se li rec.
Recolza	Se li lliura
Es lliura	

Interpretació

Croquis U.E. 1604

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Croquis U.E. 1608

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1605

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Estrat

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
150-200	Bona	Ceràmic

Composició	Textura	Color
Sorra	Solta	Beige

Dimensions			
Màxima	Mínima	Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	
Alçada	mts	mts	
		Amplada	mts
			mts

Observacions
 Trobat a l'estiu de 1991.

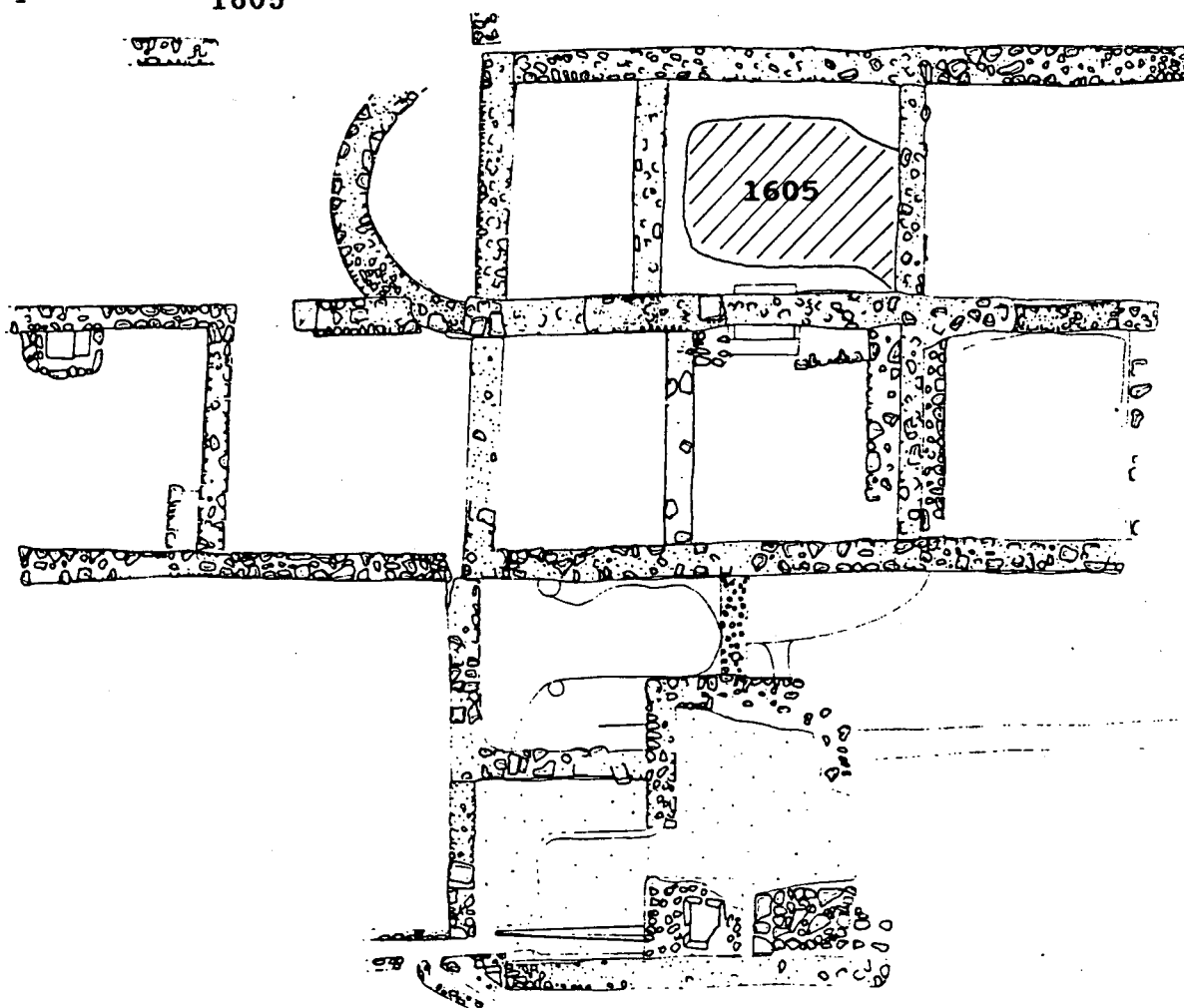
Seqüència física

Igual a	
Cobreix 1607, 1608	Cobert per
Farceix 1604	Farcit per
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1605

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER ALTRES	TOTAL PECES
13	Campaniana B Observacions:	Morel 2600					1		1
Subtotal							1		1
31	T.S Sudgàl.lica Observacions:	Indeterminat		1					1
Subtotal							1		1
36	T.S.Africana A Observacions:	Lamboglia 1b					1		1
Subtotal							1		1
89	Comuna africana Observacions:	Indeterminat		1					1
Subtotal							1		1
92	Comuna romana Observacions:	Indeterminat		3					1
Subtotal							3		1
122	Amfora inderteminada Observacions:	Indeterminat		3					1
Subtotal							3		1
128	Tegulae Observacions:			4			2		2
Subtotal							4	2	2
129	Imbrices Observacions:						5		5
Subtotal							5		5
TOTAL				12			9		13

C O D E X

Jaciment
Area
Sector
U.E.

LLOSA, CAMBRILS

1600

1

1607

Criteri Distinció
Definició

Coloració, textura

Nivell

Datació
Fiabilitat
Criteri datació

0-150

Bona

Ceràmic

Composició
Textura
Color

Terra

Compacta

Vermell

Dimensions
Màxima
Mínima
Màxima
Mínima
Llargada

mts

mts

Amplada

mts

mts

Alçada

mts

mts

mts

mts

Observacions
Seqüència física

Igual a

Cobreix 1608

Farceix

Recolza

Es lliura 1030, 1031, 1004

Cobert per 1605, 6, 10, 11, 3

Farcit per

Se li rec.

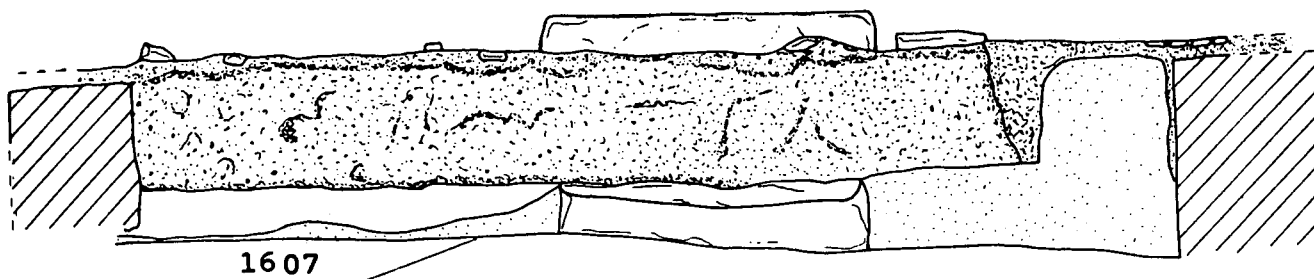
Se li lliura

Interpretació

Nivell d'us (de circulació).

Croquis U.E. 1607

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.B. 1607

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
62	Parets fines Observacions:	Indeterminat		1						1
Subtotal				1						1
92	Comuna romana Observacions:	Indeterminat		11						1
Subtotal				11						1
114	Amfora itàlica Observacions:	Indeterminat		2						1
Subtotal				2						1
116	Amfora bètica Observacions:	Indeterminat				1				1
Subtotal						1				1
117	Amfora africana Observacions:	Indeterminat		3						1
Subtotal				3						1
122	Amfora indeterminada Observacions:	Indeterminat		8						1
Subtotal				8						1
128	Tegulae Observacions:			2						1
Subtotal				2						1
TOTAL				27		1				7

CODEX

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1608

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Nivell geològic

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
	Bona	

Composició	Textura	Color

Dimensions			Color		
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Cobert per 1607, 1606, 1032

Farceix

Farcit per

Recolza

Se li rec. 1031

Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Nivell geològic.

CODEX

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1610

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Retall

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
-50-150	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color

Dimensions	Màxima	Mínima	Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts
Alçada	mts	mts		mts

Observacions

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Farceix

Recolza

Es lliura

Cobert per

Farcit per

Se li rec. 1031

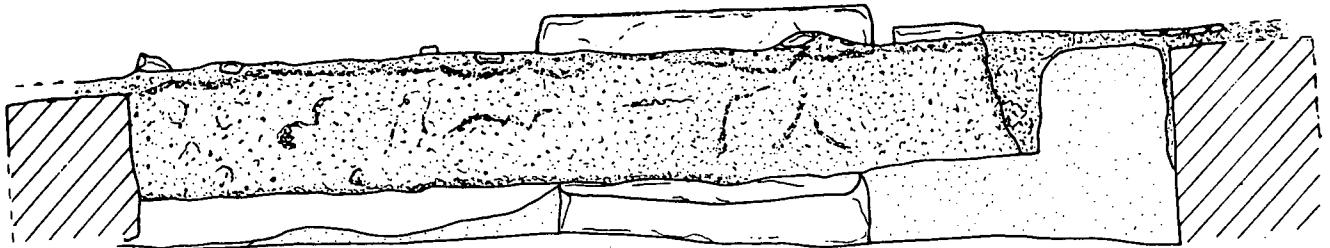
Se li lliura

Interpretació

Estructura feta a partir d'un retall efectuat en el nivell geològic, arrevossat.

Croquis U.E. 1610

N _____

1610

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1609

Criteri Distinció	Definició
Coloració i textura	Estrat

Datació	Fiabilitat	Criteri datació

Composició	Textura	Color
Pedra	Compacta	Grisós

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	Amplada
Alçada	mts	mts	mts
			mts

Observacions

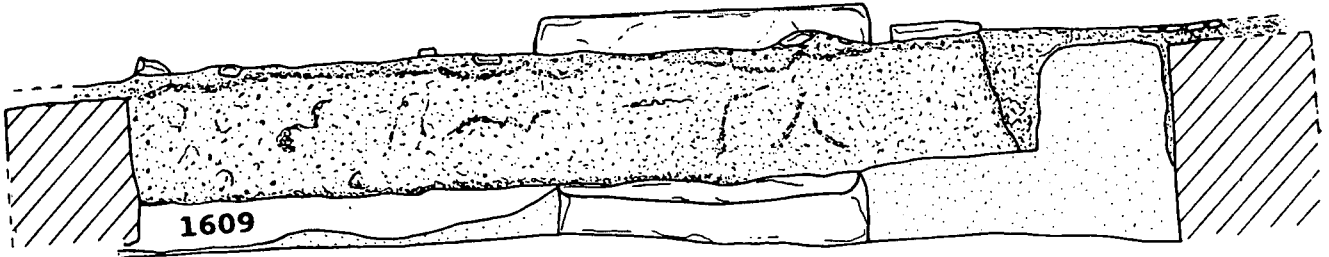
Seqüència física

Igual a	
Cobreix 1031	Cobert per 1032
Farceix	Farcit per
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1609

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1010

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Mur

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
100-300	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
Argamassa i còdols		

Dimensions			Màxima			Mínima		
Llargada	mts							
Alçada	mts							

Observacions

Mur fet de còdols i argamassa, pel sistema del encofrat.

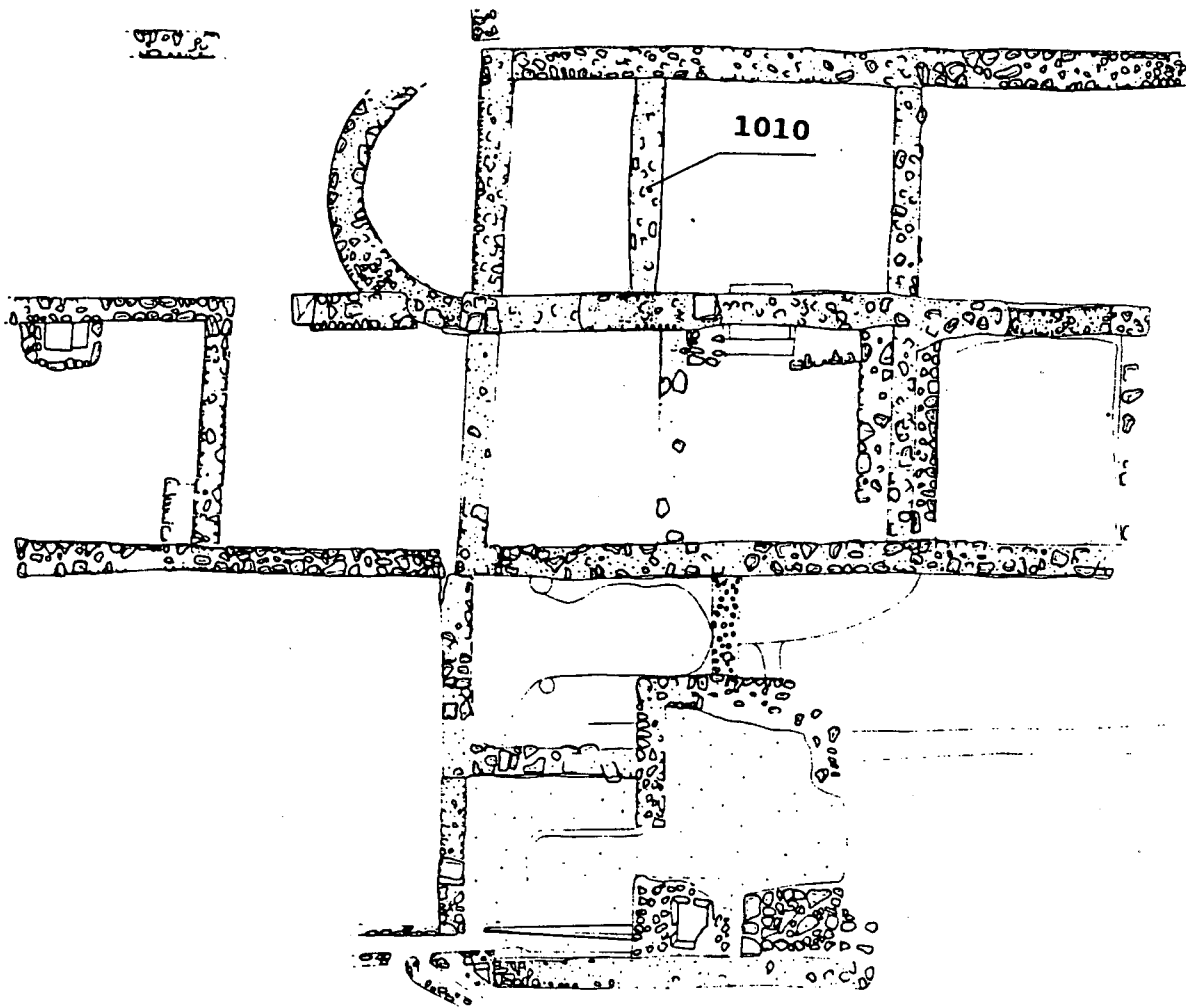
Seqüència física

Igual a	
Cobreix 1607	Cobert per
Farceix	Farcit per
Recolza 1004, 1003	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1010

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
Plantes: General 2
Alçats:

Fotografia:

Color:
Diapositives: 50.34 / 50.36

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

C O D E X

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1011

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Mur

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
100-300	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
Pedres, argamassa i elements con		

Dimensions			Dimensions		
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions
Te un aspecte força irregular.

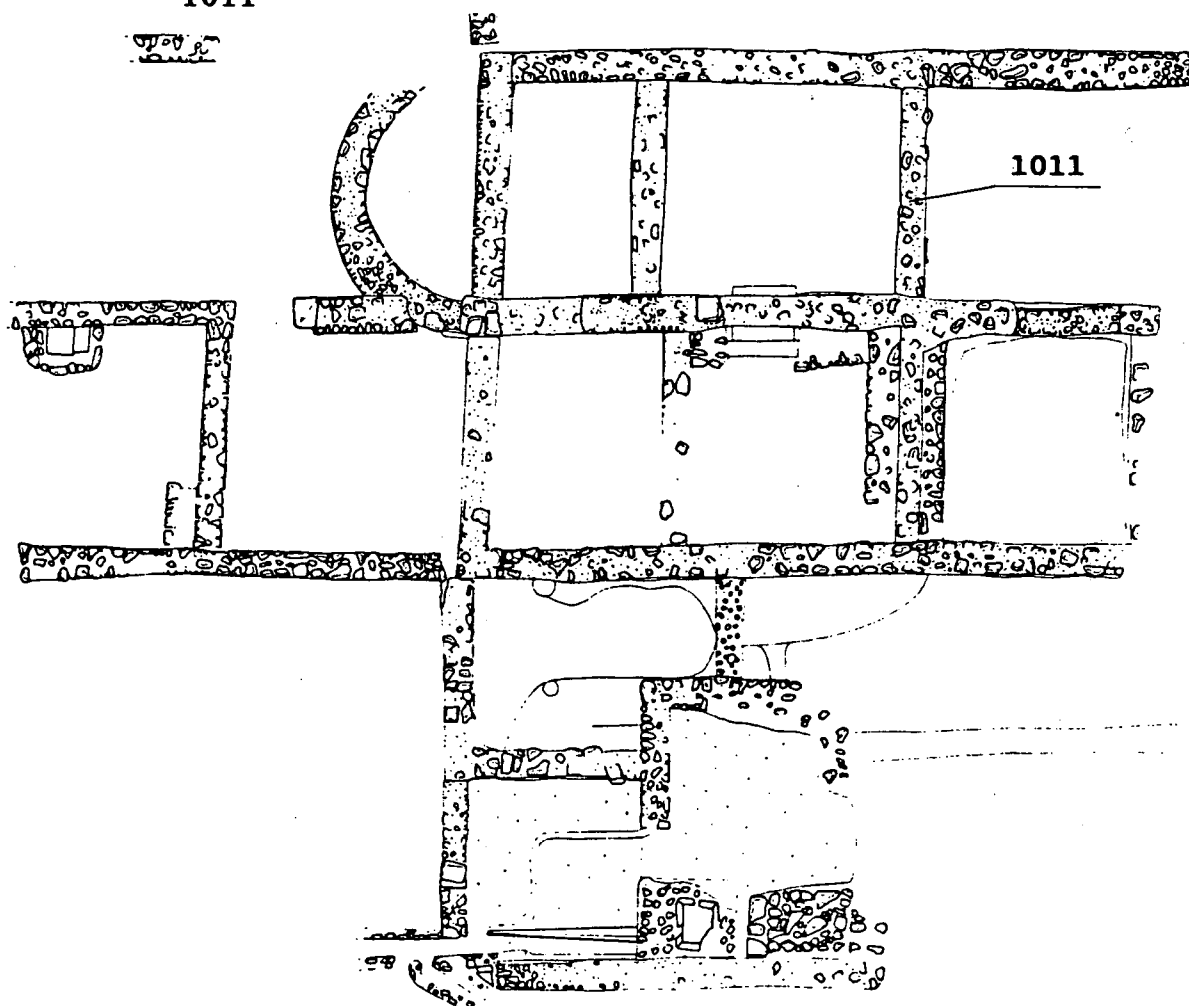
Seqüència física

Igual a	
Cobreix 1607	Cobert per
Farceix	Farcit per
Recolza 1003, 1032	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1011

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
Plantes:
Alçats: General 2

Fotografia:

Color:
Diapositives: 50.34 / 50.36

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1003

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Mur

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
0-300	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
Pedres, còdols i argamassa		

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	
Alçada	mts	mts	
			Màxima
			Mínima

Observacions

Mur fet pel sistema de l'encofrat.
 Únicament ha estat posada al descobert una de les seves superfícies.

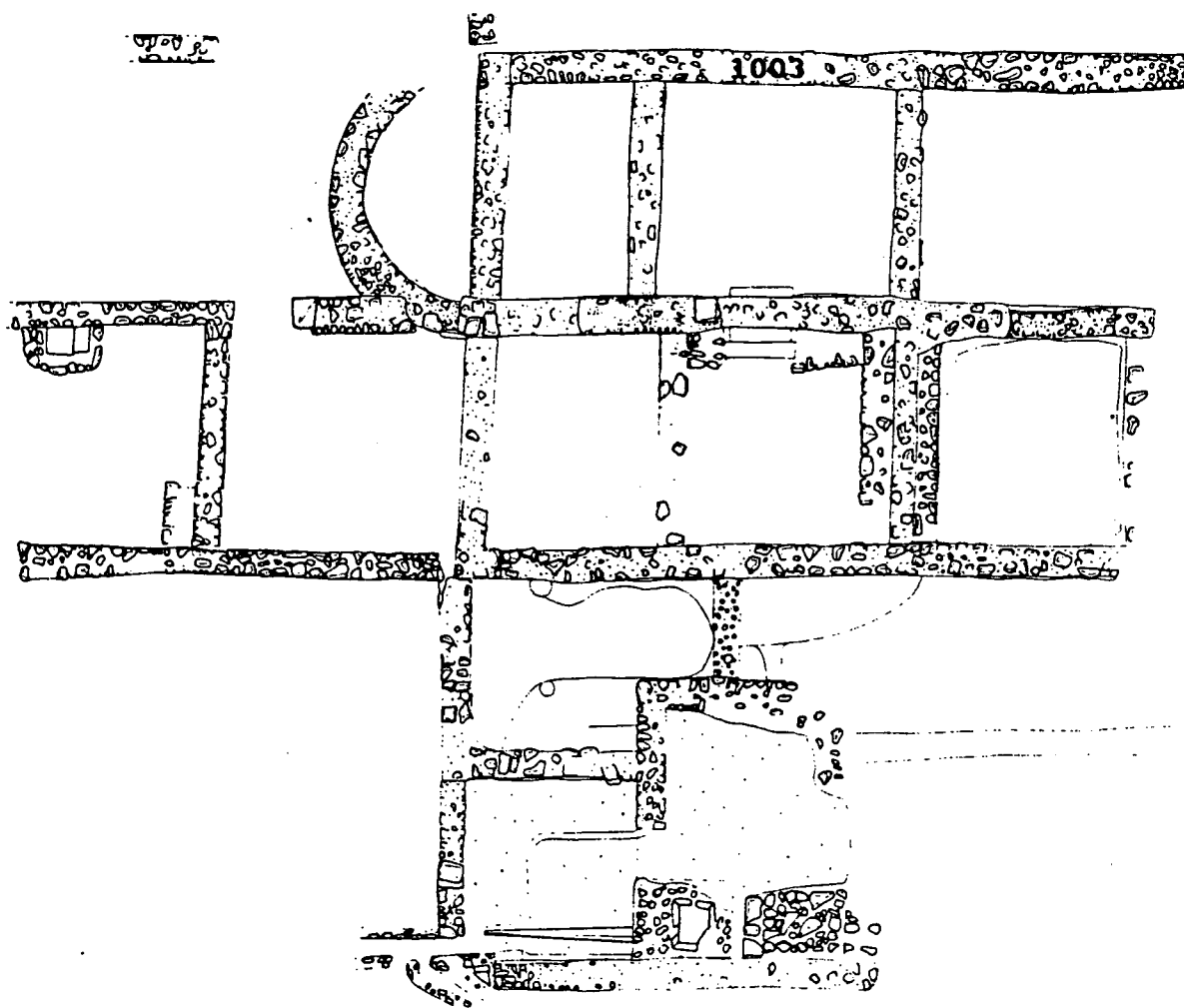
Seqüència física

Igual a	
Cobreix	Cobert per
Farceix	Farcit per
Recolza	Se li rec. 1010, 1011, 1013
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1003

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
Plantes:
Alçats: General 2

Fotografia:

Color:
Diapositives: 50.34 / 50.36

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1004

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Mur

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
-50-150 dC	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
Pedres, còdols i argamassa		

Dimensions					
Màxima	Mínima	Màxima	Mínima		
Llargada	mts	mts		Amplada	mts
Alçada	mts	mts			mts

Observacions
 Presenta un arrevossat per la cara que dona al diposit 2 i estucat al 1600.

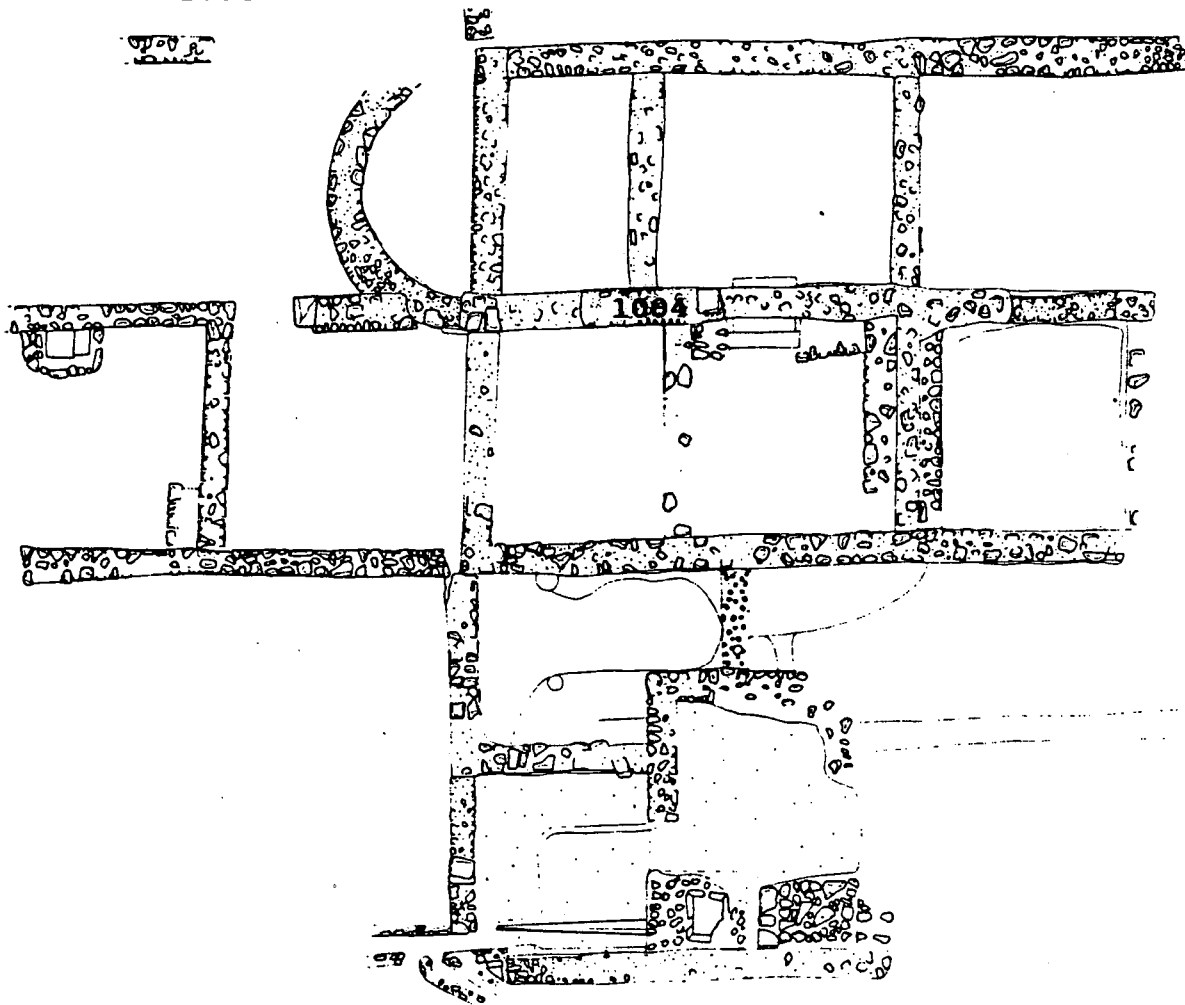
Seqüència física

Igual a	
Cobreix	Cobert per
Farceix	Farcit per
Recolza 1030	Se li rec. 1032,1034,1035,1010
Es lliura	Se li lliura 1606, 1607

Interpretació

Croquis U.E. 1004

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
 Plantes:
 Alçats: General 2
 92.1

Fotografia:

Color:
 Diapositives: 50.34

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1032

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Mur

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
100-300	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
Còdols, argamassa		

Dimensions			Dimensions		
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Seqüència física

Igual a

Cobreix 1609

Farceix

Recolza 1030, 1004, 1034, 1033

Es lliura

Cobert per

Farcit per

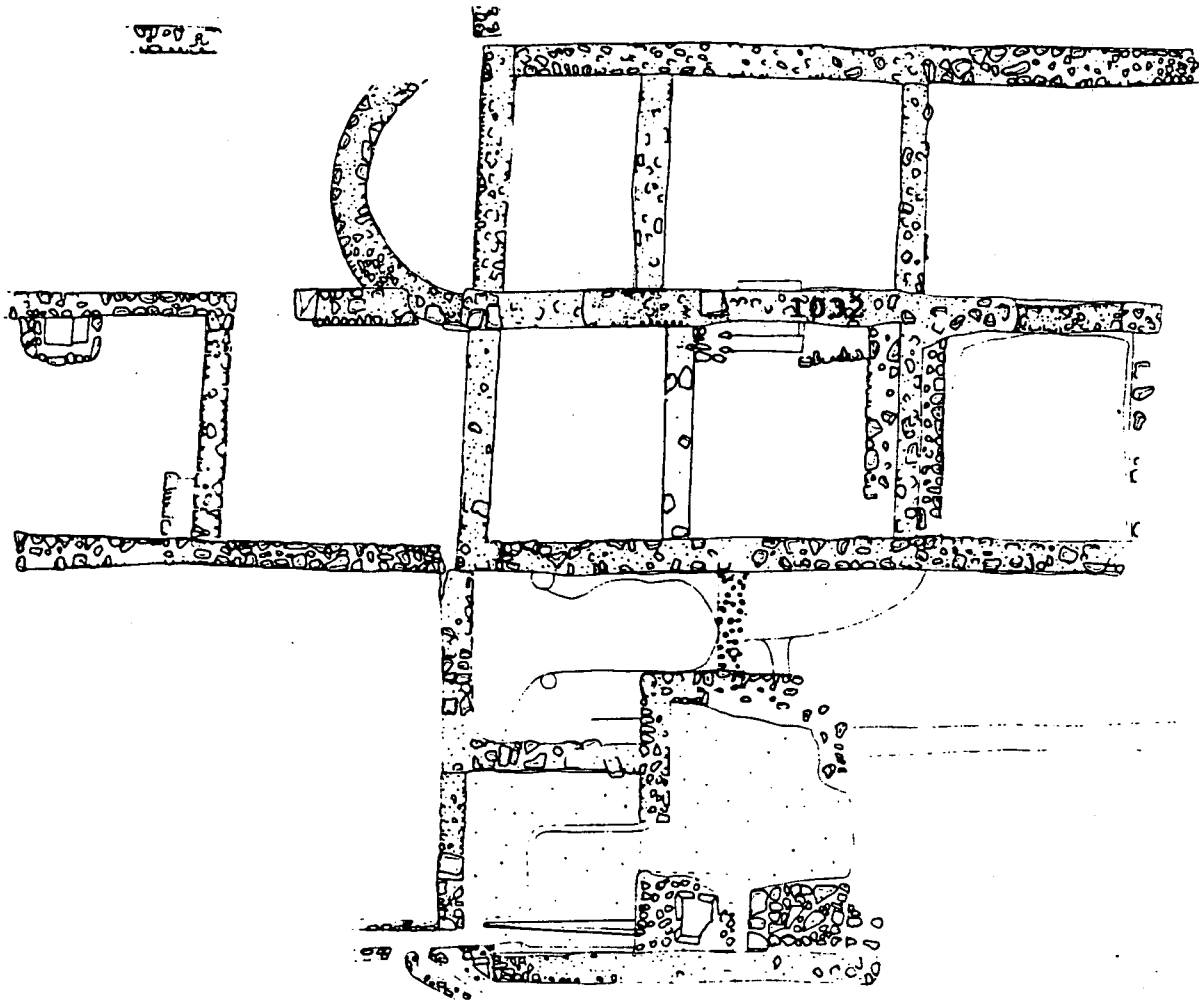
Se li rec. 1022,11,6,7,8

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1032

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
 Plantes:
 Alçats: General 2
 92.1

Fotografia:

Color:
 Diapositives: 50.34
 101.15

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX

Jaciment**Area****Sector****U.E.**

LLOSA, CAMBRILS

1600

1

1030

Criteri Distinció**Definició**

Evidència física

Estructura

Datació**Fiabilitat****Criteri datació**

-50-250 dC

Bona

Estratigràfic

Composició**Textura****Color**

Pedra

Groc

Dimensions**Màxima****Mínima****Màxima****Mínima**

Llargada	mts	mts
Alçada	mts	mts

Amplada	mts	mts
	mts	mts

Observacions

Es tracta carreude pedra tallat en forma rectangular.

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Cobert per

Farceix

Farcit per

Recolza

Se li rec. 1031, 1004, 1032

Es lliura

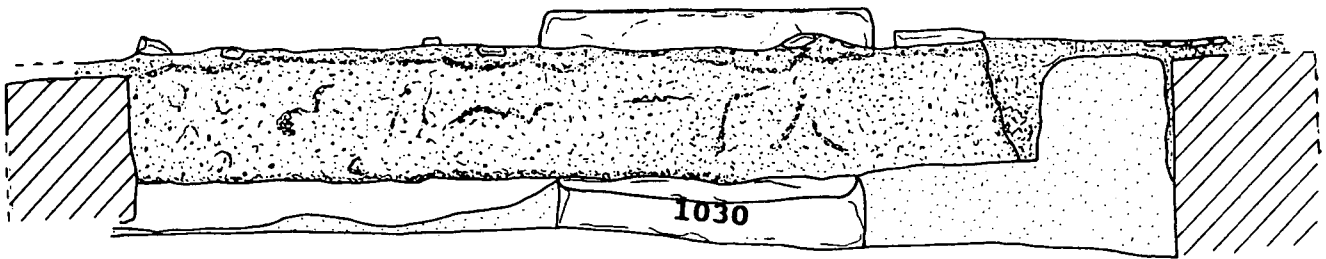
Se li lliura 1606, 1607

Interpretació

Esglaó inferior d'una escala?.

Croquis U.E. 1030

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
 Plantes:
 Alçats: General 2
 92.1

Fotografia:

Color:
 Diapositives: 50.34
 101.15

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1031

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Arrebossat

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
-50-150 dC	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
cals		blanc

Dimensions			Dimensions		
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions
L'arrebossat es disposa sobre un retall efectuat en el nivell geològic.

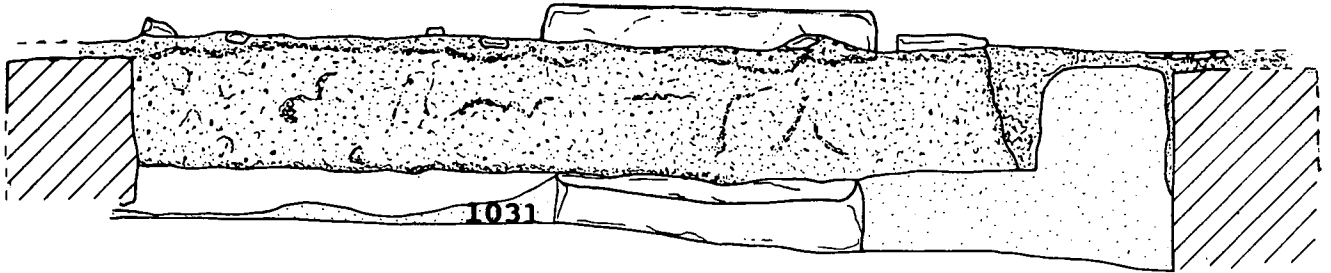
Seqüència física

Igual a	
Cobreix	Cobert per 1609
Farceix	Farcit per
Recolza 1030, 1610	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura 1606, 1607

Interpretació

Croquis U.E. 1031

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
 Plantes:
 Alçats: General 2
 92.1

Fotografia:

Color:
 Diapositives: 50.34
 101.15

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX

Jaciment
Area
Sector
U.E.

LLOSA, CAMBRILS

1600

1

1033

Criteri Distinció
Definició

Evidència física

Estructura

Datació
Fiabilitat
Criteri datació

-50-150 dC

Bona

Estratigràfic

Composició
Textura
Color

Pedra

Vermell

Dimensions
Màxima
Mínima
Màxima
Mínima

Llargada	mts	mts
Alçada	mts	mts

Amplada	mts	mts
	mts	mts

Observacions

Pedra de Montroig?
 Pedra tallada en forma rectangular i amb un
 esglaió.

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Farceix

Recolza

Es lliura

Cobert per

Farcit per

Se li rec. 1032

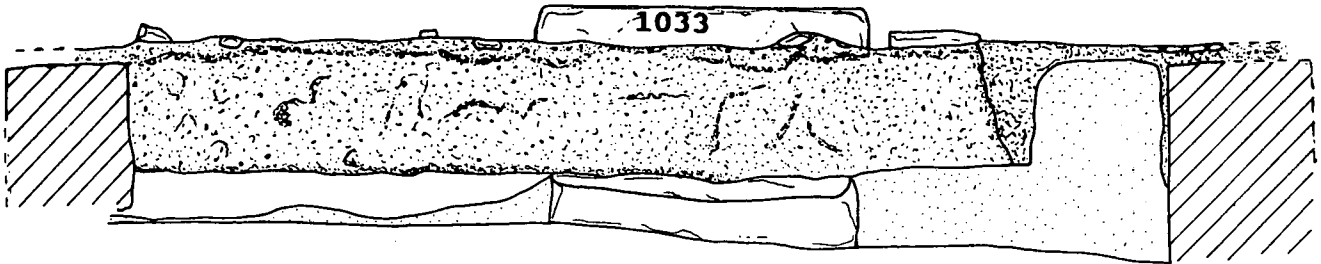
Se li lliura

Interpretació

Part d'una escala, esglaons superiors de 1030.

Croquis U.E. 1033

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats: General 2

92.1

Fotografia:

Color:

Diapositives: 101.15

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	1600	1	1034

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Carreu

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
-50-150 dC	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
Pedra del Medol		Groc

Dimensions					
Màxima	Mínima	Màxima	Mínima		
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Bloc rectangular de pedra disposat verticalment a l'extrem del mur 1004. Presenta el que semblen les superfícies externes arrevossades.

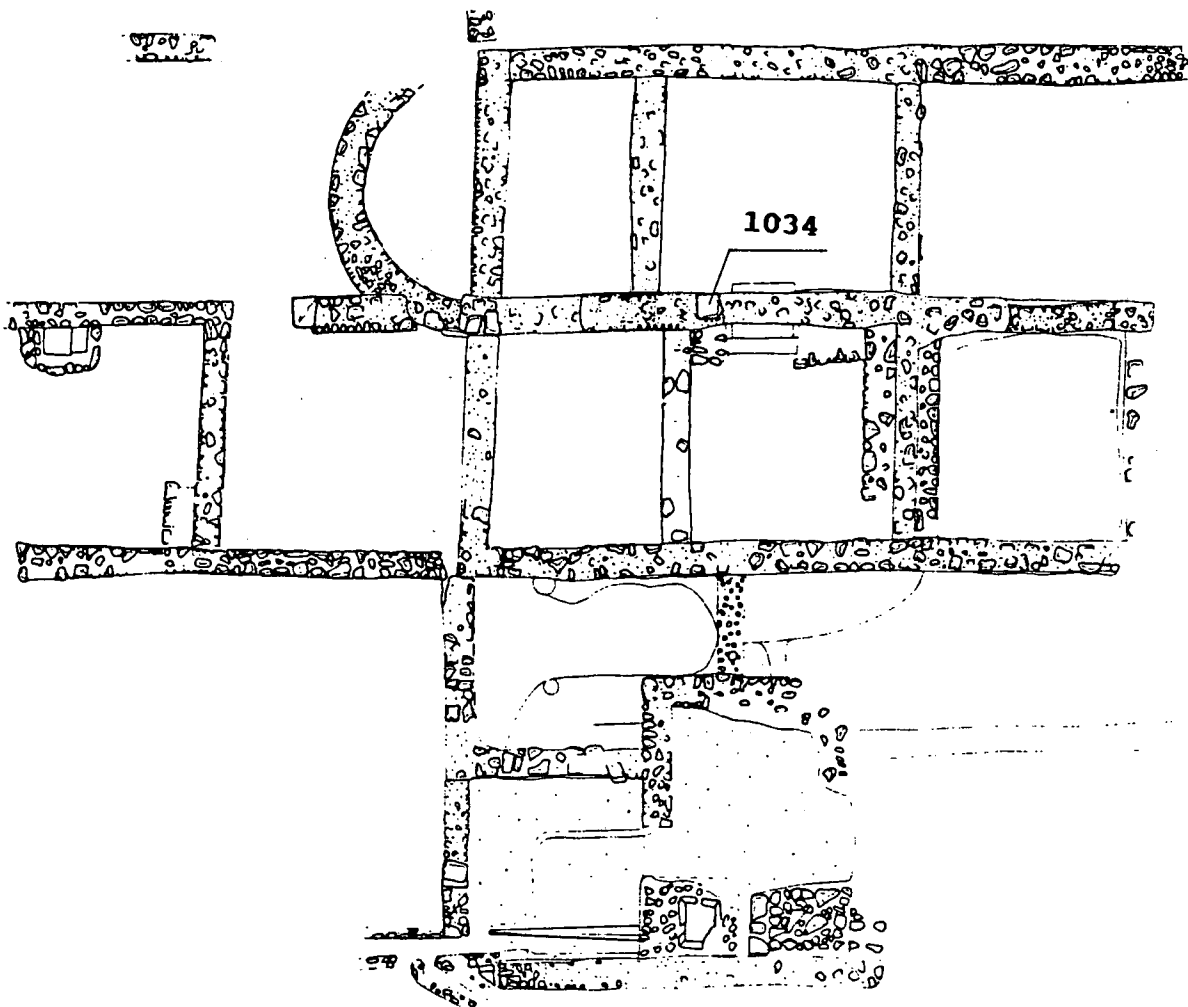
Seqüència física

Igual a	
Cobreix	Cobert per
Farceix	Farcit per
Recolza 1004,	Se li rec. 11032
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1034

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
 Plantes:
 Alçats: General 2
 92.1

Fotografia:

Color:
 Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	2101

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Estrat

Estat	Fiabilitat	Criteri datació

Composició	Textura	Color
Terra	Solta	Marró

Dimensions					
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Nivell extret durant la campanya de 1983.

Seqüència física

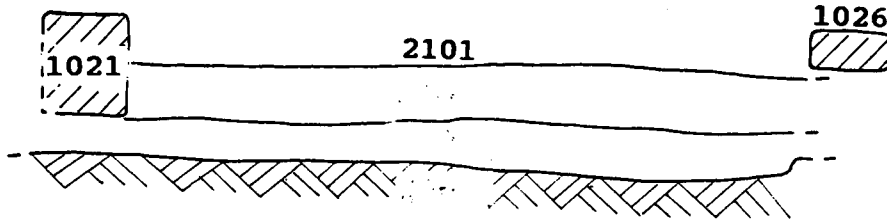
Igual a	
Cobreix 2102	Cobert per
Farceix	Farcit per
Recolza	Se li rec.
Es lliura 1005,1026,1024,1021,102	Se li lliura

Interpretació

Estrat superficial.

Croquis U.E. 2101

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92-1

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

Data

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	2102

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Estrat

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
150-200	Bona	Ceràmic

Composició	Textura	Color
Terra	Solta	Marró-negre

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	
Alçada	mts	mts	
Amplada	mts	mts	
	mts	mts	

Observacions

Conté grans quantitats d'elements de construcció i estucs molt fragmentats.

Seqüència física

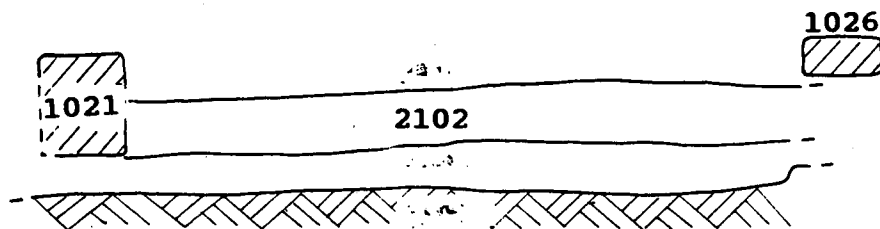
Igual a 2206	
Cobreix 2103, 2105	Cobert per 2101
Farceix 2104	Farcit per
Recolza	Se li rec.
Es lliura 1005, 1021	Se li lliura

Interpretació

Nivell d'abocaments

Croquis U.E. 2102

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92-1
Plantes:
Alçats:

Fotografia:

Color:
Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

13-02-92

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
26	T.S. Aretina Observacions:	Indeterminat				4				3
Subtotal						4				3
31	T.S. Sudgàl.lica Observacions:	Dragendorf 15/17					1			1
Subtotal							1			1
33	T. S. Hispànica Observacions:	Ritterling 8					1			1
	T. S. Hispànica Observacions:	Indeterminat		1						1
	T. S. Hispànica Observacions:	Indeterminat		1		1				2
Subtotal						2	1	1		4
89	T. S. Hispànica Observacions:	Ostia II 312					1			1
	T. S. Hispànica Observacions:	Lamboglia 10b					1			1
	T. S. Hispànica Observacions:	Plat-tapadora				2				1
	T. S. Hispànica Observacions:	Plat-tapadora				2				1
	T. S. Hispànica Observacions:	Indeterminat		16						1
Subtotal						16	4	2		5
62	Parets fines Observacions:	Indeterminat		3		1				1
Subtotal						3	1			1
92	Comuna romana Observacions:	Gerra					3			2

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
92	Comuna romana Observacions:	Indeterminat		15	1	2	1			2
Subtotal				15	1	2	4			4
93	Comuna romana reduïda Observacions:	Bol.		5			1			1
Subtotal				5			1			1
104	Grollera Observacions:	Indeterminat		3			3			3
Subtotal				3			3			3
122	Amfora Indeterminada Observacions:	Indeterminat					1			1
Subtotal							1			1
115	Amfora tarraconense Observacions:	Indeterminat		14	1		1			1
Subtotal				14	1		1			1
114	Amfora itàlica Observacions:	Indeterminat		2						1
Subtotal				2						1
122	Amfora indeterminada Observacions:	Indeterminat		12	1					1
Subtotal				12	1					1
128	Tegulae Observacions: S'han enterrat 255 frag informes i 85 de vores			4			12			12
Subtotal				4			12			12
129	Imbrices Observacions: S'han enterrat 80 fragments						7			7
Subtotal							7			7

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
202	Estuc Observacions:	Verds		2						1
Subtotal				2						1
205	Pauna terrestre Observacions:			6						1
Subtotal				6						1
207	Pauna malacològica Observacions:	Ostres						2		3
Subtotal										3
194	Ferro Observacions:			3						1
Subtotal				3						1
TOTAL				87	3	12	33			51

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.B. 2102

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
202	Estuc	Vermell		3						1
	Observacions:									
Subtotal				3						1
207	Fauna malacològica	Cargol								0
	Observacions:									
Subtotal										0
TOTAL					3					1

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	2104

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Retall

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
-50-100 dC	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	
Alçada	mts	mts	
			Màxima
			Mínima

Observacions

Retalla el nivell geològic per sota del mur 1024 i 1026, i el retall continua paral·lel a 1015 i 1021.

Seqüència física

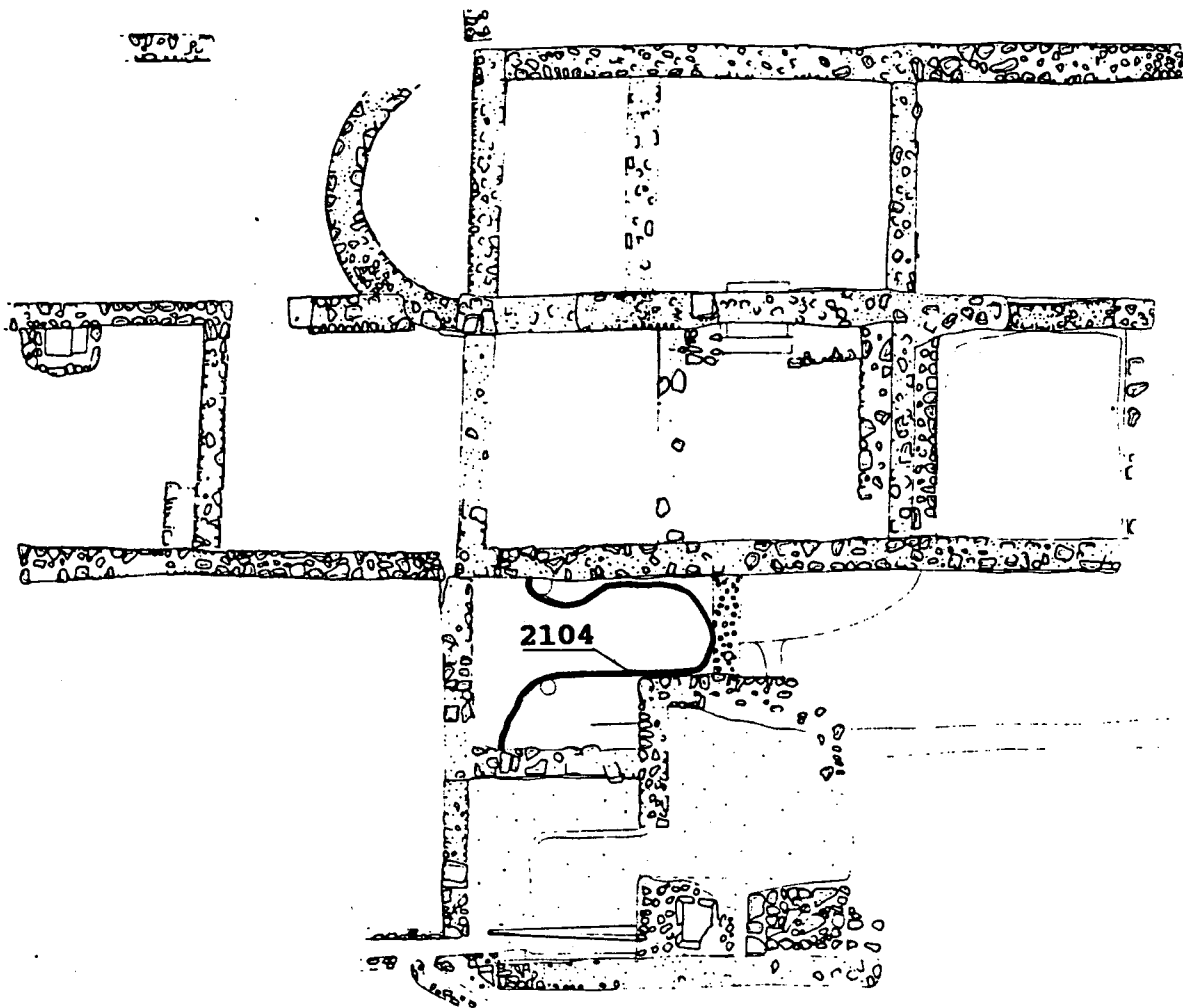
Igual a	
Cobreix	Cobert per
Farceix	Farcit per 2102
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Retall efectuat per a aïllar l'humitat del terre ?

Croquis U.E. 2104

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats: General - 2

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

14-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	2105

Criteri Distinció	Definició
Coloració i textura	Estrat

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
-50-100 dC	Bona	Ceràmic

Composició	Textura	Color
Terra	Compacta	Gris

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	
Alçada	mts	mts	
		Màxima	Mínima
		mts	mts

Observacions

Seqüència física

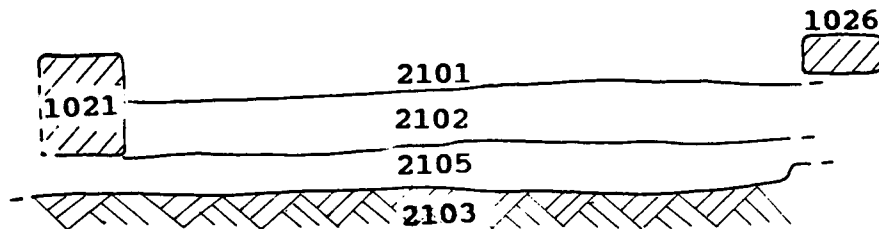
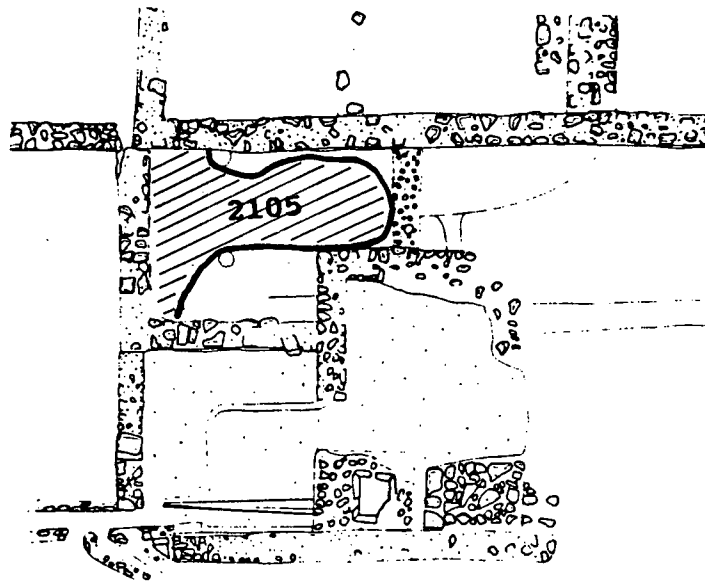
Igual a 2208	
Cobreix 2103	Cobert per 2102, 1021, 1006
Farceix	Farcit per
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Estrat d'anivellament.

Croquis U.E. 2105

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92 - 1
 Plantes:
 Alçats:

Fotografia:

Color:
 Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

NUM. CL.	CLASSE CERANICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
26	T.S. Aretina Observacions:	Goudineau 39	1				1			1
Subtotal							1			1
31	T.S. Sudgàl.lica Observacions:	Dragendorf 29	2/4				3			2
	T.S. Sudgàl.lica Observacions:	Dragendorf 37	5				1			1
	T.S. Sudgàl.lica Observacions:	Dragendorf 27	6				1			1
	T.S. Sudgàl.lica Observacions:	Indeterminat				2				2
	T.S. Sudgàl.lica Observacions:	Indeterminat		3						1
Subtotal				3		2	5			7
62	Parets fines Observacions:	Indeterminat		2		1				1
Subtotal				2		1				1
82	Comuna ibèrica pintada Observacions:	Kalathos	7	27		4	2			1
	Comuna ibèrica pintada Observacions:	Kalathos					1			1
Subtotal				27		4	3			2
80	Comuna ibèrica Observacions:	Bicònic					2			2
	Comuna ibèrica Observacions:	Indeterminat		2						1
Subtotal				2			2			3
89	Comuna africana Observacions:	Ostia III 302					1			1
Subtotal							1			1

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	PRAG. INF.	ANSES	FONS	VORBS	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
87	Comuna itàlica Observacions:	Indeterminat		1						1
Subtotal				1						1
92	Comuna romana Observacions:	Gerra		1			3			1
	Comuna romana Observacions:	Indeterminat				5				2
	Comuna romana Observacions:	Indeterminat		71						1
Subtotal				72		5	3			4
105	Grollera ibèrica Observacions:	Olla					1			1
Subtotal							1			1
104	Grollera oxidada Observacions:	Indeterminat		5		1				1
Subtotal				5		1				1
103	Grollera reduïda Observacions:	Indeterminat		15		2	1			2
Subtotal				15		2	1			2
112	Amfora ibèrica Observacions:	Indeterminat		2						1
Subtotal				2						1
114	Amfora itàlica Observacions:	Indeterminat		2						1
Subtotal				2						1
115	Amfora tarraconense Observacions:	Dressel 2/4			2	1	1			1
	Amfora tarraconense Observacions:	Dressel 1a				1				1

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
115	Amfora tarraconense	Indeterminat		99						1
	Observacions:									
	Subtotal			99	2	2	1			3
122	Amfora indeterminada	Indeterminat		15						1
	Observacions:									
	Subtotal			15						1
127	Dòlia			1						1
	Observacions:									
	Subtotal			1						1
128	Tegulae			40			8			1
	Observacions:									
	Subtotal			40			8			1
129	Inbrices			53						1
	Observacions:									
	Subtotal			53						1
203	Industria òssia	Agulla		1						1
	Observacions:									
	Subtotal			1						1
205	Fauna terrestre	Bòvid						1		0
	Observacions: Una banya									
	Fauna terrestre	Indeterminat		17						1
	Observacions:									
	Subtotal			17						1
	TOTAL			357	2	17	26			35

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
206	Peces dentàries Observacions:	Maxil.lar		1						1
	Peces dentàries Observacions:	Dents		1						1
Subtotal				2						2
TOTAL				2						2

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	2106

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Retall

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
-50-100 dC	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	Amplada
Alçada	mts	mts	mts
			mts

Observacions

Presenta la mateixa alineació que UE 2204.
Segurament es tracta de la mateixa estructura.

Seqüència física

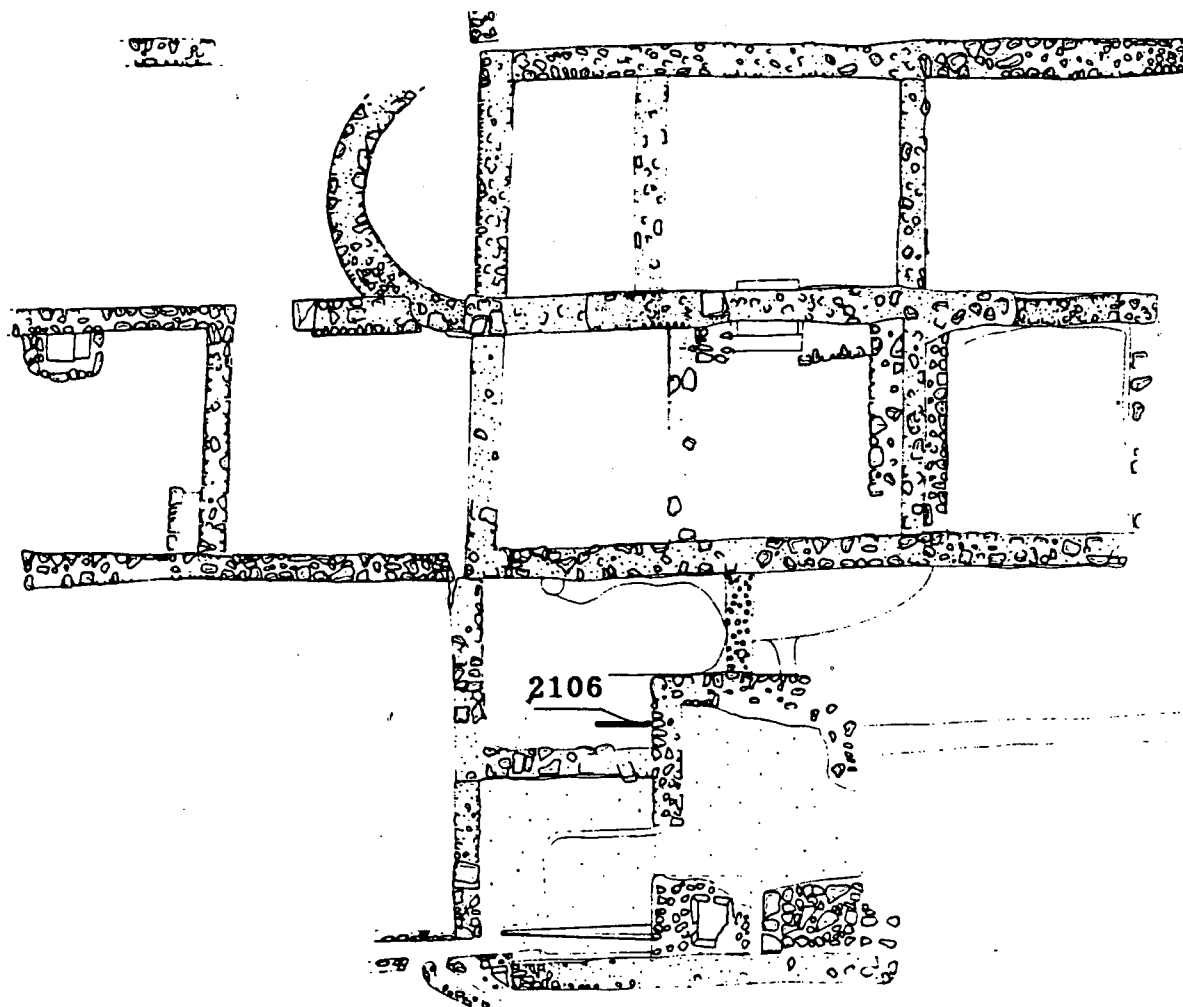
Igual a	
Cobreix	Cobert per
Farceix	Farcit per 2107
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Trinxera d'una estructura desapareguda.

Croquis U.E. 2106

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
Plantes: General - 2
Alçats:

Fotografia:

Color:
Diapositives: 95.27

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	2107

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Rebliment

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
50-100	Bona	Ceràmic

Composició	Textura	Color
Terra	Solta	Marró

Dimensions				
	Màxima	Mínima	Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts
Alçada	mts	mts		mts

Observacions

Seqüència física

Igual a	
Cobreix	Cobert per 2102
Farceix 2106	Farcit per
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 2107

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	PRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
26	T.S. Aretina Observacions:	Indeterminat		2		1	2			2
Subtotal				2		1	2			2
69	Llànties Observacions:	Indeterminat							1	0
Subtotal										0
62	Parets fines Observacions:	Indeterminat		1						0
Subtotal				1						0
87	Comuna itàlica Observacions:	Indeterminat					1			0
Subtotal							1			0
89	Comuna africana Observacions:	Ostia III 332	1				2			1
	Comuna africana Observacions:	Ostia II 302					2			2
	Comuna africana Observacions:	Ostia II 312	2				1			0
	Comuna africana Observacions:	Indeterminat		4		3				0
Subtotal				4		3	5			3
92	Comuna romana Observacions:	Gerra		6			1			1
	Comuna romana Observacions:	Bol				1				0
	Comuna romana Observacions:	Indeterminat		24		2	2			0
Subtotal				30		3	3			1

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
114	Amfora itàlica Observacions:	Indeterminat		2	1					0
Subtotal				2	1					0
115	Amfora tarraconense Observacions:	Indeterminat		1						0
Subtotal				1						0
122	Amfora indeterminada Observacions:	Indeterminat		1						0
Subtotal				1						0
193	Vidre Observacions:	Blanc		3						0
Subtotal				3						0
128	Tegulae Observacions:			1						0
Subtotal				1						0
203	Ossos Observacions:			5						0
Subtotal				5						0
TOTAL				50	1	8	10			6

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	2108

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Retall

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
-50-100 dC	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	Amplada
Alçada	mts	mts	mts

Observacions

Es de forma circular, i apareix alineat amb 2108.

Seqüència física

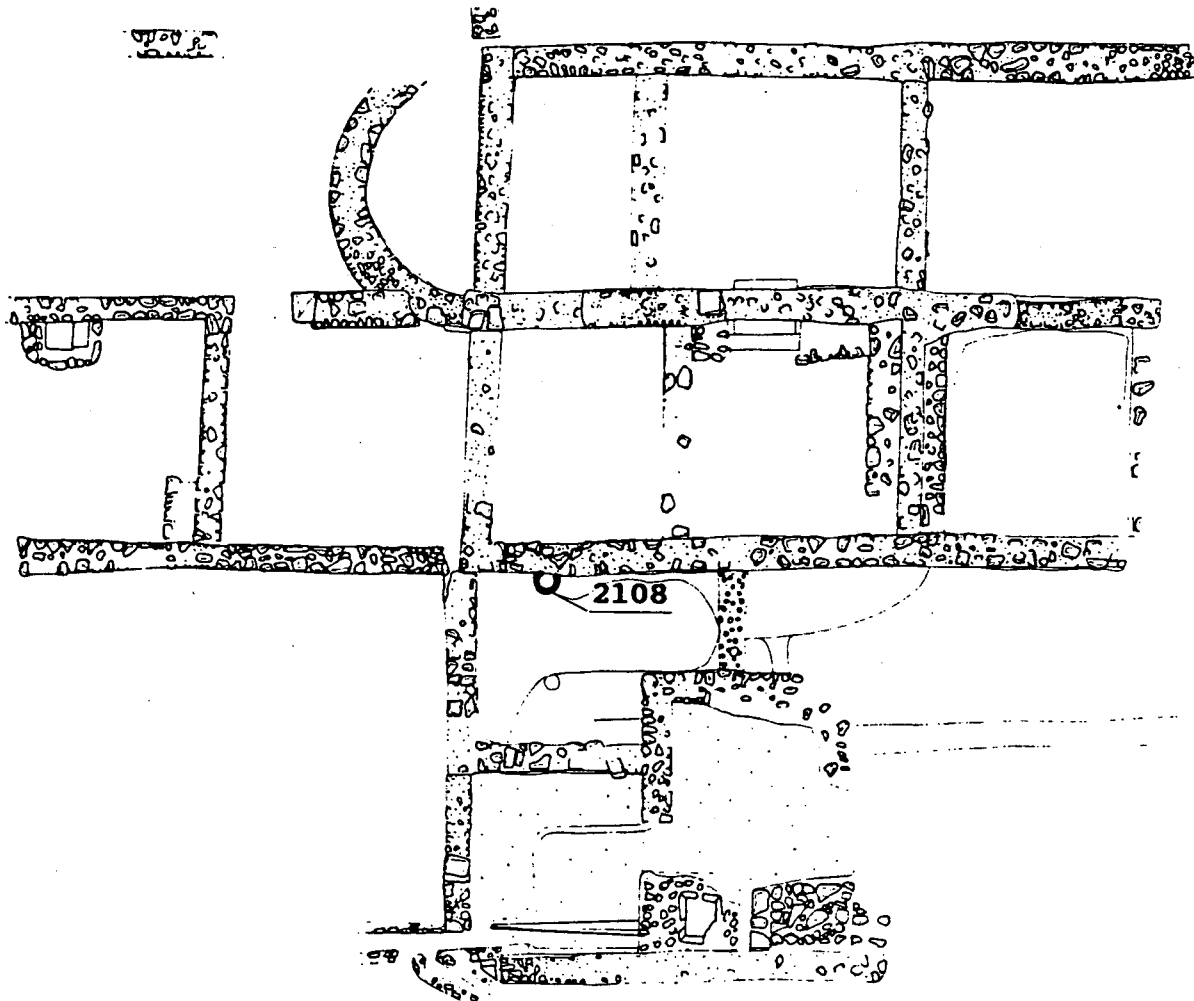
Igual a	
Cobreix	Cobert per
Farceix	Farcit per 2105
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Marques d'una estructura de suport.

Croquis U.E. 2108

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes: General - 2

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

Data

Jaciment

Area

Sector

U.E.

LLOSA, CAMBRILS

2100

1

2109

Criteri Distinció

Definició

Evidencia física

Retall

Datació

Fiabilitat

Criteri datació

-50-100 dC

Bona

Estratigràfic

Composició

Textura

Color

Dimensions

Màxima

Mínima

Màxima

Mínima

Llargada

mts

mts

Amplada

mts

mts

Alçada

mts

mts

mts

mts

Observacions

Es de forma circular, i apreix alineat amb 2108.

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Cobert per

Farceix

Farcit per 2105

Recolza

Se li rec.

Es lliura

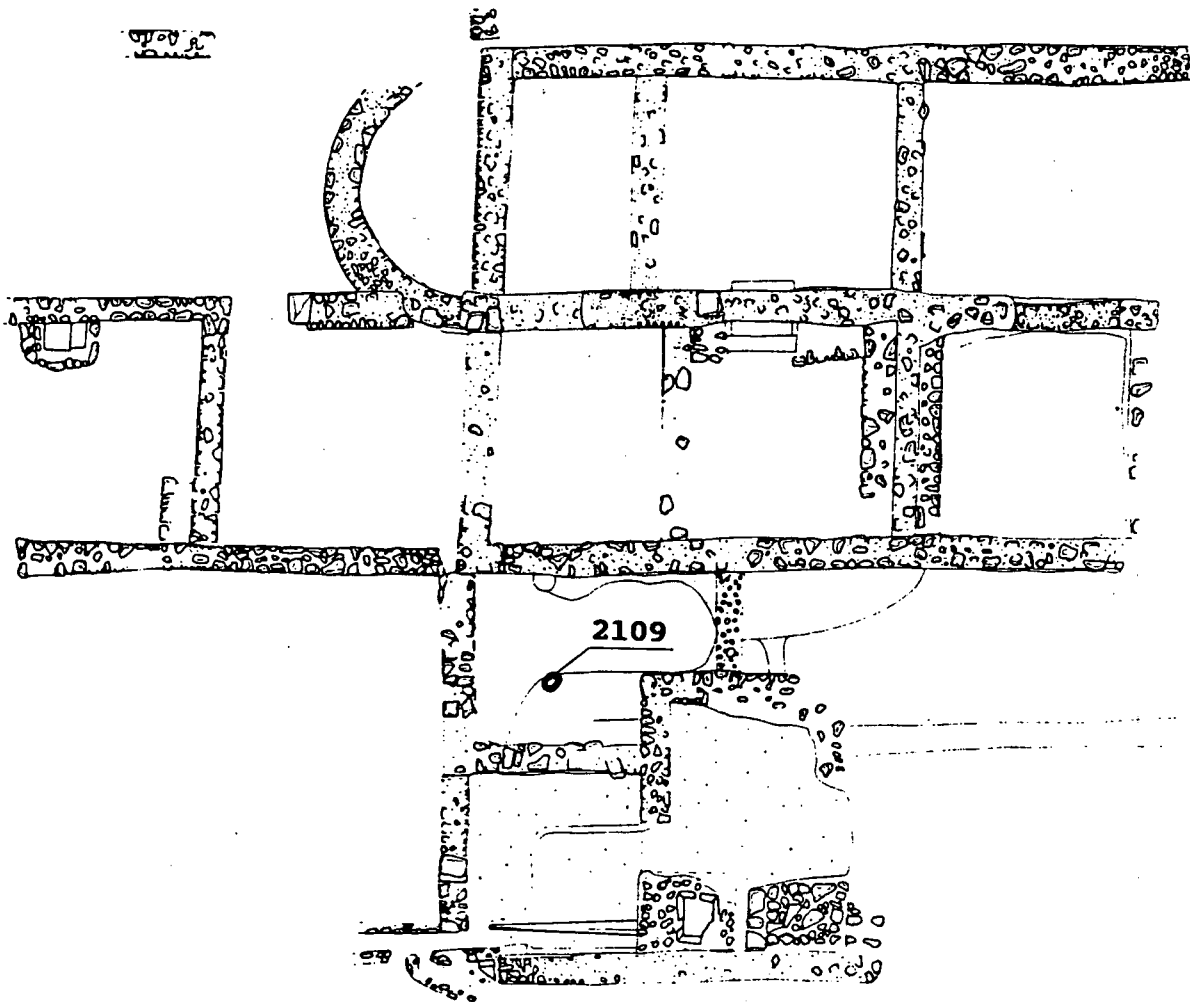
Se li lliura

Interpretació

Marques d'una estructura de suport.

Croquis U.E. 2109

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes: General - 2

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment **Area** **Sector** **U.E.**

LLOSA, CAMBRILS

2100

1

2103

Criteri Distinció

Definició

Coloració, textura

Estrat

Datació

Fiabilitat

Criteri datació

Composició

Textura

Color

Argiles

Compacta

Groc

Dimensions

Màxima

Mínima

Màxima

Mínima

Llargada	mts	mts
Alçada	mts	mts

Amplada	mts	mts
	mts	mts

Observacions

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Cobert per 2102, 2105

Farceix

Farcit per

Recolza

Se li rec.

Es lliura

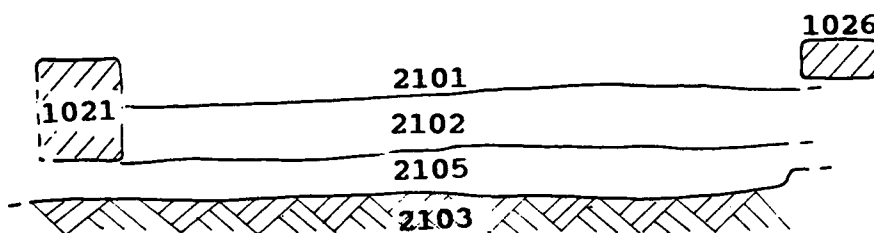
Se li lliura

Interpretació

Nivell geològic

Croquis U.E. 2103

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92 - 1
 Plantes:
 Alçats:

Fotografia:

Color:
 Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Jaciment **Area** **Sector** **U.E.**

LLOSA, CAMBRILS

2100

1

1026

Criteri Distinció

Definició

Evidència física

Mur

Datació

Fiabilitat

Criteri datació

50-250

Bona

Estratigràfic

Composició

Textura

Color

Còdols i argamassa

Dimensions

Màxima

Mínima

Màxima

Mínima

Llargada

mts

mts

Amplada

mts

mts

Alçada

mts

mts

mts

mts

Observacions

Mur fet de còdols i argamassa poc espessa. Es situa en direcció N-S.

Seqüència física

Igual a

Cobreix 2102, 2103, 2206

Cobert per

Farceix

Farcit per

Recolza 1005, 1024

Se li rec.

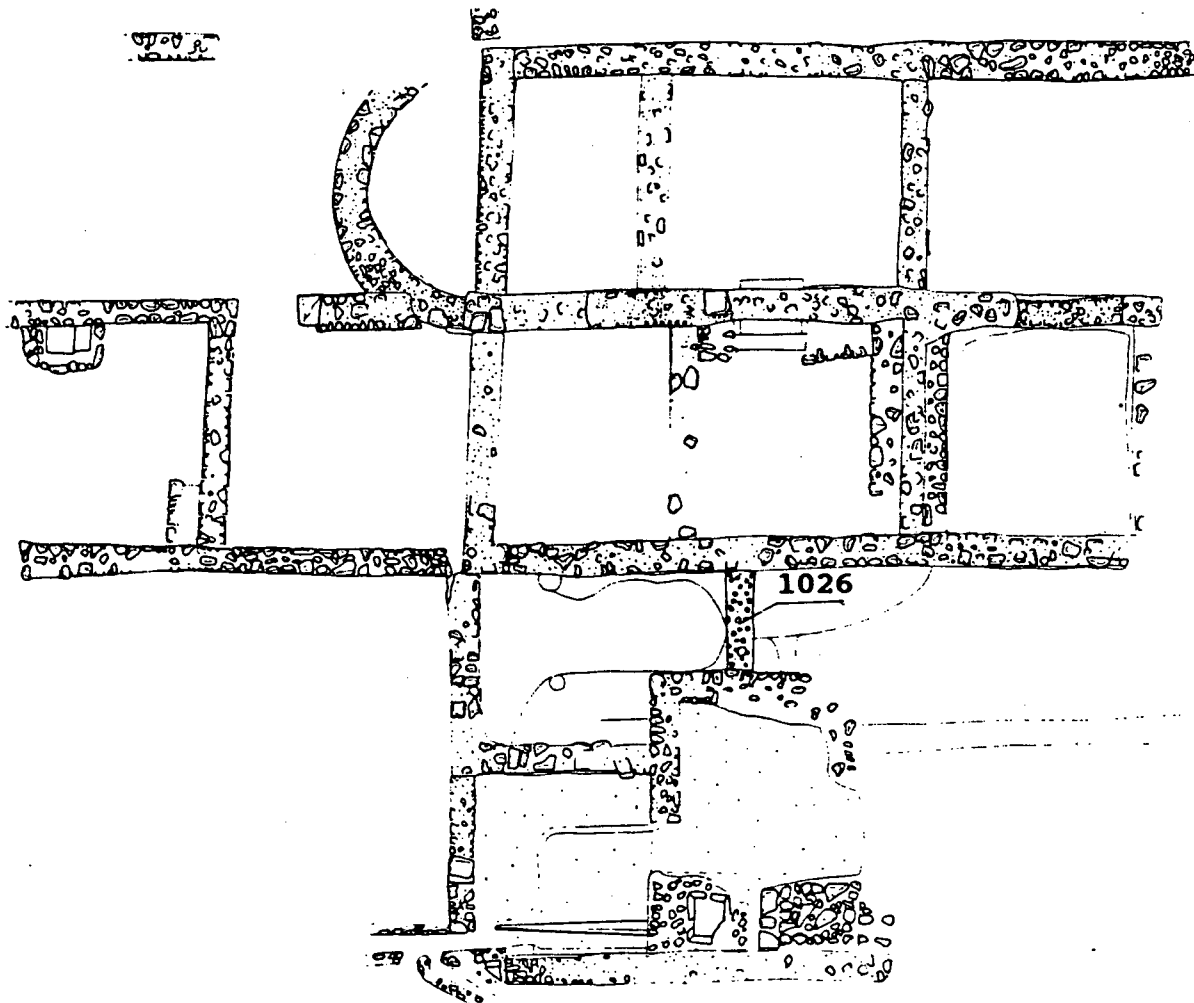
Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1026

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92 - 1 / 92 - 2

Plantes: General 2

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives: 95.27 / 99.6

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 14-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	1024

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Mur

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
50-250	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
Pedres i argamassa		

Dimensions					
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Estructura formada per dos trams de mur, l'un en direcció N-S i l'altre formant angle recte, en direcció E-W.
Està fet de còdols i argamassa poc espessa.

Seqüència física

Igual a

Cobreix 2102, 2103, 2203

Cobert per

Farceix

Farcit per

Recolza 1021

Se li rec. 1026, 1035, 1029

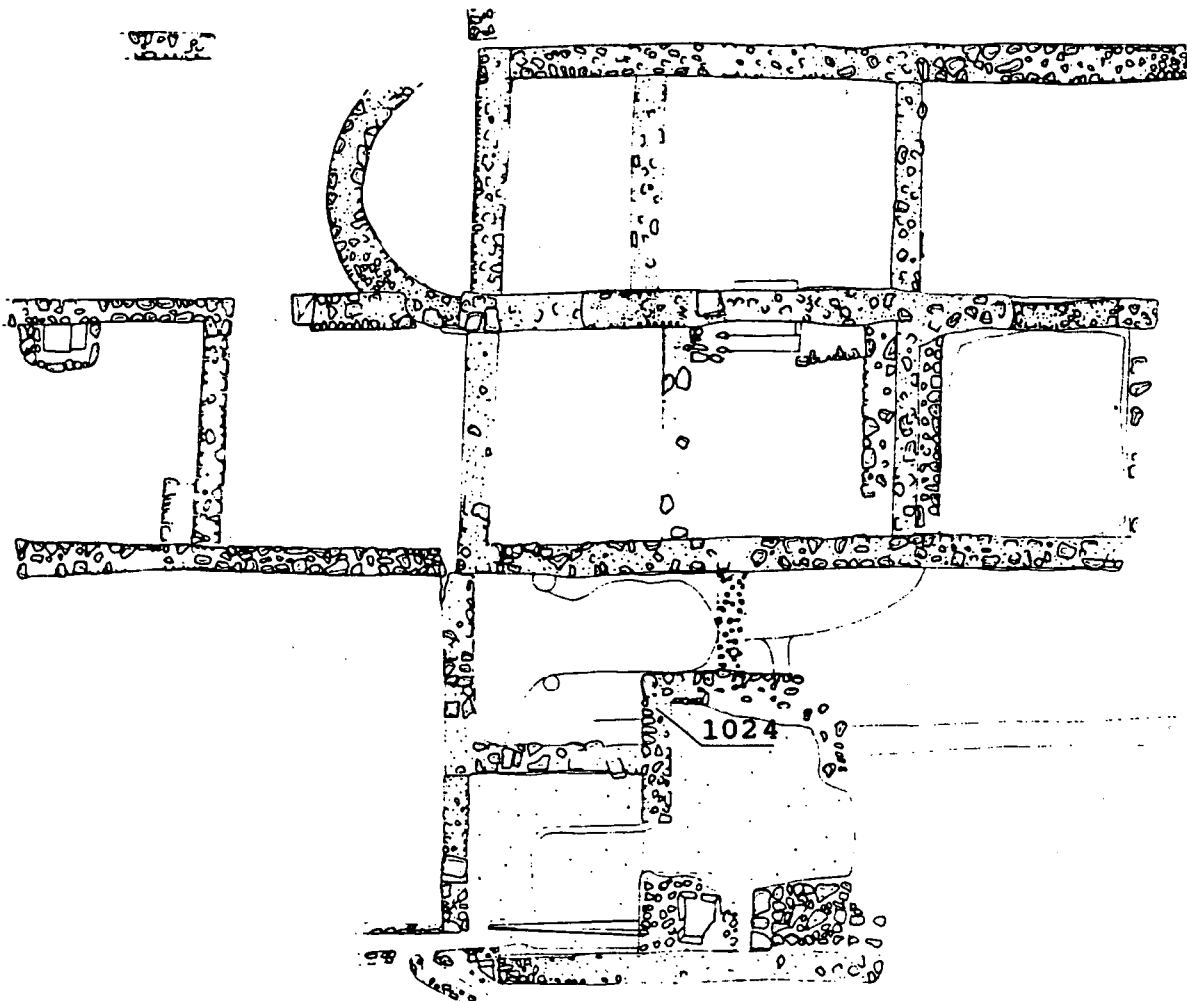
Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1024

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
Plantes: General 2
Alçats:

Fotografia:

Color:
Diapositives: 95. 27

Documentació històrica

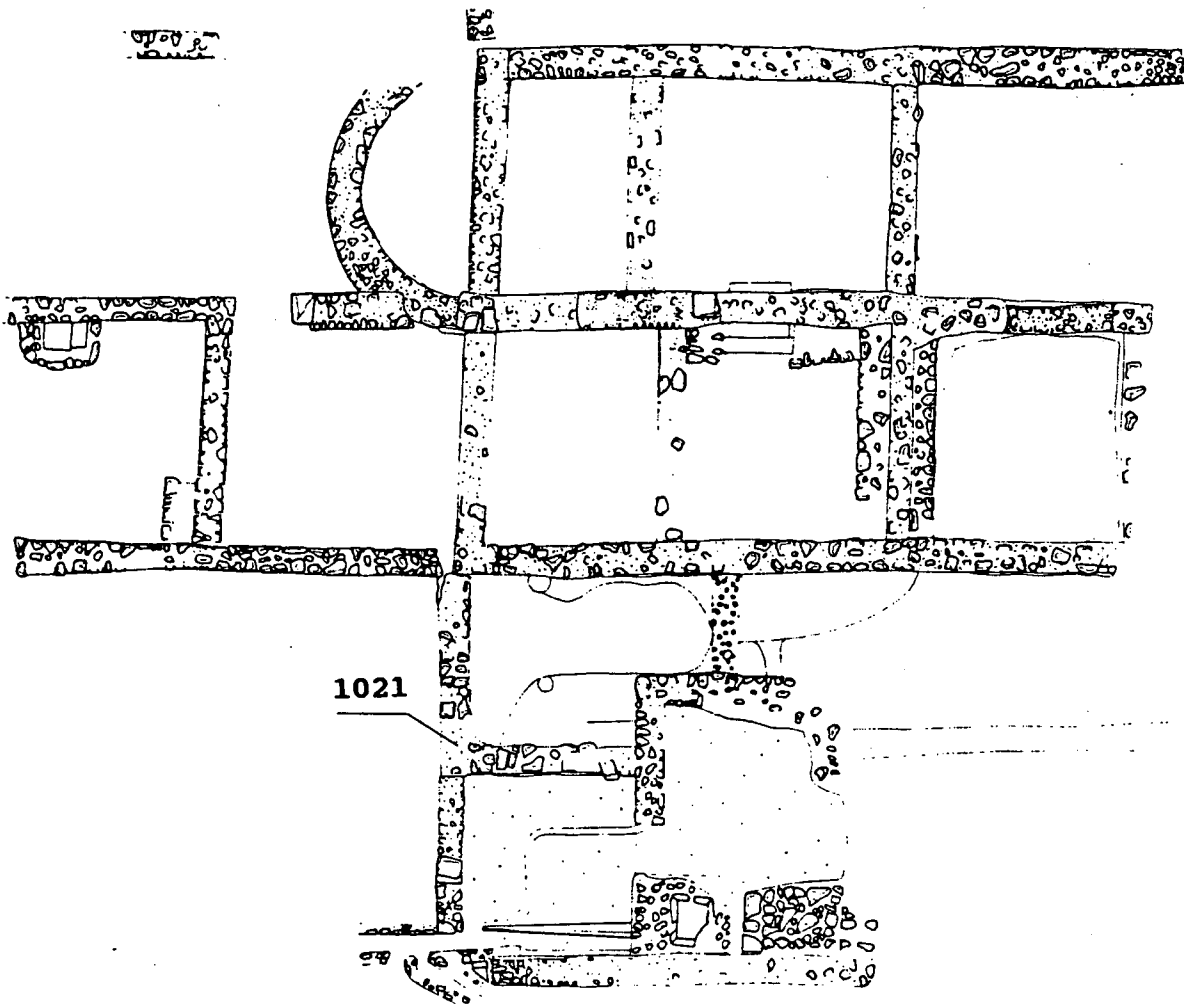
Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	1021
Criteri Distinció		Definició	
Evidència física		Mur	
Datació	Fiabilitat	Criteri datació	
50-150	Bona	Estratigràfic	
Composició	Textura	Color	
Pedres i argamassa			
Dimensions			
Màxima	Mínima	Màxima	Mínima
Llargada mts	mts	Amplada mts	mts
Alçada mts	mts	mts	mts
Observacions			
<p>Estructura formada per dos murs disposats en angle recte, l'un en direcció N-S i l'altre E-W, construïda amb pedres i argamassa. Unicament s'ha posat al descobert la superfície corresponent al sector 2100, on està fet a sac.</p>			
Seqüència física			
Igual a			
Cobreix	2103, 2105	Cobert per	
Farceix		Farcit per	
Recolza	1005	Se li rec.	1035, 1024
Es lliura		Se li lliura	2102, 2107
Interpretació			

Croquis U.E. 1021

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92 - 1
 Plantes: General 2
 Alçats:

Fotografia:

Color:
 Diapositives: 95.27

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	1005

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Mur

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
50-100	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
Pedres i argamassa		

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	
Alçada	mts	mts	
		Màxima	Mínima
		Amplada	
		mts	mts
		mts	mts

Observacions

Mur situat en direcció E-W, amb un tram que gira en angle recte. Esta fet del sistema d'encofrat en la superfície S i W, i a sac les N i E.

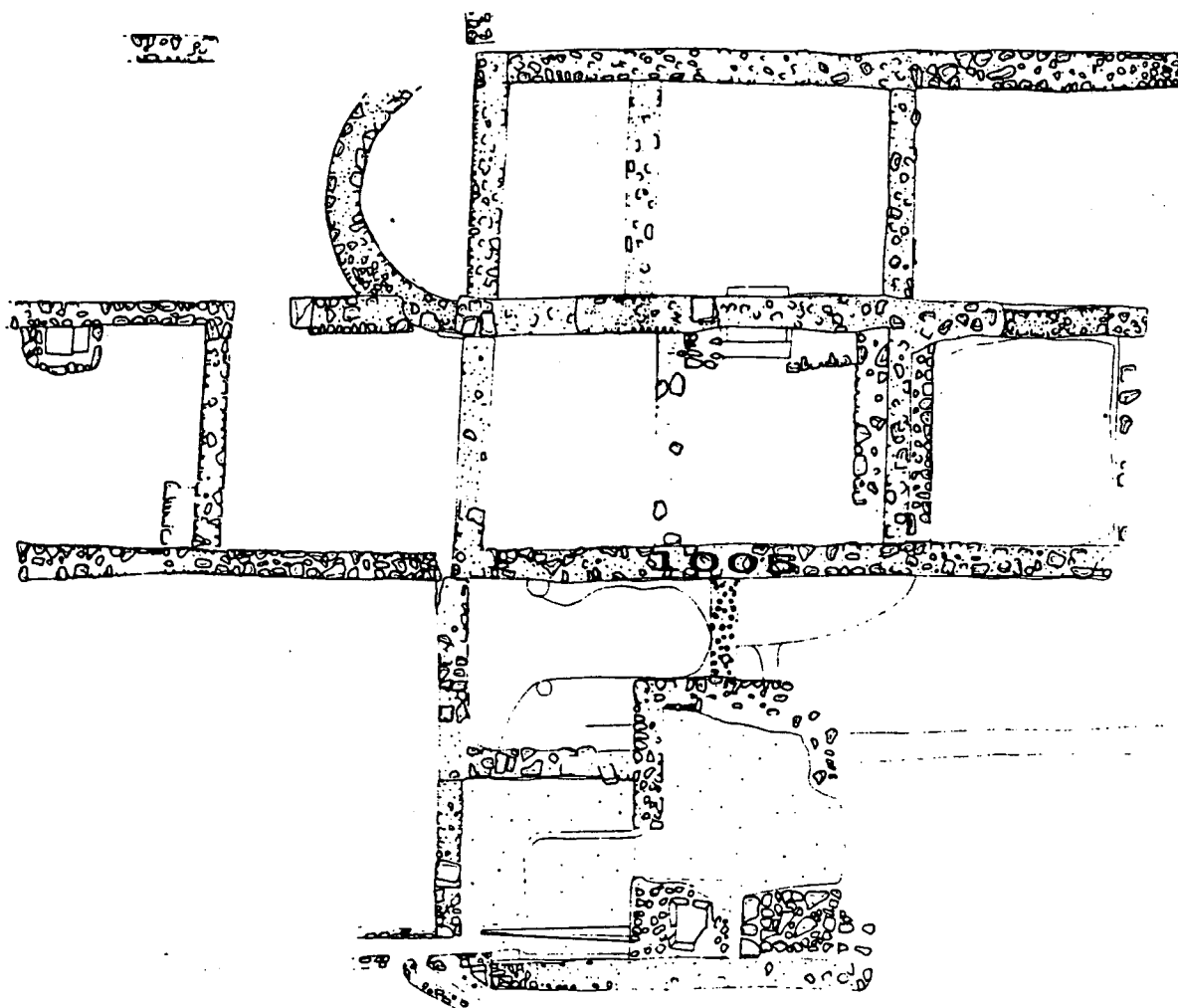
Seqüència física

Igual a	
Cobreix	2103, 2203, 2105, 2208 Cobert per
Farceix	Farcit per
Recolza	1018 Se li rec. 1026,1021,1020,1009,1007
Es lliura	Se li lliura 2101, 2102

Interpretació

Croquis U.E. 1005

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
Plantes: General 2
Alçats:

Fotografia:

Color:
Diapositives: 95.1 / 95.27 / 99.6

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment **Area** **Sector** **U.E.**

LLOSA, CAMBRILS

2100

1

1022

Criteri Distinció

Definició

Evidència física

Mur

Datació

Fiabilitat

Criteri datació

50-300

Bona

Estratigràfic

Composició

Textura

Color

Pedres i argamassa

Dimensions

Màxima

Mínima

Màxima

Mínima

Llargada

mts

mts

Alçada

mts

mts

Amplada

mts

mts

mts

mts

Observacions

Excavat el 1983.

Mur en direcció N-S, fet de pedres, elements de construcció (teules) i argamassa.

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Cobert per

Farceix

Farcit per

Recolza 1021

Se li rec. 1035, 1023

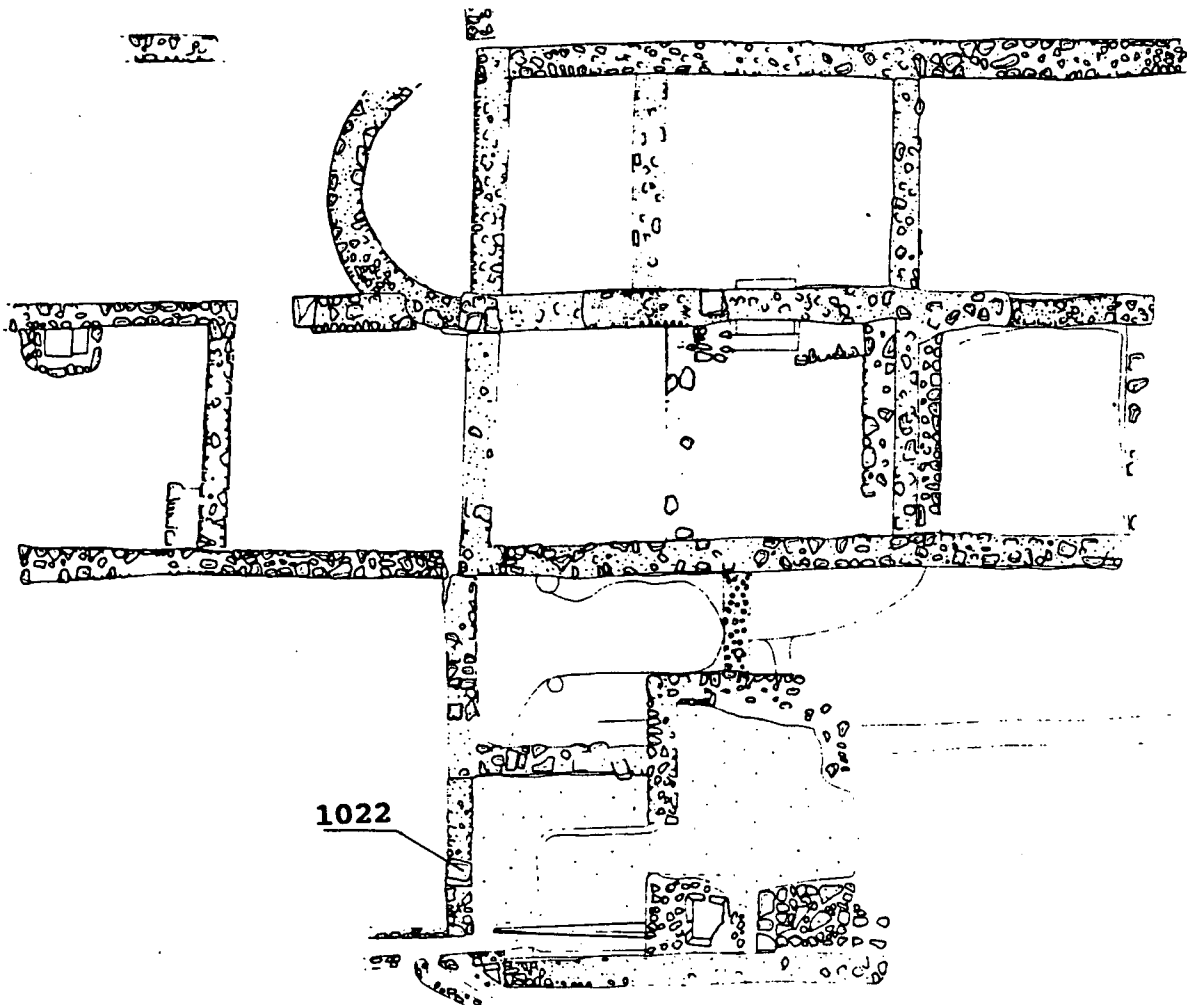
Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1022

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes: General 2

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	1035

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Paviment

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
50-300	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
Opus signinum		

Dimensions					
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Paviment d'opus signinum, que presenta una inclinació força acusada vers a l'est, cap a la claveguera 1023. Té una mitja canya que facilita l'expulsió de l'aigua. Excavat el 1983.

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Cobert per

Farceix

Farcit per

Recolza 1022, 1021, 1024, 1025

Se li rec. 1023, 1027

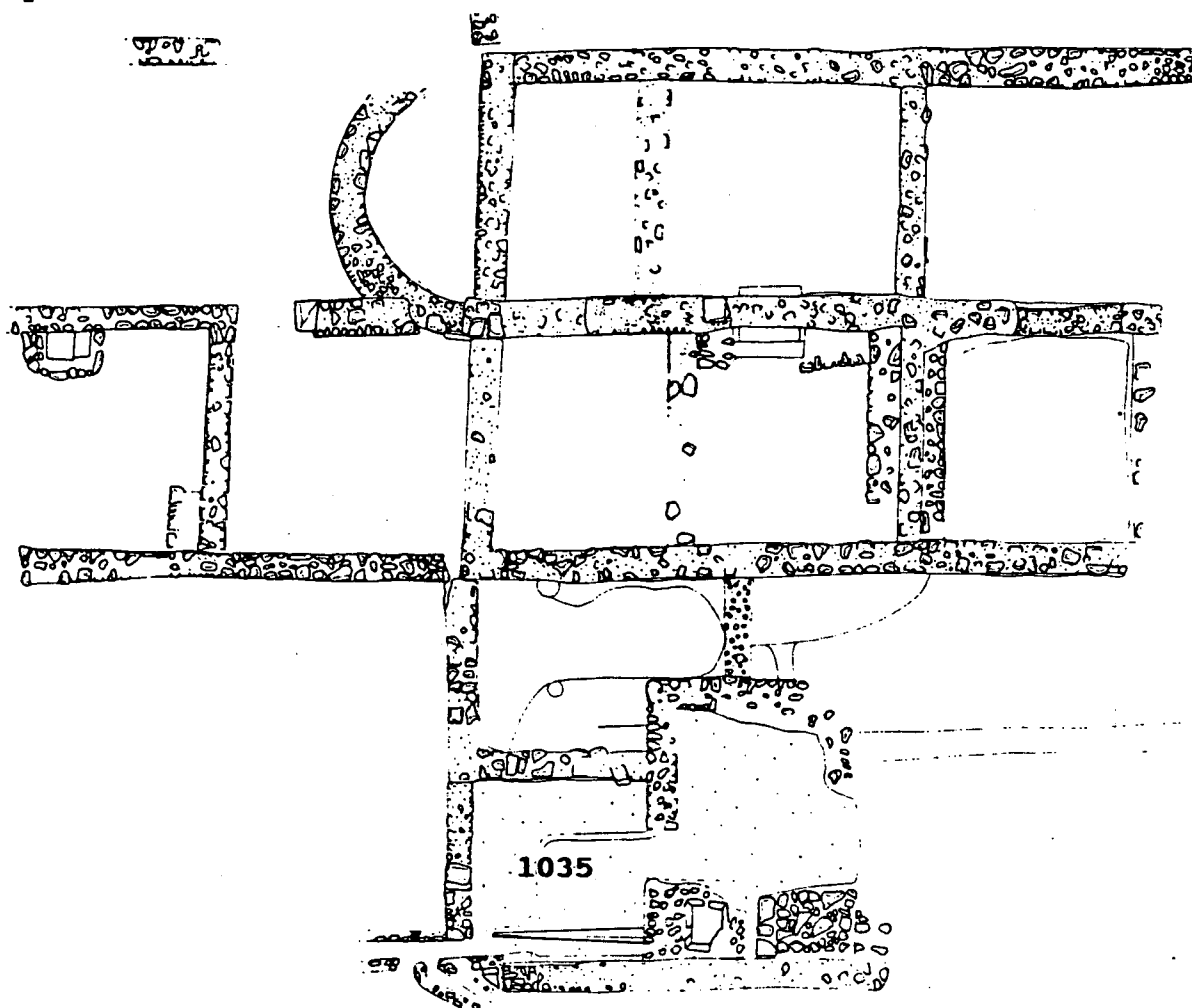
Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1035

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes: General 2

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives: 95.27

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
-----------------	-------------	---------------	-------------

LLOSA, CAMBRILS

2100

1

1023

Criteri Distinció

Definició

Evidència física

Conducció d'aigua

Datació

Fiabilitat

Criteri datació

50-300

Bona

Estratigràfic

Composició

Textura

Color

Argamassa i opus signinum

Dimensions

Màxima

Mínima

Màxima

Mínima

Llargada	mts	mts
Alçada	mts	mts

Amplada	mts	mts
	mts	mts

Observacions

Excavat el 1983. Conducció formada per dos mitjes canyes en la part superior, aprofitant el paviment 1030 com a terra. Un cop passat el mur 1022 està feta amb dos parets i un terra propi de signinum. Presenta els encaixos per a col·locar-hi una tapa. Circula en direcció E-W.

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Cobert per

Farceix

Farcit per

Recolza 1025, 1035, 1022, 1027

Se li rec. 1036

Es lliura

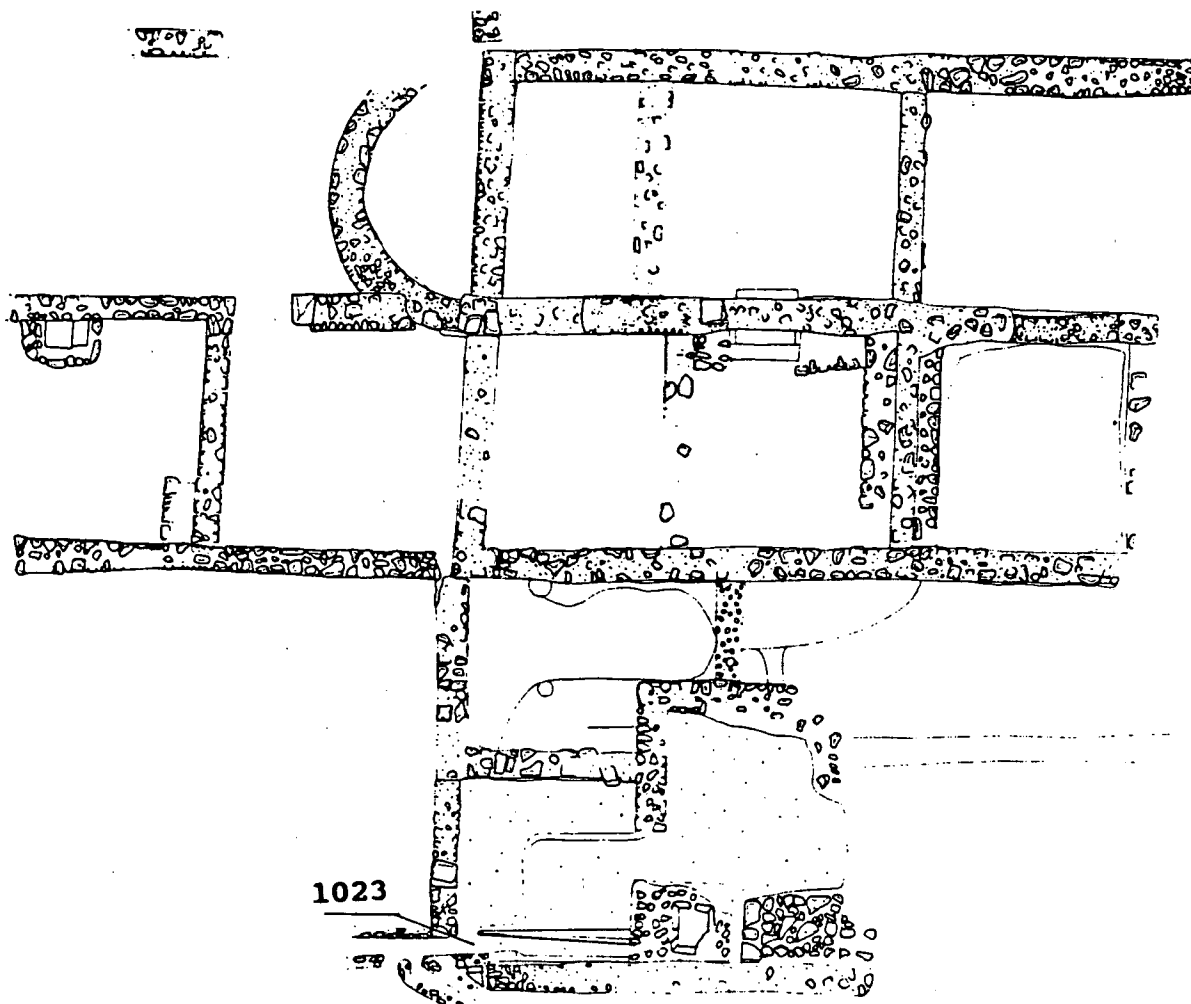
Se li lliura

Interpretació

Conducció d'aigua.

Croquis U.E. 1023

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
Plantes: General 2
Alçats:

Fotografia:

Color:
Diapositives: 95.27

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	1036

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Conducció d'aigua

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
50-300	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
Pedres i argamassa		

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	
Alçada	mts	mts	
		Màxima	Mínima
		mts	mts
		mts	mts

Observacions

Trobada el 1983.
Circula en direcció NW-SE. No s'ha netejat totalment.

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Cobert per

Farceix

Farcit per

Recolza 1023

Se li rec.

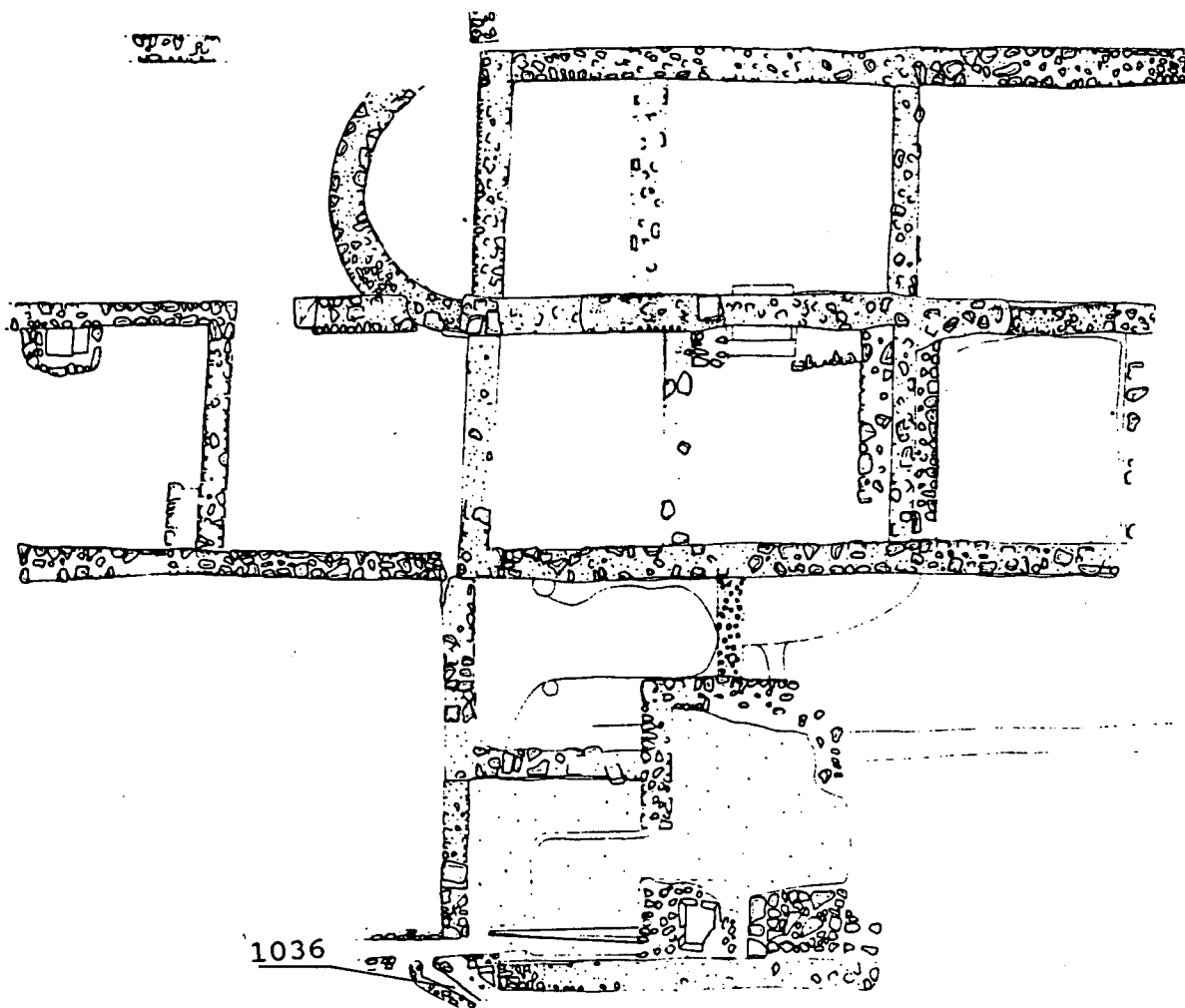
Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1036.

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes: General 2

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
-----------------	-------------	---------------	-------------

LLOSA, CAMBRILS

2100

1

1025

Criteri Distinció

Definició

Evidència física

Mur

Datació

Fiabilitat

Criteri datació

50-300

Bona

Estratigràfic

Composició

Textura

Color

Pedres i argamassa

Dimensions

Màxima

Mínima

Màxima

Mínima

Llargada

mts

mts

Amplada

mts

mts

Alçada

mts

mts

mts

mts

Observacions

Estructura feta amb dos trams de mur, formant angle recte, l'un en direcció E-W i l'altre N-S.

Seqüència física

Igual a

Cobreix 2203

Cobert per 2201

Farceix

Farcit per

Recolza

Se li rec. 1023,27,28,29 i 31

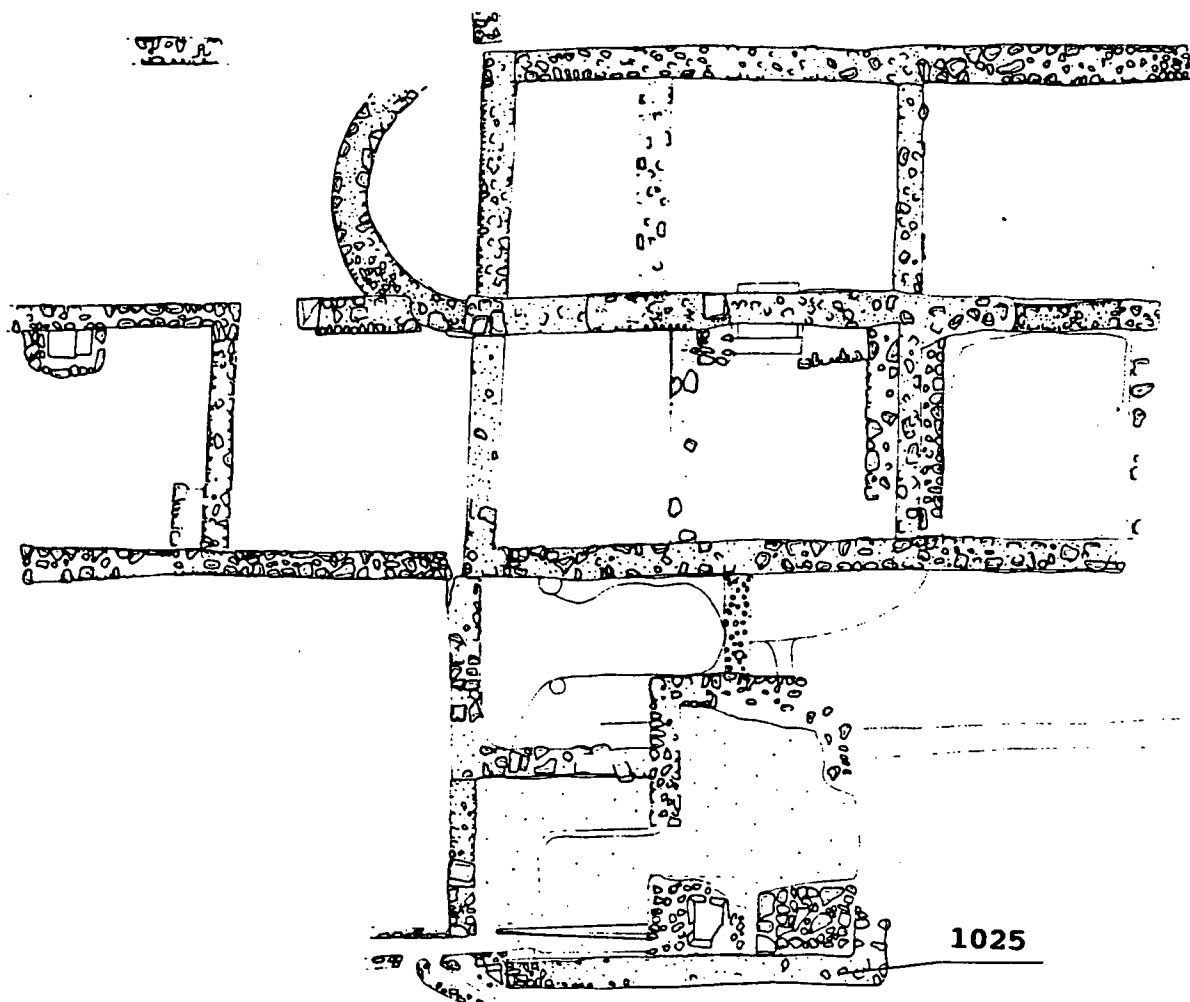
Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 1025

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes: General 2

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives: 95.27

Documentació històrica

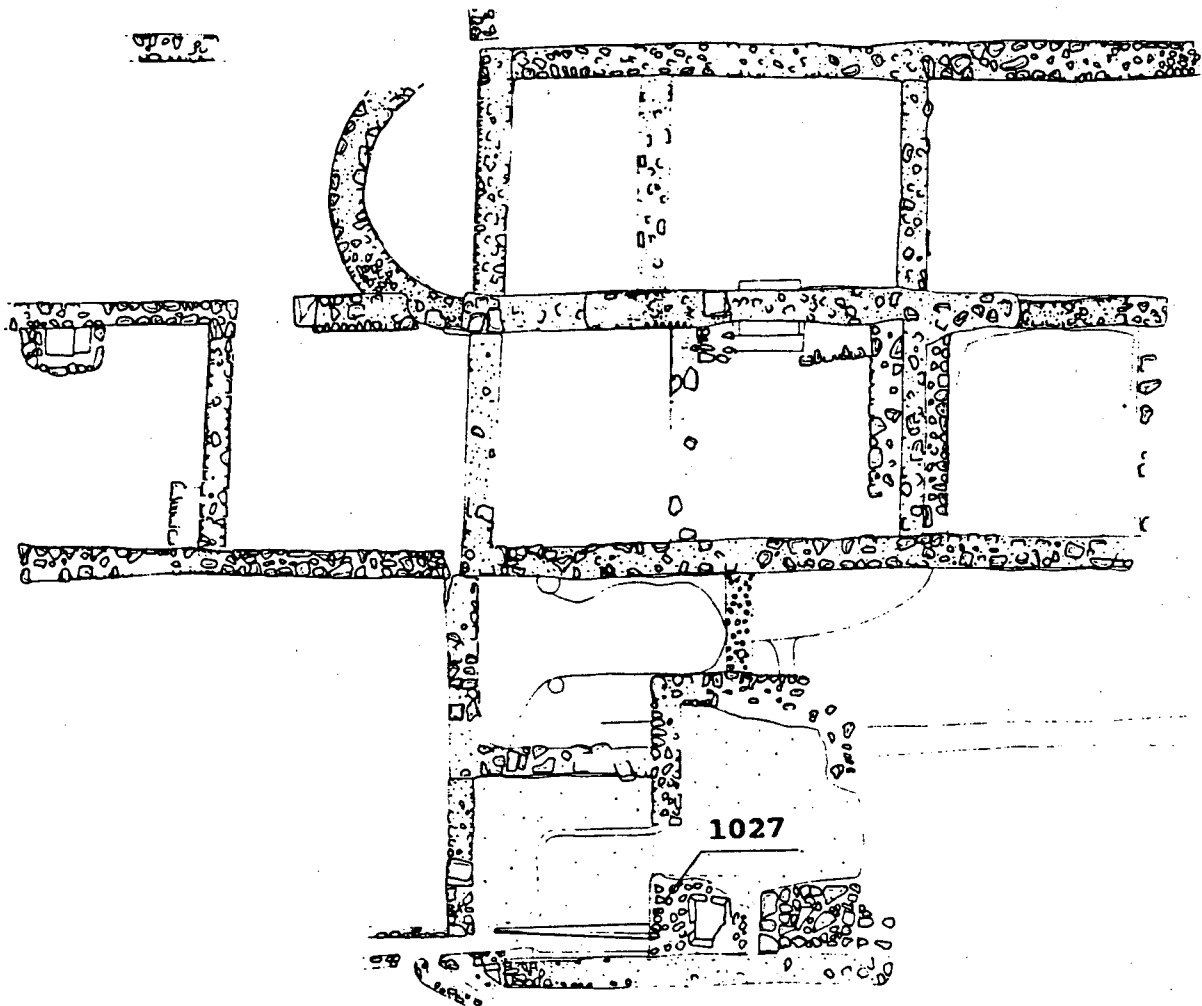
Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	1027
Criteri Distinció		Definició	
Evidència física		Estructura	
Data de	Fiabilitat	Criteri datació	
50-300	Bona	Estratigràfic	
Composició	Textura	Color	
Còdols i argamassa			
Dimensions			
Màxima	Mínima	Màxima	Mínima
Llargada mts	mts	Amplada mts	mts
Alçada mts	mts	mts	mts
Observacions			
Estructura de forma quadrangular, feta de còdols i argamassa, amb les superfícies externes revocades. En la cara est presenta un desguas circular, que extrauria l'aigua del dipòsit 1032 vers a la conducció d'aigua 1023. Excavat el 1984.			
Seqüència física			
Igual a			
Cobreix 1029	Cobert per		
Farceix	Farcit per		
Recolza 1025, 1035 , 1209	Se li rec. 1037, 1023.		
Es lliura	Se li lliura		
Interpretació			
Estructura de suport del dipòsit 1032.			

Croquis U.E. 1027

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
Plantes: General 2
Alçats:

Fotografia:

Color:
Diapositives:

Documentació històrica

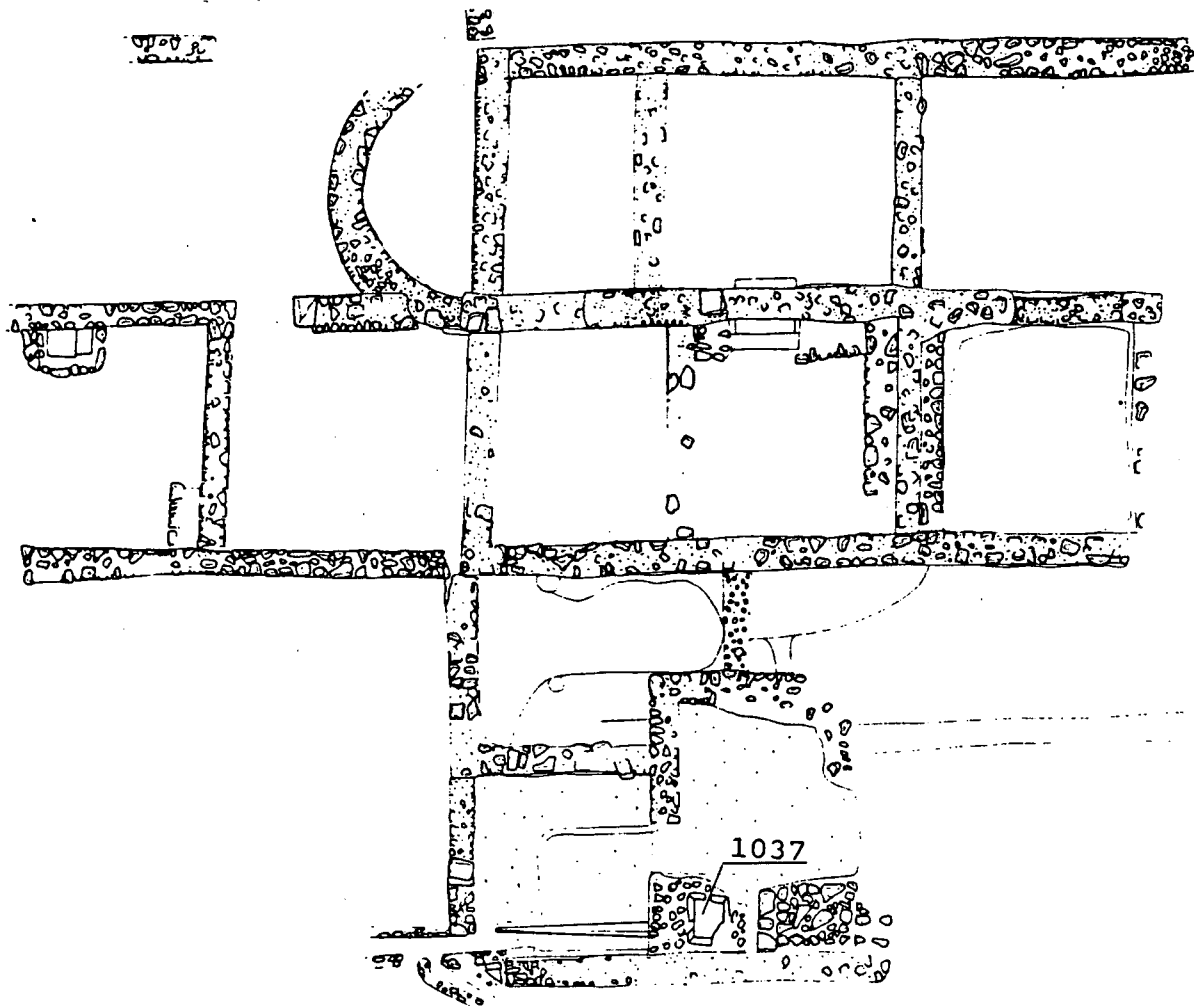
Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	1037
Criteri Distinció		Definició	
Evidència física		Dipòsit	
Datació		Fiabilitat	Criteri datació
50-300		Bona	Estratigràfic
Composició	Textura	Color	
Opus signinum			
Dimensions			
Màxima	Mínima	Màxima	Mínima
Llargada mts	mts	Amplada mts	mts
Alçada mts	mts	mts	mts
Observacions			
<p>Dipòsit de petites dimensions, del qual es conserva únicament la part inferior. Presenta un desguas en la cara est vers a la conducció d'aigua 1023, i un altre a la cara S, que segurament fou inutilitzat. Te mitja canya i fou Excavat el 1983.</p>			
Seqüència física			
Igual a			
Cobreix		Cobert per	
Farceix		Farcit per	
Recolza 1027		Se li rec.	
Es lliura		Se li lliura	
Interpretació			

Croquis U.E. 1037

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes: General 2

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	1028

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Estructura

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
50-300	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color
Pedres		

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	
Alçada	mts	mts	
Amplada	mts	mts	
	mts	mts	

Observacions

Estructura de forma rectangular, formada per pedres irregulars de mitjanes i grans dimensions.

Seqüència física

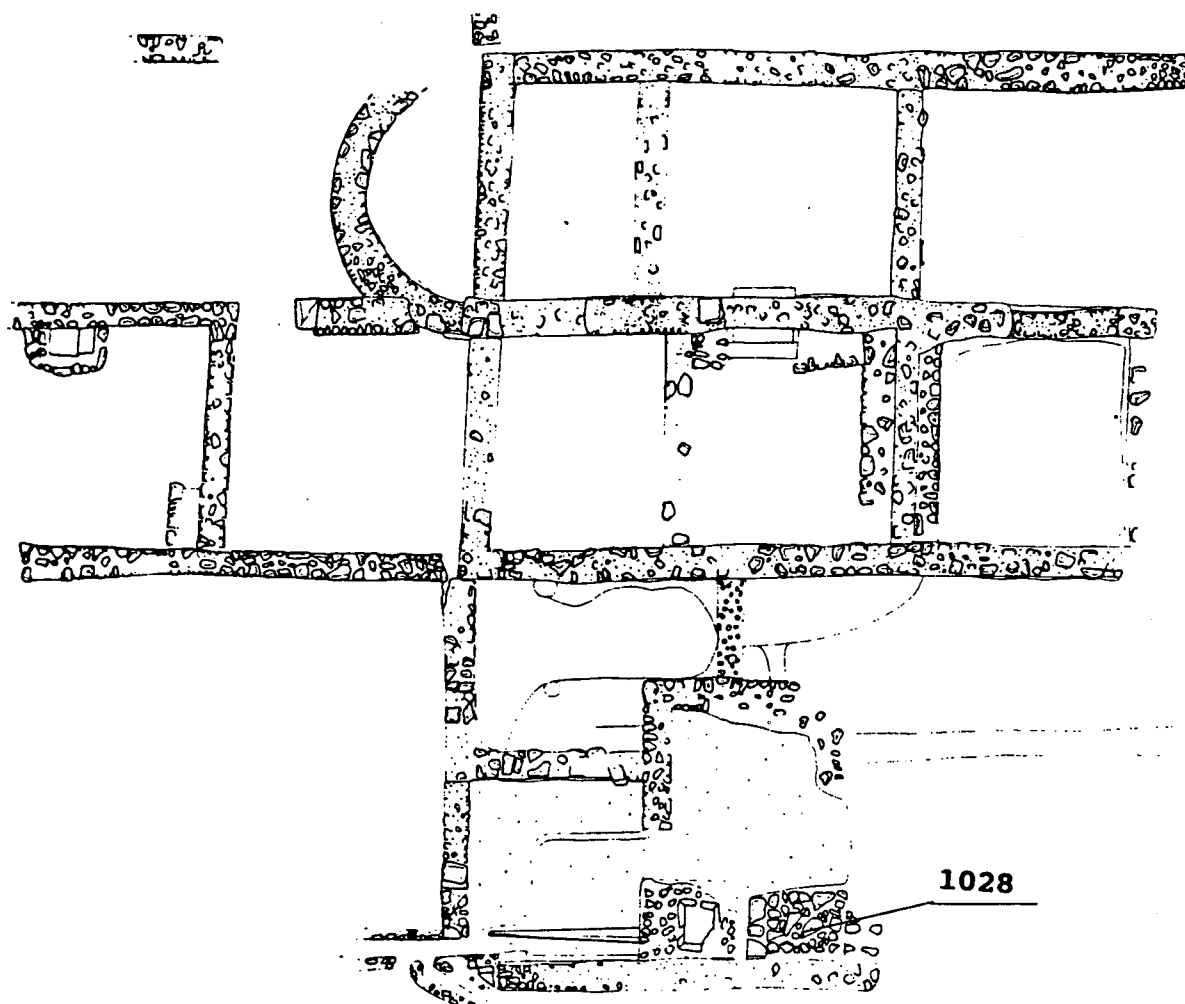
Igual a	
Cobreix	Cobert per
Farceix	Farcit per
Recolza 1025	Se li rec. 1029
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Possiblement es tracta del basament d'algún dipòsit semblant al 1032.

Croquis U.E. 1028

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
 Plantes: General 2
 Alçats:

Fotografia:

Color:
 Diapositives:

Documentació històrica

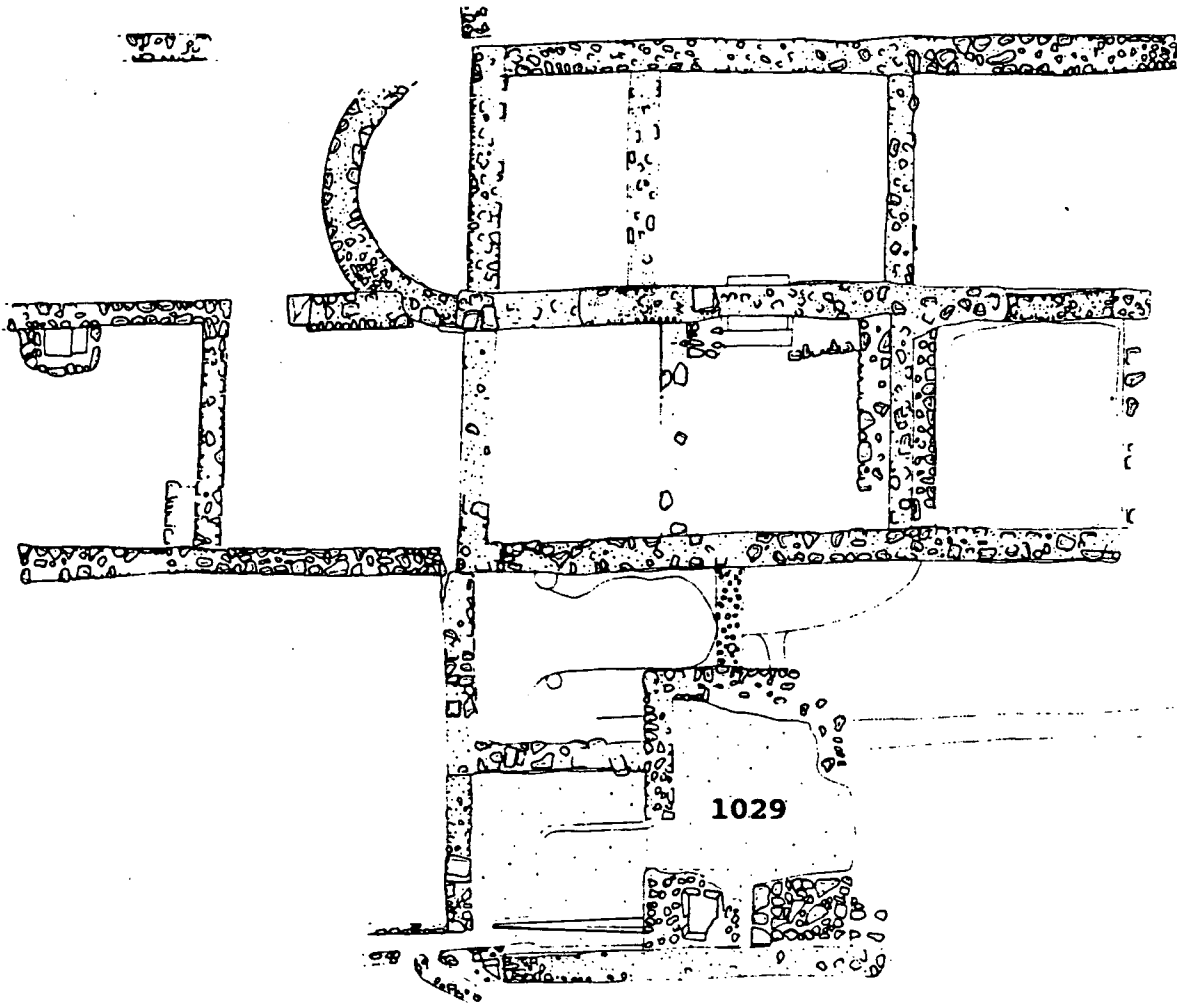
Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2100	1	1029
Criteri Distinció	Definició		
Evidència física	Paviment		
Datació	Fiabilitat	Criteri datació	
50-300	Bona	Estratigràfic	
Composició	Textura	Color	
Opus signinum			
Dimensions	Màxima	Mínima	Màxima Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada mts mts
Alçada	mts	mts	mts mts mts
Observacions			
Paviment d'opus signinum. En els llocs on apareix deteriorat, s'observa una preparació de còdols. Fou excavat el 1983.			
Seqüència física			
Igual a			
Cobreix		Cobert per	
Farceix		Farcit per	
Recolza	1024, 1028	Se li rec.	1027
Es lliura		Se li lliura	
Interpretació			

Croquis U.E. 1029

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes: General 2

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives: 95.27

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
-----------------	-------------	---------------	-------------

LLOSA, CAMBRILS

2200

1

2201

Criteri Distinció

Definició

Coloració, textura

Estrat

Datació

Fiabilitat

Criteri datació

1985-1986

Bona

Ceràmic

Composició

Textura

Color

Terra, pedres

Compacta

Marró

Dimensions

Màxima

Mínima

Màxima

Mínima

Llargada	mts	mts
Alçada	mts	mts

Amplada	mts	mts
	mts	mts

Observacions

Començat a escavar durant l'estiu de 1991 (es va identificar com a 1501).

Seqüència física

Igual a 1501

Cobreix 2202, 1025, 1028

Cobert per

Farceix

Farcit per

Recolza

Se li rec.

Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Superficial aportat després de 1985.

Croquis U.E. 2201

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

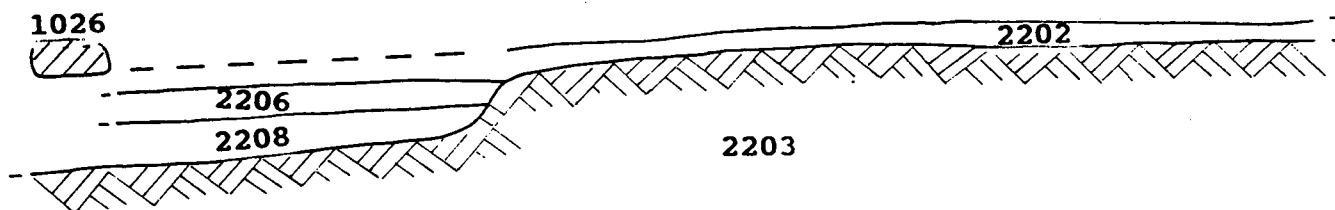
Fet per

Data

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2202
Criteri Distinció		Definició	
Coloració, textura		Estrat	
Datació		Fiabilitat	Criteri datació
50-150		Bona	Ceràmic
Composició	Textura	Color	
Terra	Compacta	Marró fosc	
Dimensions			
	Màxima	Mínima	Màxima Mínima
Llargada	mts	mts	mts mts
Alçada	mts	mts	mts mts
Observacions			
Seqüència física			
Igual a			
Cobreix	1025,2203,13,15,11	Cobert per	2201
Farceix		Farcit per	
Recolza		Se li rec.	
Es lliura		Se li lliura	
Interpretació			
Superficial.			

Croquis U.E. 2202

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92.2

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

Data

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACINENT LLOSA, CAMBRILS

U.B. 2202

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSBS	PONS	VORES	PERF. SENCBR	ALTRES	TOTAL PECES
33	T.S.Hispànica	Indeterminat					2			1
	Observacions: Presenta una marca: ..MV.Cartela rectangular									
Subtotal							2			1
36	T.S.Africana A	Indeterminat		1		1				1
Observacions:										
Subtotal							1	1		1
89	Comuna africana	Ostia II 302		1			3			1
Observacions:										
	Comuna africana	Indeterminat		2						1
Observacions:										
Subtotal							3	3		2
92	Comuna romana	Indeterminat		1	1		1			1
Observacions:										
Subtotal							1	1	1	1
117	Amfora africana	Indeterminat		3						1
Observacions:										
Subtotal							3			1
122	Amfora indeterminada	Indeterminat		5			1			1
Observacions:										
Subtotal							5	1		1
128	Tegulae						1			1
Observacions:										
Subtotal								1		1
129	Inbrices						1			1
Observacions:										
Subtotal								1		1

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.B. 2202

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
205	Fauna terrestre Observacions:	banya						1		1
Subtotal									1	1
TOTAL				13	1	3	7	1		10

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2203

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Nivell geològic

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
	Bona	

Composició	Textura	Color
Sorra, plaques de pedra	Compacta	Groc grisós

Dimensions					
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Aquest nivell alterna blocs de sorra amb plaques de pedra.

Seqüència física

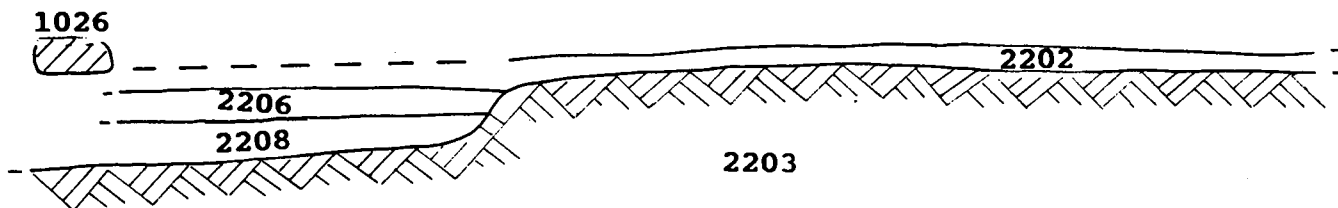
Igual a	
Cobreix	Cobert per 2201,2202,1029,2211
Farceix	Farcit per
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Nivell geològic.

Croquis U.E. 2203

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92.2

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

Data

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2204

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Retall

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
-50-50 dC	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color

Dimensions			
Màxima	Mínima	Màxima	Mínima
Llargada	mts	Amplada	mts
Alçada	mts		mts

Observacions

Presenta la mateixa orientació que 2106.
Segurament es tracta de la mateixa estructura.

Seqüència física

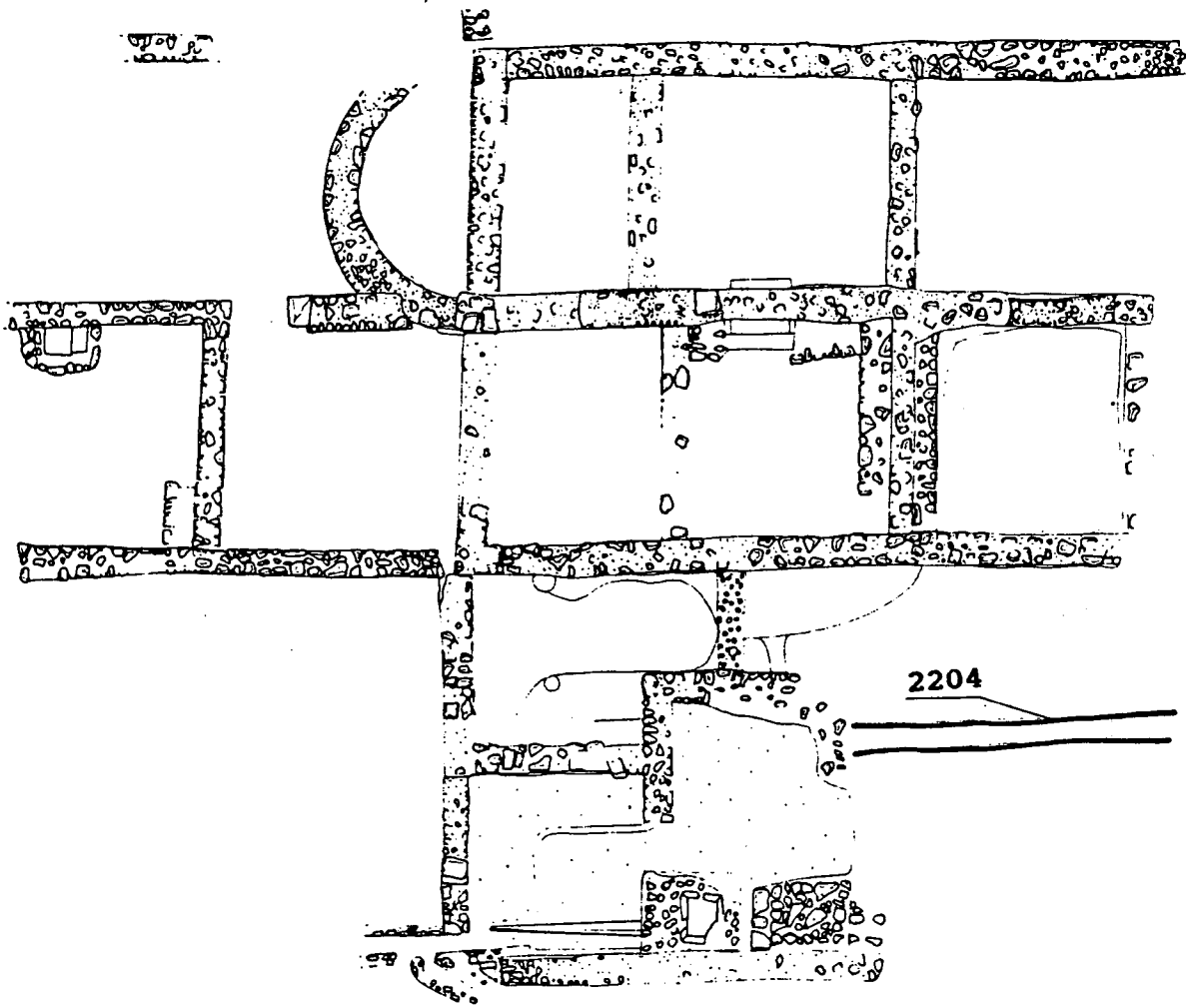
Igual a	
Cobreix	Cobert per
Farceix	Farcit per 2205
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Trinxera d'una estructura desapareguda.

Croquis U.E. 2204

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
Plantes: General 2
Alçats:

Fotografia:

Color: 50.23
Diapositives: 95.27

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

CODEX

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2205
Criteri Distinció	Definició		
Coloració, textura	Rebliment		
Datació	Fiabilitat	Criteri datació	
0-50	Bona	Ceràmic	
Composició	Textura	Color	
Sorra	Solta	Gris	
Dimensions		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	mts
Alçada	mts	mts	mts
		Màxima	Mínima
Amplada	mts	mts	mts
	mts	mts	mts
Observacions			
Seqüència física			
Igual a			
Cobreix	Cobert per 2202		
Farceix 2204	Farcit per		
Recolza	Se li rec.		
Es lliura	Se li lliura		
Interpretació			

Croquis U.E. 2205

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

Data

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORBS	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
13	Campaniana B Observacions:	Morel 2654					1			1
Subtotal							1			1
26	T.S. Aretina Observacions:	Indeterminat		1						1
Subtotal										1
80	Comuna ibèrica Observacions:	Indeterminat		1						1
Subtotal										1
92	Comuna romana Observacions:	Tapadora		1						1
	Comuna romana Observacions:	Indeterminat		3						1
Subtotal							4			2
103	Grollera reduïda Observacions:	Indeterminat		1						1
Subtotal							1			1
115	Amfora tarraconense Observacions:	Indeterminat		2						1
Subtotal							2			1
122	Amfora indeterminada Observacions:	Indeterminat		4						1
Subtotal							4			1
127	Dolia Observacions:			2						1
Subtotal							2			1

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
128	Tegulae			2						1
	Observacions:									
	Subtotal			2						1
202	Estuc	Blanc		1						1
	Observacions:									
	Subtotal			1						1
193	Vidre	Escòria		1						1
	Observacions:									
	Subtotal			1						1
205	Fauna terrestre	Indeterminat		1						1
	Observacions:									
	Subtotal			1						1
	TOTAL			20			1			13

CODEX

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2207

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Retall

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
-50-100 dC	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color

Dimensions					
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Farceix

Recolza

Es lliura

Cobert per

Farcit per 2206, 2208

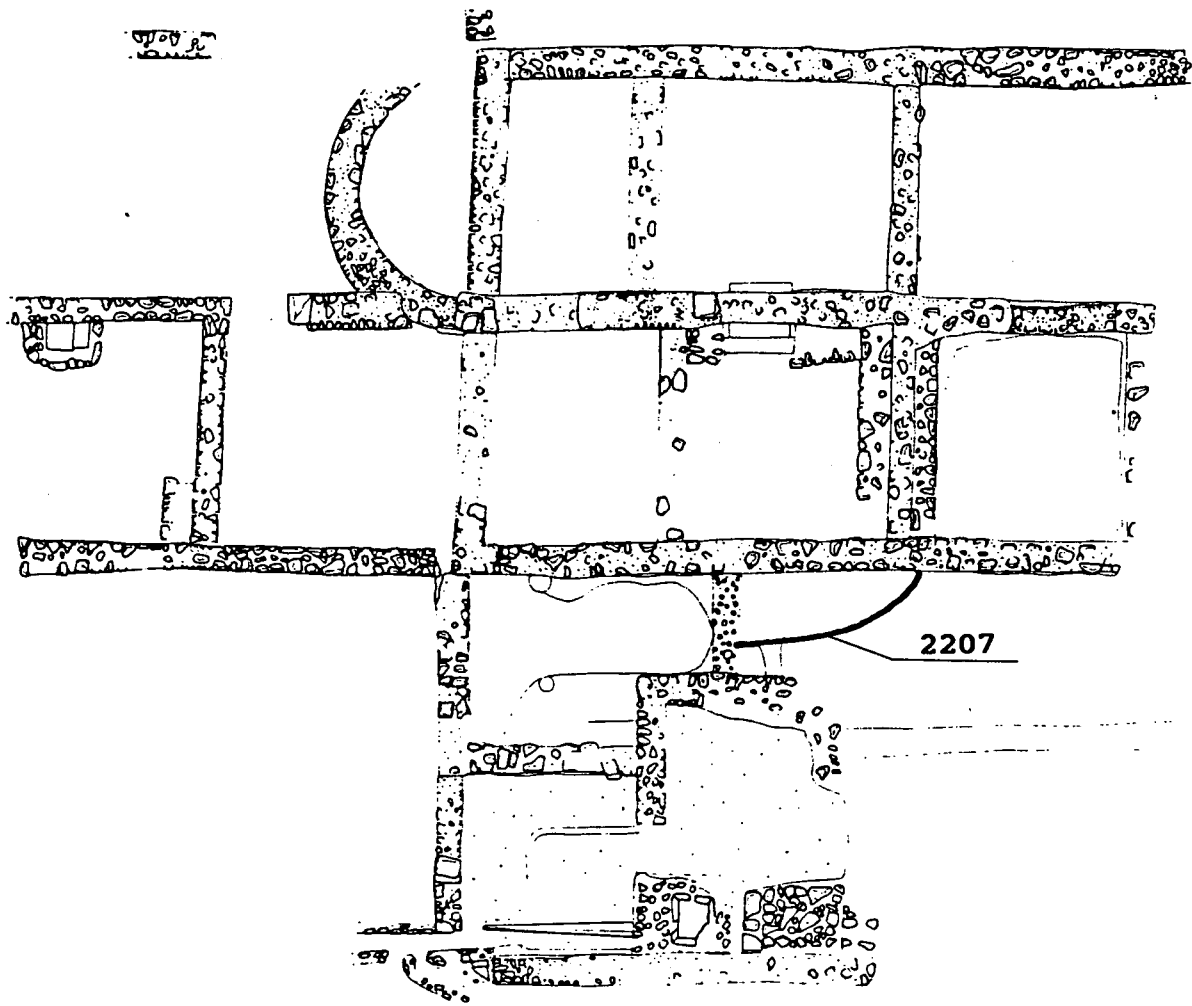
Se li rec.

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 2207

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:	Seccions: 92.2
	Plantes: General 2
	Alçats:
Fotografia:	Color:
	Diapositives: 99.6

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2206

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Estrat

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
50-100	Bona	Ceràmic

Composició	Textura	Color
Terra	Solta	Marró grisós

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	
Alçada	mts	mts	
		Màxima	Mínima
		Amplada	
		mts	mts
		mts	mts

Observacions

Seqüència física

Igual a 2102

Cobreix Cobert per 2202, 1026

Farceix 2207 Farcit per

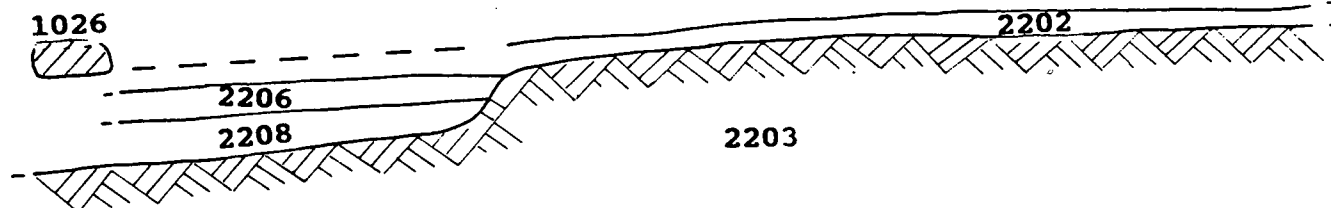
Recolza Se li rec.

Es lliura Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 2206

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92.2

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
26	T.S. Aretina Observacions:	Goudineau 17	1				1			1
	T.S. Aretina Observacions:	Goudineau 22	2				1			1
	T.S. Aretina Observacions:	Goudineau 25		2						2
	T.S. Aretina Observacions:	Indeterminat				2				2
	T.S. Aretina Observacions:	Indeterminat		1						1
Subtotal				3		2	2			7
35	T.S. indeterminada Observacions:	Indeterminat		4						1
Subtotal				4						1
62	Parets fines Observacions:	Indeterminat		11		3	1			4
	Parets fines Observacions:	Indeterminat		1						1
Subtotal				12		3	1			5
69	Llànties Observacions:			1						1
Subtotal				1						1
87	Comuna itàlica Observacions:	Tapadora	3				1			1
Subtotal							1			1
88	Roig intern pompejà Observacions:	Plat	4				1			1
Subtotal							1			1

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	PRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES	
89	Comuna africana Observacions:	Lamboglia 10b					1			1	
Subtotal							1			1	
92	Comuna romana Observacions:	Indeterminat		60	2	4	2			6	
Subtotal							60	2	4	2	6
93	Comuna romana reduïda Observacions:	Indeterminat		4		1	1			2	
Subtotal							4		1	1	2
104	Grollera oxidada Observacions:	Indeterminat		3		1	1			2	
Subtotal							3		1	1	2
103	Grollera reduïda Observacions:	Indeterminat		10		1	6			7	
Subtotal							10		1	6	7
114	Amfora itàlica Observacions:	Indeterminat		1	1					1	
Subtotal							1	1			1
116	Amfora bètica Observacions:	Dressel 10					1			1	
	Amfora bètica Observacions:	Indeterminat		1						1	
Subtotal							1		1	2	
115	Amfora tarraconense Observacions:	Pascual 1					1			1	
	Amfora tarraconense Observacions:	Dressel 1			1					1	
	Amfora tarraconense Observacions:	Indeterminat		20	3					2	

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
	Subtotal			20	4		1			4
122	Amfora indeterminada	Indeterminat		49						1
	Observacions:									
	Subtotal			49						1
127	Dòlia			3						1
	Observacions:									
	Subtotal			3						1
128	Tegulae			9			1			1
	Observacions:									
	Subtotal			9			1			1
129	Imbrices						2			2
	Observacions:									
	Subtotal						2			2
202	Pintura mural	Blanc		2						1
	Observacions:									
	Subtotal			2						1
206	Peces dentàries							5		0
	Observacions: 2 mandíbules, 3 dents									
	Subtotal									0
205	Fauna terrestre	Indeterminat		19					19	0
	Observacions:									
	Subtotal			19						0
207	Fauna malacològica	Ostres							6	0
	Observacions:									
	Fauna malacològica	Cargol marí							1	0
	Observacions:									
	Subtotal									0
	TOTAL			201	7	12	21			47

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	PRAG. INF.	ANSES	FONS	VORRES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
193	Vidre	Ungüentari					1			1
	Observacions:									
Subtotal							1			1
195	Bronze	Indeterminat		1						1
	Observacions:									
Subtotal				1						1
194	Ferro	Indeterminat		1						1
	Observacions:									
Subtotal				1						1
TOTAL				2			1			3

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2208

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Estrat

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
0-50	Bona	Ceràmic

Composició	Textura	Color
Terra	Argilosa	Gris

Dimensions			Dimensions		
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

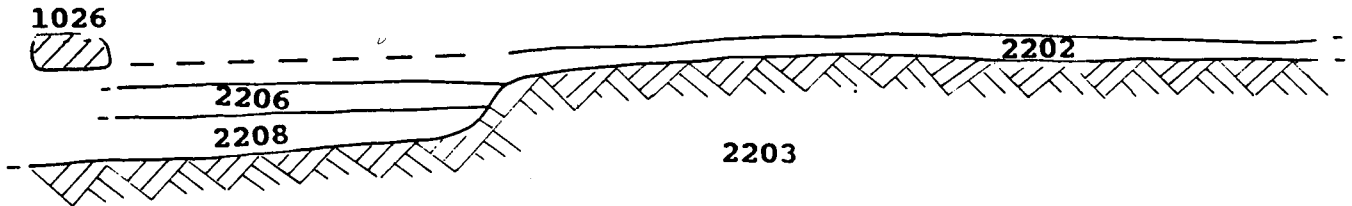
Seqüència física

Igual a 2105	
Cobreix 2203	Cobert per 2206, 1005
Farceix 2207	Farcit per
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 2208

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions: 92.2
Plantes:
Alçats:

Fotografia:

Color:
Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

NUM. CL.	CLASSE CERAMICA	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES	
26	T. S. Aretina Observacions:	Goudineau 18					1			1	
Subtotal							1			1	
92	Comuna romana Observacions:	Gerra			1		2			2	
	Comuna romana Observacions:	Indeterminat	9			2				2	
Subtotal							9	1	2	2	4
104	Grollera oxidada Observacions:	Indeterminat	6							1	
Subtotal							6			1	
114	Amfora Itàlica Observacions:	Indeterminat	2							1	
Subtotal							2			1	
116	Amfora bàtica Observacions:	Dressel 10	2				1			1	
Subtotal							2		1	1	
115	Amfora tarraconense Observacions:	Indeterminat	4							1	
Subtotal							4			1	
122	Amfora indeterminada Observacions:	Indeterminat	13		1					1	
Subtotal							13	1		1	
205	Fauna terrestre Observacions:			3						1	
Subtotal							3			1	
TOTAL							39	2	2	4	11

Jaciment **Area** **Sector** **U.E.**

LLOSA, CAMBRILS

2200

1

2211

Criteri Distinció

Definició

Coloració, textura

Estrat

Datació

Fiabilitat

Criteri datació

Composició

Textura

Color

Terra

Solta

Marró clar

Dimensions

Màxima

Mínima

Màxima

Mínima

Llargada

mts

mts

Amplada

mts

mts

Alçada

mts

mts

mts

mts

Observacions

No s'ha trobat cap restes material.

Seqüència física

Igual a

Cobreix 2203

Cobert per 2202

Farceix

Farcit per

Recolza

Se li rec.

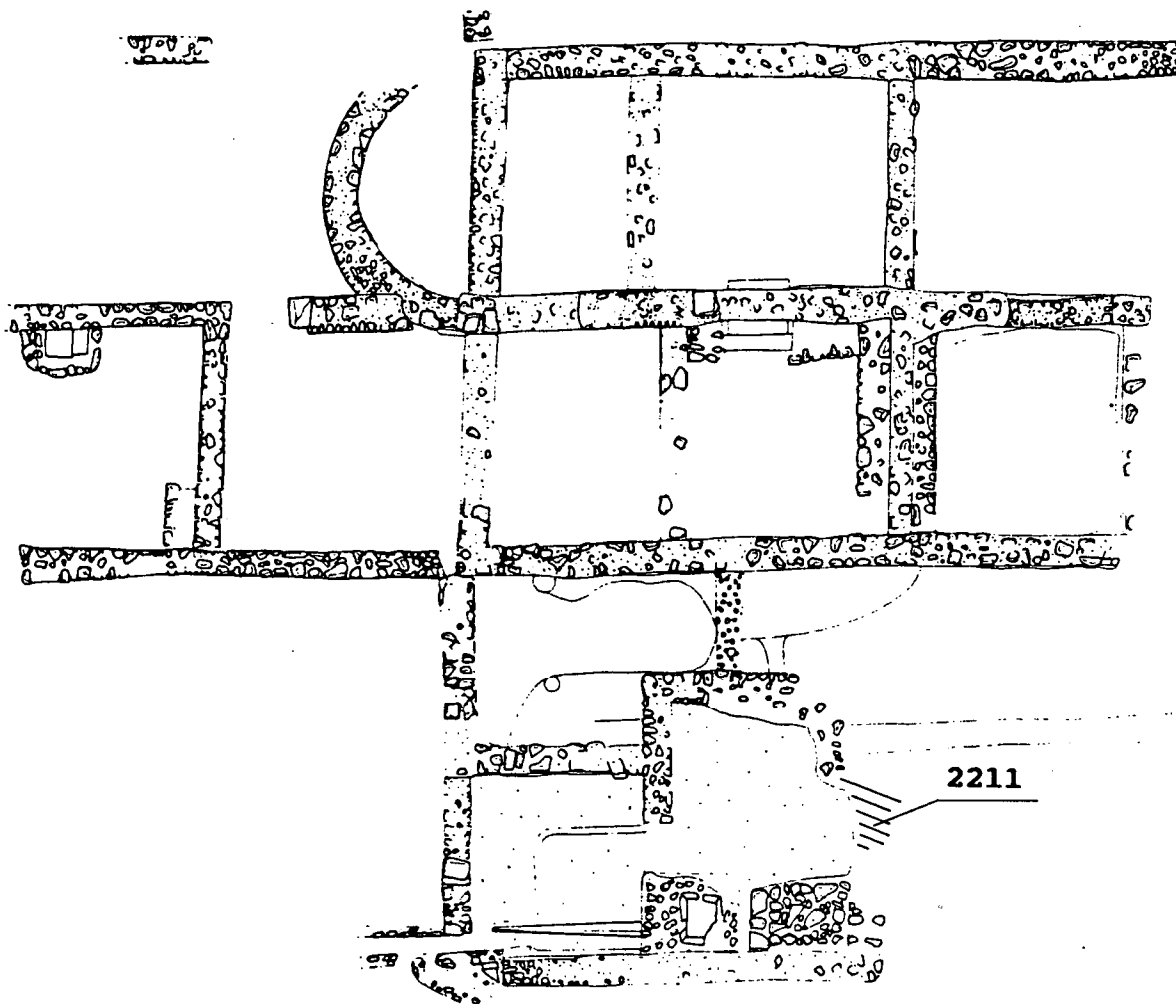
Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 2211

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2209

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Retall

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
0-100	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color

Dimensions			Textura		
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

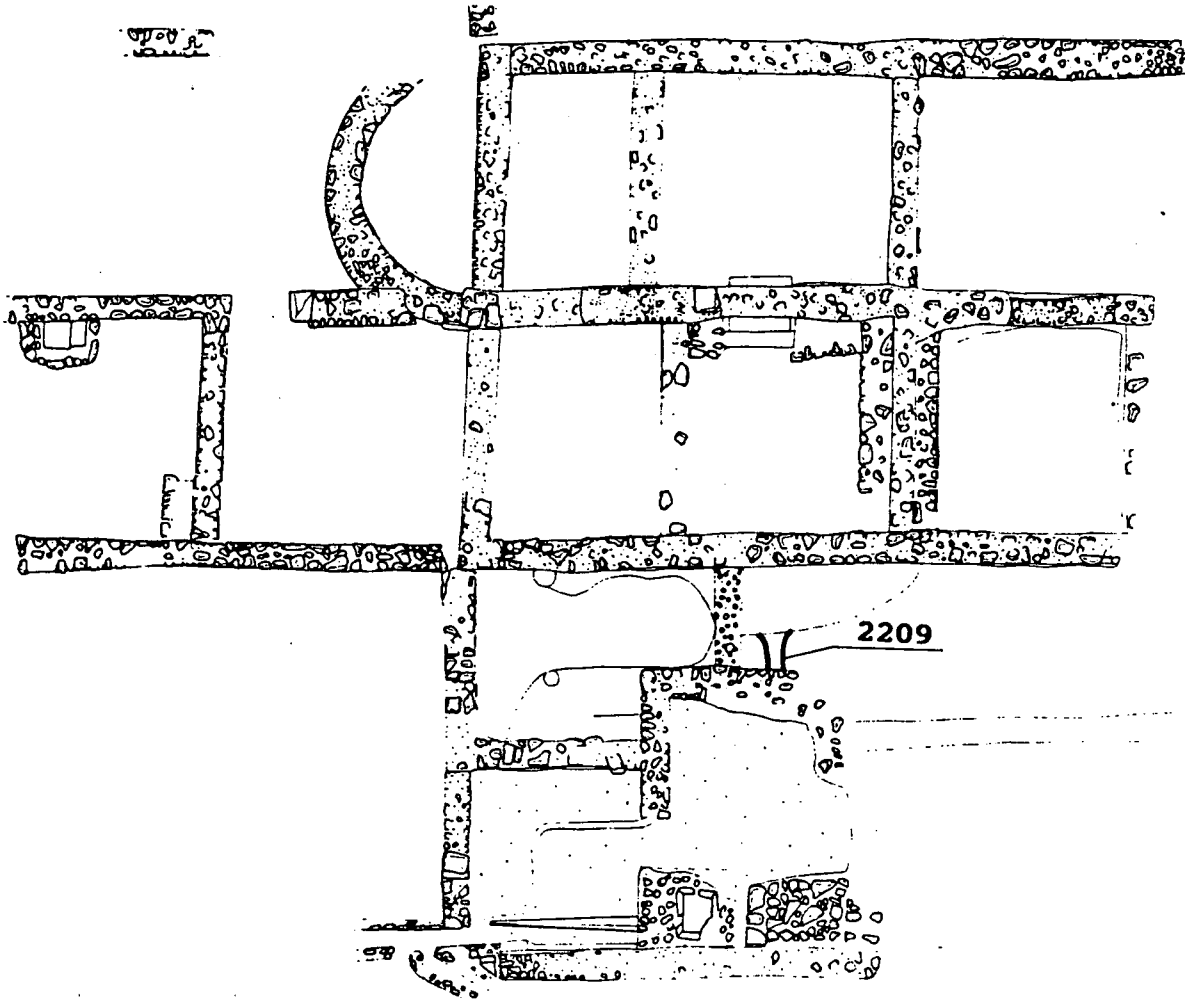
Seqüència física

Igual a	
Cobreix	Cobert per
Farceix	Farcit per 2210
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 2209

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per ERS

Data 11-02-92

CODEX

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2210

Criteri Distinció	Definició
Coloració, Textura	Rebliment

Datació	Fiabilitat	Criteri datació

Composició	Textura	Color
Terra	Solta	

Dimensions		
	Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts
Alçada	mts	mts

Dimensions		
	Màxima	Mínima
Amplada	mts	mts
	mts	mts

Observacions

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Farceix 2209

Recolza

Es lliura

Cobert per

Farcit per

Se li rec.

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 2210

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2212

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Retall

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
0-50	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color

Dimensions			
	Màxima	Mínima	
Llargada	mts	mts	
Alçada	mts	mts	
		Màxima	
		Mínima	
Amplada	mts	mts	
	mts	mts	

Observacions

Retall de forma circular.

Seqüència física

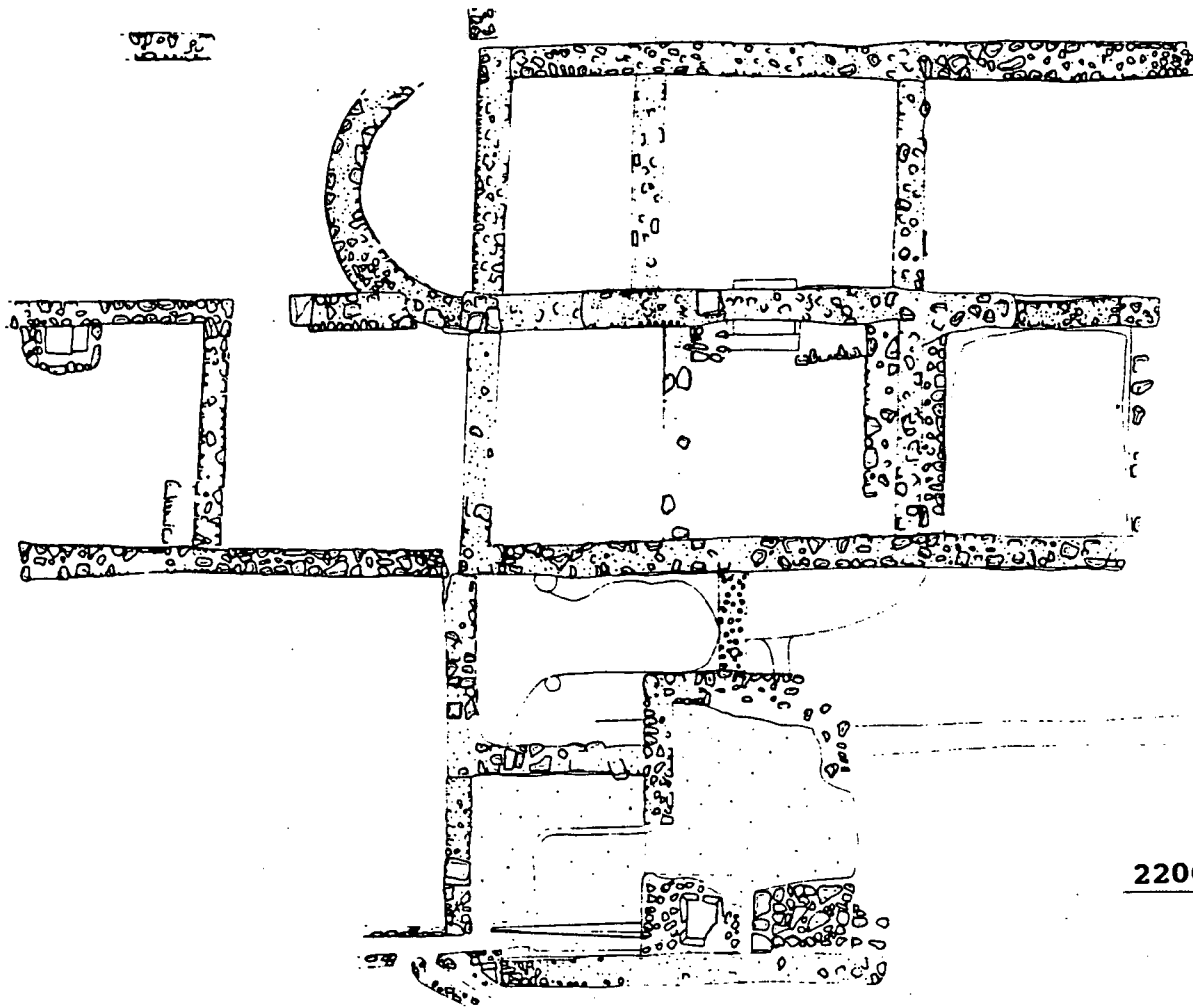
Igual a	
Cobreix	Cobert per
Farceix	Farcit per 2213
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Pou.

Croquis U.E. 2212

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:
 Plantes: General 2
 Alçats:

Fotografia:

Color:
 Diapositives: 50.23 / 50.24

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2213

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Rebliment

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
150-225	Bona	Ceràmic

Composició	Textura	Color
Terra	Compacta	Marró-gris fos

Dimensions					
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Seqüència física

Igual a

Cobreix 2216

Cobert per 2202

Farceix 2212

Farcit per

Recolza

Se li rec.

Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Rebliment del pou.

Croquis U.E. 2213

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.B. 2213

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
26	T.S.Aretina	Goudineau 39					1			1
	Observacions:									
	T.S.Aretina	Indeterminat		2						1
	Observacions:									
Subtotal				2			1			2
33	T.S.Hispànica	Indeterminat		4		3	1			1
	Observacions:	Un d'els amb decoració.								
Subtotal				4		3	1			1
34	T.S.Tardana	Indeterminat		2						1
	Observacions:	Amb decoració								
Subtotal				2						1
35	T.S.Indeterminada	Indeterminat		2			1			1
	Observacions:									
Subtotal				2			1			1
36	T.S.Africana A	Lamboglia 9a					2			2
	Observacions:									
	T.S.Africana A	Lamboglia 3c					3			3
	Observacions:									
	T.S.Africana A	Indeterminat		33		2	3			3
	Observacions:									
	T.S.Africana A	Hayes 31					3			3
	Observacions:									
	T.S.Africana A	Lamboglia 4/36					1			1
	Observacions:									
	T.S.Africana A	Lamboglia 3b					3			3
	Observacions:									
	T.S.Africana A	Lamboglia 3b	1				2			2
	Observacions:									
Subtotal				33		2	17			17

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.B. 2213

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
40	T.S.Africana C Observacions:	Indeterminat		11						1
	T.S.Africana C Observacions:	Lamboglia 40bis	2	2		2	3	1		1
Subtotal				13		2	3	1		2
61	Parets fines Observacions:	Mayet XXXV					2			2
	Parets fines Observacions:	Mayet XVIII					1			1
	Parets fines Observacions:	Indeterminat		5		2	3			3
Subtotal				5		2	6			6
69	Llanties Observacions: Fragment d'esquena.			1						1
Subtotal				1						1
89	Comuna africana Observacions:	Lamboglia 10a					2			2
	Comuna africana Observacions:	Ostia II 302					1			1
	Comuna africana Observacions:	Ostia II 302					5			5
	Comuna africana Observacions:	Lamboglia 10b					2			2
	Comuna africana Observacions:	Ostia I 17					8			8
	Comuna africana Observacions:	Ostia III 332					38			38
	Comuna africana Observacions:	Ostia III 269					1			1
	Comuna africana Observacions:	Ostia I 272					1			1

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.E. 2213

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
89	Comuna africana	Ostia I 271					1			1
	Observacions:									
	Comuna africana	Indeterminat		256		14				14
	Observacions:									
	Comuna africana	Lamboglia 9b					10			8
	Observacions:									
	Comuna africana	Ostia III 267					22			1
	Observacions:									
	Comuna africana	Lamboglia 9b	3				3	1		1
	Observacions:									
	Comuna africana	Ostia I 17	6				1			1
	Observacions:									
	Comuna africana	Ostia III 332	4 i 5				2			2
	Observacions:									
	Subtotal			256		14	97	1		86
92	Comuna romana	Gerra		4		12	11	1		10
	Observacions:									
	Comuna romana	Gerra			1		5			1
	Observacions:									
	Comuna romana	Bol					1			1
	Observacions:									
	Comuna romana	Gran recipient					3			2
	Observacions:									
	Comuna romana	Gran recipient			2	7				6
	Observacions:									
	Comuna romana	Indeterminat		449		1				1
	Observacions:									
	Comuna romana	Gran recipient	7	5		4	1	1		1
	Observacions:									
	Subtotal			458	3	24	21	2		22
93	Comuna romana reduïda	Bol					1			1
	Observacions:									
	Comuna romana reduïda	Gerra					1			1
	Observacions:									

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.B. 2213

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECBS
93	Comuna romana reduïda	Indeterminat		6						1
	Observacions:									
	Subtotal			6			2			3
103	Grollera oxidada	Indeterminat		2		4	1			1
	Observacions:									
	Subtotal			2		4	1			1
104	Grolera reduïda	Indeterminat		8			2			2
	Observacions:									
	Subtotal			8			2			2
114	Amfora itàlica	Indeterminat		2						1
	Observacions:									
	Subtotal			2						1
115	Amfora tarraconense	Dressel 2/4			4		3			3
	Observacions:									
	Subtotal				4		3			3
116	Amfora bètica	Indeterminat		6						1
	Observacions:									
	Subtotal			6						1
117	Amfora africana	Keay V					1			1
	Observacions:									
	Amfora africana	Indeterminat		14						1
	Observacions:									
	Subtotal			14			1			2
122	Amfora indeterminada	Indeterminat		63	2					2
	Observacions:									
	Subtotal			63	2					2
128	Tegulae			120			19			1
	Observacions:									

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.B. 2213

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
Subtotal				120			19			1
129	Imbrices			54						1
	Observacions:									
Subtotal				54						1
131	Materials de construcció	Maons		4						4
	Observacions:									
Subtotal				4						4
192	Pasta de vidre	Tesel.la						1		1
	Observacions: Color blau									
Subtotal								1		1
193	Vidre	Blanc		8						1
	Observacions:									
Subtotal				8						1
201	Coroplàstia		8	1						1
	Observacions: Representa un cavall									
Subtotal					1					1
203	Industria ossia	Agulles		4						3
	Observacions:									
	Industria ossia	Agulles	9 al 14					6		6
	Observacions:									
Subtotal					4			6		9
205	Fauna terrestre	Indeterminat		126						1
	Observacions:									
	Fauna terrestre	Banyes		16				1		8
	Observacions:									
Subtotal				142				1		9
206	Peces dentàries	mandíbula		1						1
	Observacions:									

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.B. 2213

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
206	Peces dentàries Observacions:	dents		7						1
Subtotal				8						2
208	Fauna malacològica Observacions:	cargol marí						2		2
	Fauna malacològica Observacions:	cargol terrestre						5		5
Subtotal								7		7
TOTAL					1218	9	51	175	19	190

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2216

Criteri Distinció	Definició
Coloració, textura	Rebliment

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
150-225	Bona	

Composició	Textura	Color
Terra	Solta	Gris

Dimensions			Textura		
	Màxima	Mínima		Màxima	Mínima
Llargada	mts	mts	Amplada	mts	mts
Alçada	mts	mts		mts	mts

Observacions

Seqüència física

Igual a	
Cobreix	Cobert per 2213
Farceix 2212	Farcit per
Recolza	Se li rec.
Es lliura	Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 2216

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.E. 2216

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
89	Comuna africana Observacions:	Ostia I 271					1			1
	Comuna africana Observacions:	Lamboglia 10a					2			2
	Comuna africana Observacions:	Ostia III 267					1			1
	Comuna africana Observacions:	Ostia I 37					1			1
	Comuna africana Observacions:	Ostia III 332					4			4
	Comuna africana Observacions:	Lamboglia 9a					2			2
	Comuna africana Observacions:	Ostia III 331					2			2
	Comuna africana Observacions:	Indeterminat		20		2				2
Subtotal				20		2	13			15
92	Comuna romana Observacions:	Indeterminat			2	1				3
	Comuna romana Observacions:	Gran recipient				1	2			3
	Comuna romana Observacions:	Indeterminat		31						1
Subtotal				31	2	2	2			7
93	Comuna romana reduïda Observacions:	Indeterminat		1						1
Subtotal				1						1
103	Grollera reduïda Observacions:	Indeterminat		1						1
Subtotal				1						1

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.E. 2216

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
117	Amfora africana	Indeterminat		4						1
	Observacions:									
Subtotal				4						1
122	Amfora indeterminada	Indeterminat		2						1
	Observacions:									
Subtotal				2						1
127	Dolia			1						1
	Observacions:									
Subtotal				1						1
128	Tegulae			13			4			1
	Observacions:									
Subtotal				13			4			1
129	Imbrices			5						1
	Observacions:									
Subtotal				5						1
193	Vidre			1						1
	Observacions:									
Subtotal				1						1
200	Elements de pedra	Sílex		1						1
	Observacions:									
Subtotal				1						1
205	Fauna terrestre	Indeterminat		27						1
	Observacions:									
Subtotal				27						1
206	Peces dentàries	Dents		1						1
	Observacions:									
Subtotal				1						1

CODIX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT

U.B. 2.216

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	PRAG. INF.	ANSES	FONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
TOTAL				108	2	4	19			33

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2214

Criteri Distinció	Definició
Evidència física	Retall

Datació	Fiabilitat	Criteri datació
0-200	Bona	Estratigràfic

Composició	Textura	Color

Dimensions		Dimensions	
	Màxima		Mínima
Llargada	mts	Amplada	mts
Alçada	mts		mts

Observacions

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Cobert per

Farceix

Farcit per 2215

Recolza

Se li rec.

Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 2214

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX

Jaciment **Area** **Sector** **U.E.**

LLOSA, CAMBRILS

2200

1

2215

Criteri Distinció

Definició

Coloració, textura

Rebliment

Datació

Fiabilitat

Criteri datació

100-200

Bona

Ceràmic

Composició

Textura

Color

Terra

Solta

Marró

Dimensions

Màxima

Mínima

Màxima

Mínima

Llargada

mts

mts

Amplada

mts

mts

Alçada

mts

mts

mts

mts

Observacions

Seqüència física

Igual a

Cobreix

Cobert per

Farceix 2214

Farcit per

Recolza

Se li rec.

Es lliura

Se li lliura

Interpretació

Croquis U.E. 2215

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

U.B. 2215

NUM. CL.	CLASSB	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSBS	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
33	T.S.Hispànica	Indeterminat		1						1
	Observacions:									
Subtotal				1						1
35	T.S.Indeterminada	Indeterminat		1						1
	Observacions:									
Subtotal				1						1
61	Parets fines	Indeterminat		3			1			2
	Observacions: Un d'ells presenta decoració.									
Subtotal				3			1			2
89	Comuna africana	Ostia II 332					1			1
	Observacions:									
Subtotal							1			1
92	Comuna romana	Indeterminat		16			1			1
	Observacions:									
Subtotal				16			1			1
116	Amfora bètica	Indeterminat		2	1					1
	Observacions:									
Subtotal				2	1					1
117	Amfora africana	Indeterminat		5						1
	Observacions:									
	Amfora africana	Keay VI,7			1		2			1
	Observacions:									
Subtotal				5	1		2			2
122	Amfora indeterminada	Indeterminat		25			1			1
	Observacions:									
Subtotal				25			1			1

CODEX SCCL - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

JACIMENT LLOSA, CAMBRILS

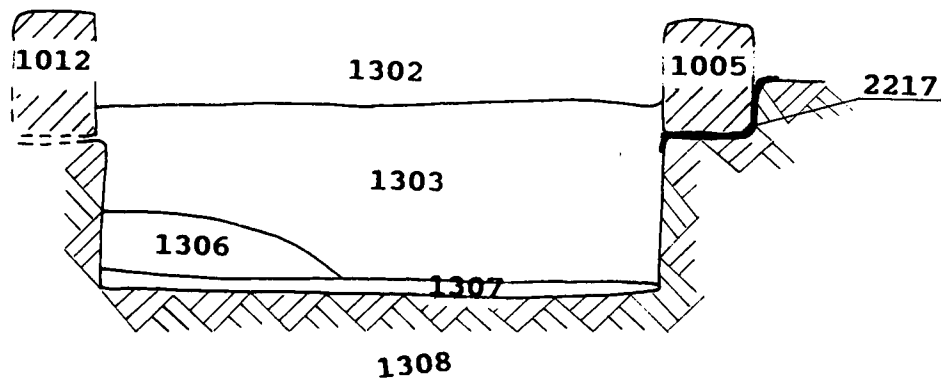
U.E. 2215

NUM. CL.	CLASSE	TIPUS	NUM. REFERENCIA	FRAG. INF.	ANSBS	PONS	VORES	PERF. SENCER	ALTRES	TOTAL PECES
127	Dolia			1						1
	Observacions:									
	Subtotal			1						1
128	Tegulae			7			2			2
	Observacions: Un fragment de tegulae mamata									
	Subtotal			7			2			2
129	Inbrices			5						1
	Observacions:									
	Subtotal			5						1
130	Elements ceràmics	Pondera		1						1
	Observacions:									
	Subtotal			1						1
194	Ferro	Indeterminat		2						1
	Observacions:									
	Subtotal			2						1
205	Fauna terrestre	Indeterminat		2						1
	Observacions:									
	Subtotal			2						1
	TOTAL			71	2		8			17

Jaciment	Area	Sector	U.E.
LLOSA, CAMBRILS	2200	1	2217
Criteri Distinció	Definició		
Evidència física	Retall		
Datació	Fiabilitat	Criteri datació	
0-200	Bona	Estratigràfic	
Composició	Textura	Color	
Dimensions	Màxima	Mínima	Màxima
Llargada	mts	mts	Amplada
Alçada	mts	mts	mts
			mts
Observacions			
Unicament s'observa en el tram del sector 1300.			
Seqüència física			
Igual a			
Cobreix	Cobert per		
Farceix	Farcit per 1005		
Recolza	Se li rec.		
Es lliura	Se li lliura		
Interpretació			
Retall per a construir el mur 1005.			

Croquis U.E. 2217

N _____

Documentació gràfica

Planimetria:

Seccions:

Plantes:

Alçats:

Fotografia:

Color:

Diapositives:

Documentació històrica

Fet per

ERS

Data

11-02-92

RECU LL DE PREMSA

Nova campanya d'excavacions a la Llosa

*CODEX - Arqueologia
i Patrimoni*

Des del dia 11 de febrer i durant un mes el Servei d'Arqueologia de la Generalitat portarà a terme treballs arqueològics a la vil·la romana de "La Llosa", sota la direcció tècnica de CODEX-ARQUEOLOGIA I PATRIMONI. En els treballs hi participen un arqueòleg i un auxiliar d'arqueologia de l'esmentada empresa i dos membres de la Brigada Municipal.

La vil·la romana de "La Llosa", situada a la vora de la platja de Cambrils, ha estat objecte de

diverses campanyes d'excavació anteriors que han posat al descobert les restes de la part industrial de la vil·la. Aquesta zona industrial està formada per diverses habitacions i dipòsits on s'elaboraven, probablement, conserves de peix, condiment alimentari molt apreciat en l'època romana.

Durant la present campanya es posaran al descobert noves restes arqueològiques vinculades a aquesta àrea industrial per tal de conèixer amb més profunditat el seu funcionament i per tal d'ampliar les restes visibles d'aquesta mostra del nostre patrimoni històrico-arqueològic.

LUIS ROVIRA I BARENYA

Treballs realitzats l'estiu passat

CAMBRILS

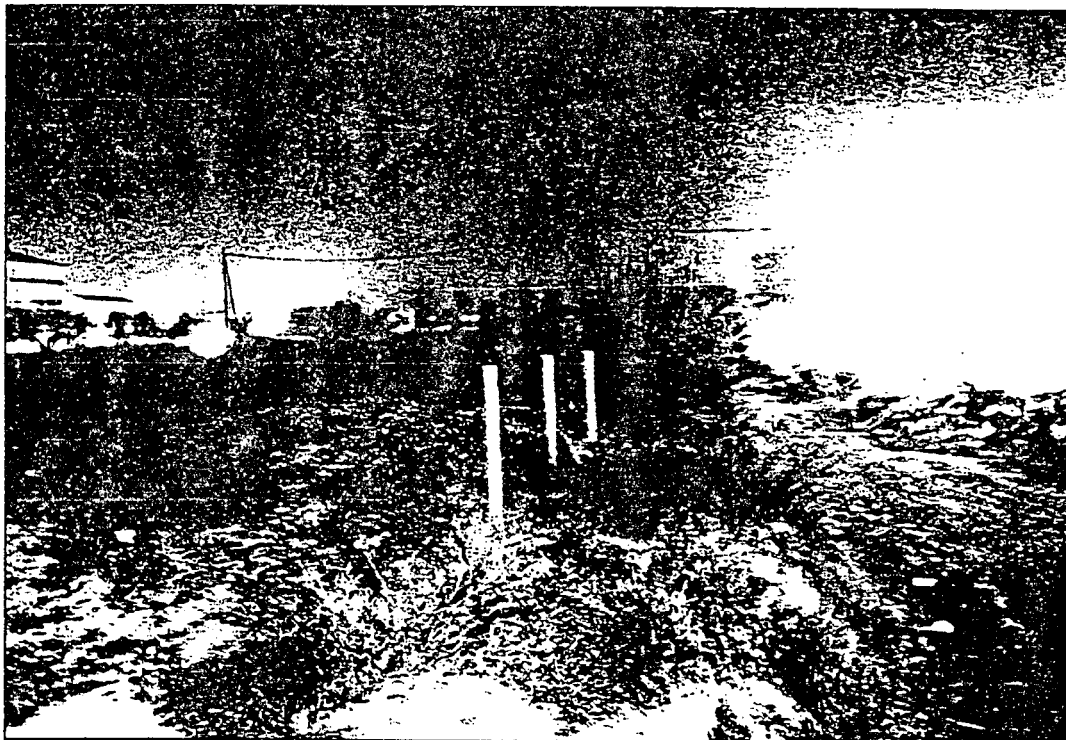
Comença una nova campanya d'excavacions a La Llosa

R.D.

Ahir va iniciar-se a Cambrils una nova campanya d'excavacions arqueològiques a la villa romana de La Llosa.

En anteriors campanyes, realitzades a la zona, s'havien posat al descobert restes pertanyents a la part industrial de la villa romana entre les que es pot destacar diverses habitacions i dipòsits on s'elaboraven, probablement, conserves de peix utilitzades com a condiment alimentari a l'època romana. Actualment s'intenta ampliar aquesta àrea industrial per tal d'augmentar els coneixements que es tenen sobre el seu funcionament i la seva distribució.

En els treballs, que es realitzen sota la direcció tècnica de Codex-Arqueologia i Patrimoni, hi participen un arqueòleg, un auxiliar d'arqueologia i dos membres de la brigada municipal de Cambrils.

Els treballs es van iniciar dilluns i s'allargaran durant un mes.

FERRAN TORRENS

Còdex excava les restes romanes de Cambrils

CAMBRILS. La vil·la romana de la Llosa, al costat del barranc de la Verge del Camí i vora la platja de Cambrils és objecte de noves excavacions arqueològiques des de dilluns passat.

La cooperativa Còdex-arqueologia i patrimoni, és l'encarregada dels treballs que es realitzaran durant un mes, en què intervenen un arqueòleg i un auxiliar d'arqueologia de l'empresa i dos treballadors de la brigada municipal cambrilena.

Josep Anton Remolà, membre de Còdex, ha indicat que els treballs es concentren sobre una zona d'uns 25 per 19 me-

□ *La vil·la de la Llosa torna a ser objecte de prospeccions arqueològiques*

□ *Els treballs serviran per completar l'àrea industrial del conjunt arquitectònic*

tres de l'àrea industrial, la més estudiada fins ara.

Tres àmbits

La vil·la romana de la Llosa és una construcció de camp datada al segle I abans de la nostra era i, segons els arqueòlegs, va ser abandonada entre els segles IV i V de la nostra era.

L'edificació es distribueix en tres àmbits: el més proper al mar era el dedicat a l'activitat industrial marina, més cap a l'interior hi havia la zona residencial, i uns metres darrera d'aquesta hi havia hagut una altra zona d'activitat industrial relacionada amb les feines del camp.

Aquesta darrera zona va ser la primera que es va

descobrir, l'any 1980, quan l'Ajuntament local realitzava el replantejament de la zona que, a la vista de la troballa, es va requalificar com a zona verda i de preservació arqueològica.

Vàries excavacions

L'any 83 i 84 es van fer excavacions a la vil·la. L'any 90 s'hi va fer una

neteja i el juliol de l'any passat, la mateixa Còdex va fer-hi nous treballs.

La zona més recuperada actualment és la industrial marítima, dedicada a la producció de conserves de peix i salaons, menges molt apreciades pels romans.

L'objectiu dels treballs actuals es, segons Remolà, acabar de definir aquesta àrea industrial i completar el conjunt de restes visibles de la zona. L'arqueòleg ha apuntat la hipòtesi que alguns dels dipòsits, sensa sola, d'aquesta àrea fossin viviers de peix per poder treballar amb més agilitat.

ENRIC GARRIGA

PERE FERRE

La estatua puede ser un lampadario

Estatua de bronce en la villa romana de Cambrils

Ayer por la mañana se encontró en la villa romana de la Llosa, en Cambrils, diversas piezas de bronce de gran valor arqueológico. La pieza más importante es una estatua de bronce, probablemente un lampadario, de unos 70 centímetros de altura que podría formar parte de un conjunto escultórico mucho más amplio y complejo. Se trata de la figura de un adolescente, sin cabeza, que a simple vista tiene una serpiente que le rodea el cuerpo. (Pág. 16)

ARQUEOLOGIA

Gran troballa de peces de bronze a la vila romana de Cambrils

Els jaciments de la Llosa podrien considerar-se, arrel d'aquest descobriment, com els segon en importància de les comarques tarragonines.

R.D.
A hir al matí es va trobar a la vila romana de la Llosa un seguit de peces de bronze de gran valor arqueològic. Es tracta d'una troballa excepcional en el marc de l'escavació de bronze que podria transformar el jaciment romà de Cambrils en el segon en importància de les comarques tarragonines.

La peça més important d'aquest descobriment és una estatueta de bronze, probablement un cadaveri, d'uns 70 cm de llargada, que possiblement formaria part d'un conjunt escultòric molt més ampli i complexe. Es tracta d'una figura d'un adolescent, sentada i amb peana, que a primera vista apareix amb una serp enroscada al voltant del cos. Junt amb aquesta figura s'han descobert uns quants altres peces de bronze. Actualment els treballs que es realitzen a la vila romana de la Llosa intenten delimitar la zona d'excavació. Les peces s'han trobat treballant als nivells de superfície, anteriors a la construcció, és a dir, formaven part dels fonaments i el material, teules, troços de ceràmica i algun fragment de ceràmica, utilitzats per reomplir els espais dels edificis.

PERE FERRE

L'estatua de bronze podria enquadrar-se al segle I a.C.

Tot i que de moment no es pot fixar amb exactitud l'època a la qual pertany la figura, el moment d'abandonament del jaciment és el segle IV a.C., podria encuadrar-se al voltant del segle I a.C. Esther Ramon, arqueòleg en cap de l'excavació, ha comentat que «de moment és molt difícil datar-lo, tot i que la simbologia que presenta el descobriment és semblant a un canelobre existent a Tarragona que es pot situar a l'època republicana. De tota manera podrem tenir una informació més fiable una vegada analitzades les restes de ceràmica trobades junt les peces de bronze».

De moment tot el grup descobert a la vila romana ha de passar un procés de restauració. d'aproximadament un any, després es realitzarà una exposició a Cambrils i la seva ubicació definitiva serà el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona.

La campanya d'excavacions arqueològiques es realitza fruit d'un conveni signat entre la Diputació de Tarragona i la Generalitat de Catalunya, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Cambrils, l'empresa Codex-Arqueologia, i Patrimoni assumeix la direcció tècnica.

**Important
troballa de
bronze romà
a Cambrils**

Pàgina 22

Les troballes es van realitzar ahir al matí.

FERRAN TORRENS

Troben valuosos bronzes al jaciment cambrilenc de la Llosa

CAMBRILS. - Els arqueòlegs que excavaven les ruïnes de la vil·la romana de la Llosa de Cambrils van descobrir ahir al matí un jaciment de peces de bronze romanes que podria ser el segon en importància de les comarques meridionals, segons va afirmar Cristina Benet, gerent de Codex, la cooperativa que realitza les excavacions.

Sota la base de les edificacions, es va descobrir un estàtua d'un nen d'uns 70

centímetres, sense cap, que segurament s'utilitzava per aguantar llànties d'oli. Dipositats en un pou, junt a l'estàtua, també es van localitzar plats i altres atuells de bronze, que possiblement van ser llançats pels propietaris quan va canviar l'estil artístic de l'època. Segons els especialistes, el valor de les peces

és incalculable. La troballa de bronze només la supera la del pou Cartanyà de Tarragona que va descobrir l'arqueòleg i historiador tarragoní Bonaventura Hernández Sanahuja, considera la gerent de Codex.

Segons les primeres impressions, la troballa podria datar-se del segle I o II després de Crist. Tan-

mateix, les dades sobre aquest poblat són confuses, perquè només se sap que va abandonar-se al segle IV i la troballa, segons el càlcul de capes paral·leles al sòl, és anterior a la construcció de l'edifici on s'ha localitzat.

Cristina Benet va assenyalar que les peces segurament s'estaran un any en

restauració, i abans de dipositar-les al museu arqueològic de Tarragona, s'exposaran a Cambrils.

La troballa s'ha realitzat durant una intervenció que es va iniciar l'11 de febrer, fruit d'un conveni entre Diputació i la Generalitat amb l'ajut municipal. Encapçalen la recerca un arqueòleg i un auxiliar, que des d'ahir realitzen la seva tasca amb vigilància de la policia durant les 24 hores per evitar l'espoli de la zona.

JORDI GRAU

JORDI GRAU

Número 248

250 Ptes.

MARÇ 1992

Excepcional descoberta de
bronzes romans a la Llosa

Troballes excepcionals a La Llosa

L'escultura de bronze esdevé el símbol de La Llosa

Gerard Martí

El dia 11 de febrer s'inicià una nova campanya d'excavació a la vil·la romana de La Llosa que ha donat com a fruit unes troballes excepcionals. Aquestes són un seguit de peces de bronze entre les que destaca un estàtua de 70 cm. d'alçada.

Les excavacions han anat a càrrec de Codex S. A., sota la direcció de l'arqueòloga Ester Ramon, participant del conveni Generalitat-Diputació i amb la col·laboració de l'Ajuntament. La tasca que va emprendre l'equip d'excavació va ser el de finalitzar, arribant fins al sòl natural argilós, zones ja prèviament excavades, com és el cas de l'espai on va aparèixer el conjunt de peces que principalment són de bronze.

Les peces

El divendres 28 de febrer va ser quan sorgiren la majoria de les peces. La primera evidència d'aquestes va ser la peanya de l'escultura que precedí la troballa de les altres peces. Segons Ester Ramon bona part d'aquestes

corresponien a un "lampadari que eren: els tres peus, la barra que es fixava als tres peus, el plateret del damunt i segurament una llàntia de broze que formava part del conjunt que ha estat totalment recuperat. També es descobriren un suport que té una peça quadrangular amb potes, un cilindre que fa de suport i un plateret a damunt, que podria servir per posar llum a la taula o fins i tot per portar olles o cassoles a la taula", primera hipòtesi amb la que es treballa abans de realitzar un estudi més profund i mancant encara, una restauració necessària.

Aquesta restauració també serà imprescindible per a determinar a quina època pertanyen les dues monedes trobades al mateix indret i els dos objectes de ferro que possiblement, correspondrien a l'espasa curta romana anomenada daga.

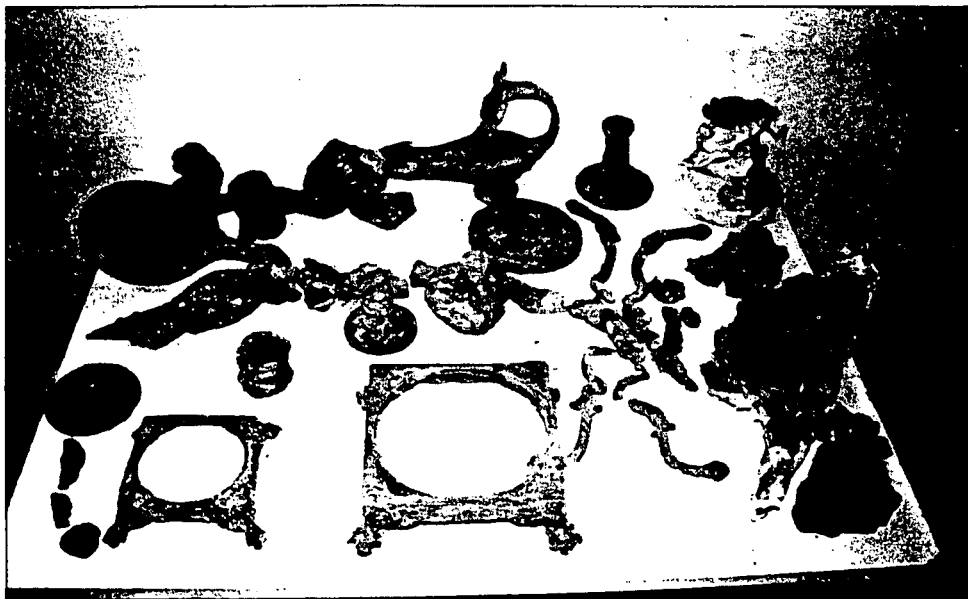
Gràcies a l'aparició de la llàntia i la seva tipologia, "el conjunt de peces seria de finals del segle I d.C. inicis del II d.C. i possiblement, l'abandonament (de les peces) dataria de finals del segle II d.C." segons la directora de l'excavació. D'aquesta forma es podria datar tot el conjunt i espe-

cialment l'escultura. Aquesta correspon a "un adolescent nu amb el cabell llarg, representant una divinitat segurament Apol·lo, portant una mena d'arbrust enrotllat al braç que li passava per darrera l'esquena i li surtia pel cap, com si fossin flors a punt d'obrir-se", conclusions que Ester Ramon ens comenta després d'un primer estudi. Com s'observà en el moment de l'extracció, la peanya sobre la que es recolza la figura, tenia a cada vèrtex una pota de tipus zomòrfic (lleó segurament). Totes aquestes peces no tindrien un ús diari sinó que es tractaria d'objectes de luxe que es guardaven en vitrines i només es feien servir per a dates assenyalades.

Formaven part d'un farciment

El lloc on varen aparèixer les peces és una de les diferents habitacions i basses quadrangulars que formaven el sector industrial de "La Llosa". En aquest cas és una habitació descoberta l'estiu passat, presentant aleshores la particularitat de posseir a les parets restes d'estuc blanc amb

pintures geomètriques en roig i negre. La campanya d'enguany havia de servir com hem apuntat anteriorment, per finalitzar l'excavació de quadrícules com la que va aparèixer el conjunt de bronzes. La sorpresa ja va ser notòria en comprovar que en aquesta habitació, es produís segons l'arqueòloga "un retall del nivell geològic de forma rectangular i de forma molt ben aconseguida, creiem, doncs, que tenia una utilitat concreta. En un moment donat aquesta utilitat desapareix i s'abandona". Per una posterior utilització de l'espai, es necessitè el farciment del retall d'un metre de fondària que es realitzà amb material de construcció principalment. Així, doncs, han aparegut gran quantitat de teules junt amb altres elements com l'"oppus signium" (barreja de calç i ceràmica prem-sada), estucs policroms i plaquetes de marbre de diferents colors i tamany, però amb un format triangular. Junt amb aquest seguit de materials van aparèixer els bronzes que, en tractar-se d'un conjunt, possiblement van passar de moda i els llençaren, arribant d'aquesta forma fins els nostres dies.

El conjunt de bronzes abans de la seva restauració

CODEX

Les peces tenen un alt valor museogràfic

CODEX

També han aparegut estris de cuina

CODEX

Llàntia piriforme que data d'inicis del s. I d. C. - finals II d.C.

CODEX

La tècnica de la "cera perduda"

Gerard Martí

L'aparició del conjunt de bronzes és un fet excepcional dins el món de l'arqueologia a la demarcació de Tarragona, havent-nos de remontar al segle passat per a obtenir troballes d'aquest tipus tan importants. Van ser concretament dues: un conjunt de bronzes al pou Cartanyà i a la Pedrera de Tarragona, una estatueta d'un negret lampadari, molt semblant a la figura que va aparèixer el divendres 28 de febrer a Cambrils. Aquelles dues troballes foren fetes per Hernández Sanahuja del qui actualment se celebra el centenari de la seva mort.

Davant unes peces com les recentment recuperades, és interessant saber quina tècnica utilitzaren els artesans de l'època. Per a treballar el bronze existeixen dos mètodes generals: per martellejat amb planxes de bronze o la tècnica del bronze fos o colat. Per a estris sense decoració s'utilitzava la primera.

Les llànties o les escultures del tipus que han aparegut a la Llosa, s'elaboraven gràcies a la fosa. Dins de la fosa existien diferents mètodes però el més utilitzat és el de la "cera perduda". Consisteix a realitzar un model, normalment de terracota, al que se li aplicava una capa de cera no molt fina. Posteriorment s'envoltava el model encerat amb un rotllo d'argila al qual se li realitzaven uns conductes, canals de ventilació i buidatge per on entrava aire calent. Aquest derritia la cera i pels mateixos conductes s'evacuava. A continuació pels canals s'hi abocava el bronze líquid que ocupava l'espai deixat per la cera. Un cop colat s'extreia el motllo i el model, que fins i tot podia servir per a diferents figures.

El Museu, més necessari que mai

Gerard Martí
Marcel Rúbio

Degut a l'aparició de l'escultura i tot el seguit de peces que l'acompanyen, s'ha revifat la polèmica sobre la manca d'un museu en condicions a Cambrils. La Generalitat ha atorgat a la troballa el distintiu de "peces d' excepcional interès" amb el seguit d'obligacions que aquest fet comporta, entre d'altres i com en totes les peces arqueològiques, s'han de dipositar en un museu de la Xarxa de Museus de la Generalitat. En el cas que ens ocupa el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona.

Però abans d'utilitzar les peces per a fins museístics, s'ha de procedir a "una restauració immediata i acurada" segons Cristina Benet, gerent de CODEX. Per tal de realitzar aquesta restauració es necessita fer un pressupost que aquesta empresa ja ha presentat al Cap de Servei d'Arqueologia de la Generalitat, que en tractar-se d'una cosa excepcional "haurà de formar part d'un pressupost extraordinari" o si no "s'haurà de buscar finançament per una altra banda, però dubto que la Generalitat se'n desentengui" vista la importància de les peces, com ens remarcà Cristina Benet. A més creu que un cop finalitzada la restauració "aquestes peces no són gaire fà-

cils de mantenir, perquè un cop aplicada la restauració a un objecte de metall aquest necessita unes mesures de seguretat, humitat, temperatura,..." "amb vitrines tancades, amb humificadors, sense que absorbeixin les sals" perquè si no es tornen a degradar.

L'Ajuntament s'ha manifestat, per part del conseller de Cultura, sensibilitzat amb el tema al creure que "hem d'accelerar al màxim el condicionament i la construcció d'un museu, que estigues reconegut per la Generalitat i que tingui totes les condicions". Robert Benaiges manifestà que es mantindrien contactes amb el C.E.C. per tal de condicionar el Molí de les Tres Eres o algun altre lloc. Però segons la Junta del Centre d'Estudis (C.E.C.) encara manca 1 milió de pessetes per finalitzar la primera fase de rehabilitació del Molí, diners que caldrà que porti l'Ajuntament si es preten finalitzar abans de la Fira, com es va dir en la presentació de la maqueta del Molí restaurat.

Degut a aquest fet, el C.E.C. aposta clarament per la Torre de l'Ermida que segons el president Josep M. Recasens "reuneix totes les condicions segons el Butlletí Oficial del 14-XI-1990". Reconeix però que "l'única cosa que ens falta és gestionar-ne la legalització" apuntant fins i tot la possibi-

Els bronzes formaven part d'un abocament

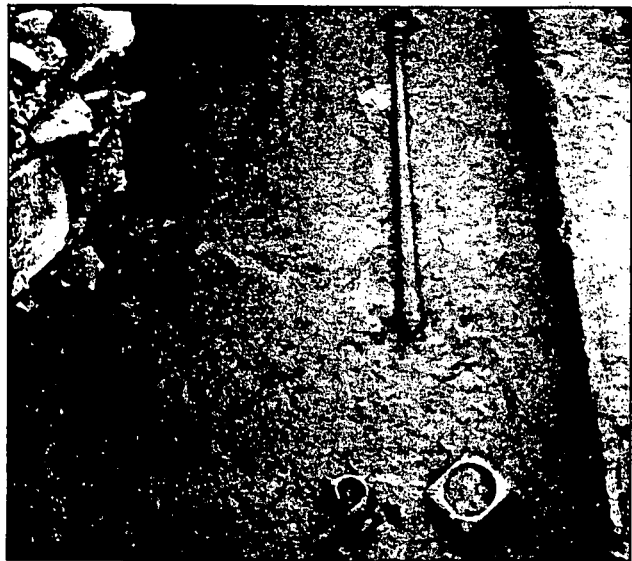
litat de contractar un director per a aquest museu. Dins la Torre de l'Ermida cal recordar que es troben, entre d'altres peces, les recuperades després de l'excavació del pati posterior del Santuari de la Mare de Déu del Camí, realitzada el setembre de 1990. Els treballs aleshores també varen ser dirigits per CODEX i les peces, un cop estudiades passaren a ocupar unes vitrines noves a la Torre. Com ja vàrem informar en el seu moment aquestes peces es quedaven a Cambrils en dipòsit per dos anys, termini que tenen els arqueòlegs abans d'entregar les peces.

La gerent de CODEX ha reconegut que "vam cometre un error de forma, perquè tot i que nosaltres no teníem cap problema en cedir-les, la Direcció General del Patrimoni ens ha donat un toc d'atenció perquè vam passar unes peces a l'Ajuntament sense que fossin ells (Direcció General del Patrimoni) qui ho decidissin". Tot i això s'ha intentat "solucionar el problema i junt amb l'Ajuntament es sollicità a la Di-

recció General de Patrimoni que aquest dipòsit es fes legalment" durant el termini de dos anys que ja vencen, opinant però que "no hi haurà cap problema per a que concedeixin una pròrroga".

Ramon Ortiga membre de la Junta del C.E.C. creu que "abans que acabi el termini s'ha de legalitzar la Torre d'acord amb l'Ajuntament" i que a "llarg termini s'ha de pensar en un altre lloc que podria estar situat al Casc Antic. El millor indret fóra l'Ajuntament i les cases del voltant". Però la urgència apareix, doncs, en dos fronts i com declarà Robert Benaiges en comentar el tema del futur museu, "hem d'accelerar al màxim perquè si no ens ho prenen tot".

Mentre procedíem a l'edició de la Revista ens ha arribat la notícia que la restauració de les peces per part de CODEX ha estat denegada i la Generalitat ha encomanat aquesta tasca al Centre de Restauració de St. Cugat del Vallès. Aquesta notícia, si es confirma, s'ampliarà el pròxim mes.

El dilluns 2 de març van aparèixer una espasa i la llàntia, entre d'altres utensilis

La campanya d'enguany obre les portes a futures intervencions

Gerard Martí
Marcel Rúbio

La campanya que s'ha realitzat durant el mes de febrer s'hauria d'haver iniciat el desembre de 1991, però per problemes de l'Ajuntament amb la contractació dels dos obrers que van col·laborar amb l'excavació, aquesta s'hagué de retardar. Un cop iniciada es centrà en dos fronts. El primer consistia en netejar les estructures ja conegudes cobertes pels abocaments il·legals de fa dos anys. L'altre objectiu més interessant, es fixà en excavar zones on s'hi havia realitzat un primer rebaix de terres no definitiu. Una d'aquestes zones eren les basses i habitacions quadrangulars on, com hem apuntat anteriorment, han aparegut el conjunt de bronzes. També l'àrea on l'estiu passat s'inicià a excavar treient terres superficials, no aparegué cap estructura d'habitatge tot i trobar-se al costat de l'habitació que encabia els bronzes. El sòl argilós s'ha trobat molt alt i en els darrers dies d'excavació, quan es procedia en aquesta zona, va aparèixer un pou. Aquest només es tractava d'un retall en les argiles amb una profunditat d'escassament dos metres, sense presentar cap tipus de boca. El que sí que es trobà va ser gran quantitat de ceràmica d'època romana Baix Imperial (IV-V d.C.), ossos, banyes de cérvol, una figureta de terracuita possiblement un cavall, i un dau de fusta.

Difusió de les troballes

Aquestes troballes esdevenen de menor importància davant l'excepcionalitat del conjunt de bronzes. Per tal que sigui reconegut i difós el seu valor històric i, perquè no, artístic, es realitzaran diferents actuacions. Una de les que s'ha de fer a curt termini és l'organització per part del Centre d'Estudis Cambrilencs d'una exposició fotogràfica on s'hi podrien observar totes les peces recuperades, segons ens va informar el president del C. E. C. Josep M. Recasens. Aquesta exposició podria anar acompanyada amb una conferència explicativa de les troballes per part de

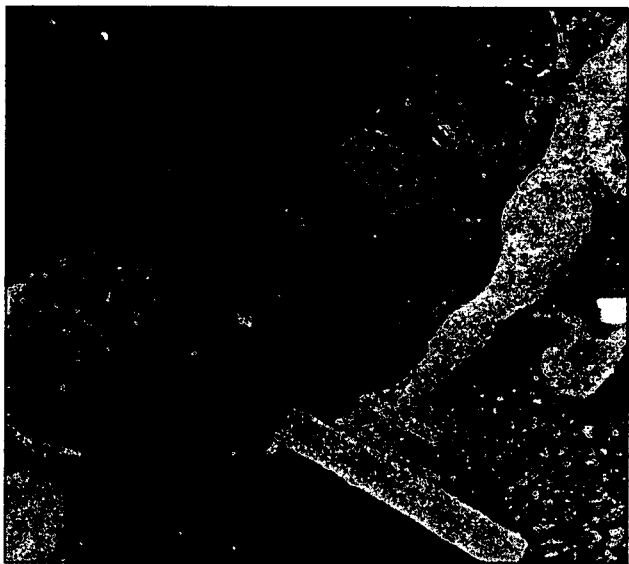
C.O.D.E.X., conferència que ha de sol·licitar l'Ajuntament. Justament va ser Cristina Benet, gerent d'aquesta cooperativa d'excavacions, qui ens assegurà que "la intenció nostra, que ja havíem parlat amb l'Ajuntament, és, d'aquí a un any, quan les peces ja estiguin restaurades, fer una exposició a Cambrils" amb l'escultura i "tota la resta de materials". En l'apartat de publicacions el conseller de Cultura de l'Ajuntament, Robert Benaiges, ens assegurà que el Consistori havia pensat en publicar un quadern informatiu essent però "condicionat al plantejament global que es faci al jaciment". Per altra part, la Cambra de Propietat Urbana té la intenció de publicar un llibre sobre la Llosa, on les fotografies de les peces i les estructures agafarien el protagonisme davant el text, convertint-se en la tarjeta de presentació d'aquesta entitat al nostre poble.

Noves campanyes

La importància de les troballes ha d'impulsar les diferents institucions a comprometre's en l'excavació de la Llosa. És per això que ara es plantegen les futures intervencions. La més segura és la realització d'un Camp de Treball que ja ha estat aprovat durant el mes de juliol d'enguany. A més també "apareix la possibilitat de fer un seguit de sondejos per delimitar exactament la vila" segons Ester Ramon, per poder així realitzar una acció global. Però el principal problema que apareix a l'hora de continuar la investigació és l'econòmic, ja que segons Cristina Benet "el pressupost de la Generalitat d'enguany ja està distribuït i per la Llosa no hi ha assignació per a fer més campanyes a no ser que l'Ajuntament es fes càrrec de les excavacions o que busqués un espònsor que les financés". Fins ara la majoria de les campanyes s'havien fet dins el conveni Generalitat-Diputació i, la que ha donat com a resultat els bronzes, s'ha pogut desenvolupar gràcies a les restes del conveni de l'any passat. Pel que respecta a l'Ajuntament, Robert Benaiges s'ha pronunciat a favor de l'elaboració d'un estudi sobre

Les troballes van aixecar gran expectació

L'estàtua es va extreure amb molta cura

el cost d'una excavació global de la Llosa buscant "les condicions de subvenció que ens dona la Generalitat i la Diputació, per part del Servei d'Arqueologia", i també "veure les possibilitats econòmiques de l'Ajuntament", "buscant a més algun tipus d'esponsorització". El conseller ens informà que hi havia hagut contactes amb Maite Miró, cap del Servei d'Arqueologia del Baix

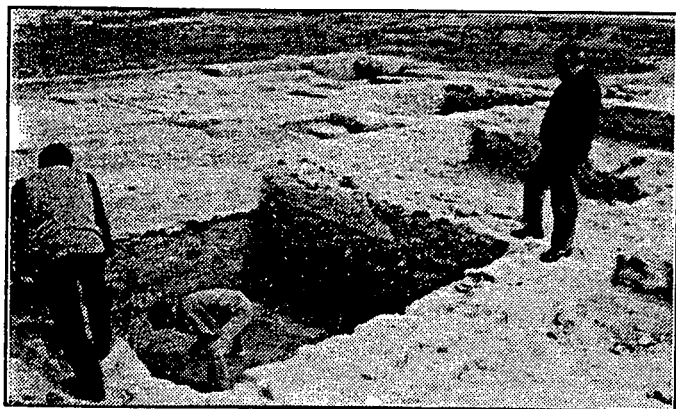
Camp, apareixent dos tipus d'intervencions possibles: diverses campanyes projectades en un espai de temps llarg (quatre o cinc anys) o una actuació immediata en els pròxims "tres, quatre o cinc mesos, el temps que sigui necessari per condicionar aquella zona i explotar-la al màxim". El tipus d'intervenció que s'esculli depèn de l'estudi que els tècnics han de realitzar.

Segueixen les troballes a la vila romana de Cambrils

R.D.

El passat divendres es va trobar, a les excavacions de la Llosa, un lampedari de gran valor històric. A aquest descobriment s'han de sumar altres troballes que s'han descobert aquests dies, entre les quals cal destacar el cap de l'estàtua del jove adolescent, tres estalvis, tres peus, un casó i altres suports de bronze.

Nous descobriments a la vil.la romana de la Llosa

S'han trobat a la zona de la Llosa

Per conèixer la magnitud de les troballes que s'han descobert a la vil.la romana de la Llosa de Cambrils, parlem amb la responsable de les excavacions, Ester Ramon, perquè ens expliqui què és exactament el que s'ha descobert en aquest indret de Cambrils.

Bé, a Cambrils ja es coneixia des de feia bastant temps l'existència de la vil.la romana a la Llosa. Des de l'any 1983 s'està treballant i, afortunadament, vam trobar un lloc en el qual hi havien llençat un conjunt de bronzes.

Quina antiguitat tenen aquestes peces?

Aproximadament del segle I i II d. de C. Feia molt de temps que es trobaven peces d'aquest tipus. Hi ha diversos estris de caça, i després hi ha llànties, llums, i cassoles i platerets.

Expliqui'ns els trets característics de la vil.la romana?

Es tracta d'una vil.la que consta de les tres parts característiques: una part resi-

dencial, una part de magatzems i una part més industrial que es la zona on actualment s'estan fent una sèrie d'excavacions, i és on es feien elaboracions amb el peix per embalsamar-lo i conservar-lo, per això hi ha recipients i altres objectes.

Es preveu, doncs, fer més troballes?

Sí, més o menys tenim coneixement del perímetre de la vil.la, aquesta zona és de propietat municipal i l'Ajuntament està força interessat en el tema, per exemple l'actual campanya es fruit d'un conveni entre la Generalitat i la Diputació de Tarragona, en el qual col.labora l'Ajuntament de Cambrils, que ha encarregat a l'empresa CODEX.

Cal dir que les excavacions van començar el dia 11 de febrer i es preveu la seva finalització l'11 de març, però més endavant s'empeñaran les excavacions. Les peces es podran contemplar en una exposició que es farà a Cambrils ■

El regidor de Cultura, Robert Benaiges, vol que les troballes de la Llosa (una de les quals és a la foto) es quedin a Cambrils. TORRENS

Cambrils vol fer una excavació global a la Llosa

CAMBRILS.- L'Ajuntament de Cambrils encarregarà un estudi del cost que suposarà una excavació global al jaciment de la Llosa per tal de presentar-lo davant la Generalitat que s'encarregarà de subvencionar l'actuació.

Així ho ha manifestat el regidor de Cultura, Robert Benaiges, que confia en les grans possibilitats del jaciment, sobretot després que a finals del mes passat s'hi descobriessin unes peces considerades on la troballa més important de bronze romà de la demarcació.

Benaiges vol que canviï el sistema de treball que s'ha utilitzat fins ara, consistent en camps de treball espaiats que es realitzen

L'Ajuntament farà un estudi del cost del projecte per a la Generalitat

Les troballes marxaran de la vila si no construeixen un museu aviat

en períodes curts de temps, "perquè aquest sistema no permet avançar. Un cop tinguem l'estudi establirem la manera de treballar, o bé amb una excavació única o bé de manera parcial, però amb objectius concrets en cada termini", ha explicat. Per dur a terme aquest projecte el regidor ha apuntat la possibilitat de buscar l'ponsorització d'empreses privades que, junt amb les subvencions de les admi-

nistracions, ajudaran a finançar les excavacions.

Cal un museu

D'altra banda, el regidor socialista ha posat de manifest la necessitat de crear un museu a la vila i ha parlat d'una sèrie de troballes que hauran de traslladar-se a Tarragona si abans de finals d'any no s'ha construït un museu, ja que Cambrils no disposa d'un espai que compleixi

els requisits que demana la llei de museus de la Generalitat. En aquest sentit, el regidor ha fet referència a la manca de previsió de l'anterior govern de CiU.

Mala gestió de CiU

Robert Benaiges ha acusat l'anterior equip de govern de Cambrils, que va encapçalat el convergent Josep M. Panicello, d'una manca total de responsabilitat per no haver fet una

previsió global dels criteris pels quals s'havia de regir l'àrea de Cultura. "M'he trobat amb una àrea sense previsió, sense projectes concrets ni pressupostats, i un equip de govern ha de tenir clar on vol que arribi la cultura del seu poble. Em critiquen que no vaig als actes públics, però jo prefereixo fer gestió per obtenir resultats que són d'una necessitat imperiosa al nostre municipi pel que fa a la cultura. Als convergents els agrada molt assistir a dinars i sopars públics, tallar la cinta i tirar castells a l'aire, però cal concretar projectes i dur-los a terme, que és en el que estem treballant".

ESTHER PRATS

CAMBRILS

Finalitzen les excavacions a la villa romana de la Llosa

R.D.

Aquesta setmana han finalitzat els treballs arqueològics que van iniciar-se el passat mes de febrer a la villa romana de la Llosa.

Els resultats aconseguits en aquesta campanya d'excavacions han estat molt positius; d'una banda els treballs han permès confirmar l'existència de dues fases constructives i funcionals de la villa, una a principis del segle I d.C., amb una funció clarament residencial, i l'altra datable a finals del segle II i principis del segle III d.C., on s'observa una modificació en les habitacions per tal de adaptar-les a una nova finalitat, l'elaboració i conservació de productes marins. Aquesta segona fase es perllonga fins al segle V d.C., moment d'abandonament de la zona.

D'altra banda, també cal remarcar l'excursion troballa d'objectes de bronze, que formaven part dels nivells de farciment anteriors a la construcció. Es tracta d'un conjunt d'objectes domèstics de bronze que formarien part del mobiliari de luxe de la villa, entre els que cal destacar un lampedari de bronze en forma d'estàtua, que representa un adolescent nu, un lampedari (una estàtua que sosté un llum) en forma de columna sostingut per un tres peus que representa garres de felí, dos suports de bronze amb una base amb quatre potes en forma de garra i una pàtera de bronze amb un mànec decorat, entre d'altres.

La part tècnica de les excavacions va anar a càrrec de Codex-Arqueologia i Patrimoni.

La vil·la romana de la Llosa feia productes marins

Un moment de les excavacions i alguns dels atuells descoberts durant aquests treballs.

FERRAN TORENS

□ Els treballs arqueològics a Cambrils han finalitzat aquesta setmana

□ La intervenció va trobar un formidable conjunt mobiliari de bronze

□ La cooperativa Códex ha realitzat la quarta excavació a la zona

CAMBRILS. - Aquesta setmana han finalitzat els treballs arqueològics d'excavació i consolidació d'estructures que s'han realitzat des del 10 de febrer a la vil·la romana de la Llosa de Cambrils i que han determinat que durant anys es va destinar a l'elaboració de productes marins, com salsons i conserves.

Les intervencions han estat promogudes i finançades per un conveni entre la Diputació i la Generalitat, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Cambrils i l'excavada per la cooperativa Códex-Arqueologia i Patrimoni. Hi ha participat un equip format per una arqueòloga, un auxiliar d'arqueologia i dos membres de la brigada municipal.

Un cop finalitzada l'excavació, es van consolidar diversos murs, paviments i pintures murals que s'havien posat al descobert, a l'arrec d'un grup de restauradors de GAM SCP, per al d'assegurar-ne la conservació.

En una de les habitacions s'ha descobert un excepcional conjunt d'objectes domèstics de bronze que formarien part del mobiliari de luxe de la vil·la.

Els treballs d'excavació a la vil·la romana de la Llosa de Cambrils han finalitzat aquesta setmana amb un resultat excepcional, la troballa de part del mobiliari de luxe de l'habitatge, realitzat en bronze.

La part més interessant del conjunt, segons Códex, la formen un lampadari de bronze en forma d'estàtua que representa un adolescent nu que sosté al braç esquerre un element vegetal que s'obre en quatre tiges per aguantar les llànties.

La peça és molt similar, tant en forma com en dimensions, al lampadari trobat a final del segle passat a la pedrera del port de Tarragona i exhibit al Museu Arqueològic Nacional de Tarragona.

També s'ha desenterrat un suport en forma de columna de bronze sostingut per un tres peus que representen urpes de feli. L'extrem superior de la peça culmina amb una motllura ricament decorada. Només se'n coneix una de similar, conservada al Museu Numàntic de Sòria, però de

dimensions més reduïdes i de decoració més senzilla.

S'han localitzat dos suports de bronze formats, cadascun d'ells, per una base que s'aguanta sobre quatre potes en forma d'urpa, una peça central amb forma de peu circular emmotllurat i una plataforma circular superior decorada amb cercles i oves.

També s'ha localitzat una pàtera de bronze amb mànec decorat amb un cap femení i una figura femenina estirada amb els braços oberts, que estaria associada a alguns dels dos suports abans descrits. Al jaciment també hi havia un cassó de bronze amb mànec molt decorat i una llàntia del mateix metall amb la nansa decorada amb una màscara teatral. Només se'n coneixen dues de similars, al Museu Arqueològic Provincial de Lleó i una al

tra al Museu de Cadis, però de dimensions i qualitat inferiors.

Segons destaca Códex, el present treball arqueològic va permetre confirmar l'existència de dues fases constructives i funcionals de la vil·la. La primera s'inicia al voltant del segle I dC, amb una funció residencial, i que presenta parets recobertes d'estucs i pintures murals.

La segona es pot datar entre finals del segle II i principi del III, presenta la reforma de les habitacions anteriors, tapiant-se portes i escales, i s'hi afegeixen d'altres per destinar tot el conjunt als treballs d'elaboració de productes marins, com salsons i conserves. Aquesta segona fase es prolonga fins al segle V, moment en què s'abandonen les estructures.

Abans d'aquesta intervenció, diverses campanyes d'excavacions ja s'havien efectuat a la zona des de 1983. Dues dirigides per J. Massó i M. Magrinyà, durant 1983 i 1984, una altra dirigida per J. Massó, el 1984, i la darrera, sota la direcció de Códex SCCL, l'any passat.

J.G.

Pràctiques d'arqueologia a la vil·la de Cal·ípolis

Un total de 45 alumnes del segon cicle del departament de Prehistòria, Història antiga i Arqueologia de la Universitat de Barcelona han realitzat la pràctica d'uns cursos de formació en el treball de camp arqueològic a la vil·la romana situada al camping Callipolis, de Vila-seca, famosa perquè l'any 1955 s'hi va trobar l'espectacular mosaic del peixos.

Els tres primers cursos d'introducció a les sortides laborals han tingut també una part teòrica que s'ha desenvolupat a la seu de Códex.

Els cursos s'han dut a terme entre els mesos de novembre de 1991 i febrer de 1992, fruit d'un acord de col·laboració entre el departament de Prehistòria, Història antiga i Arqueologia de la Universitat de Tarragona, l'empresa Códex SCCL i la fundació Joan Ventosa i Roig, amb el finançament de l'Institut per

a la Promoció i Formació cooperatives de la Generalitat i el Fons Social Europeu. La iniciativa ha comptat amb la col·laboració i el suport econòmic de l'Ajuntament de Vila-seca, la Diputació i l'empresa Sport Caravànic Canet SA.

El programa del curs, segons indica Códex, s'ha concebut com una eina que permeti establir un contacte entre els futurs professionals i la realitat del món laboral, de forma que millorin les seves expectatives de preparació per a la inserció en el treball.

El proper dissabte dia 11 tindrà lloc al palau de la Diputació l'acte de lliurament dels diplomes corresponents als tres primers cursos realitzats. L'acte el presidirà Joan Maria Pujals, president de la Diputació, amb participació de representants d'institucions, fundacions i empreses que hi han participat.